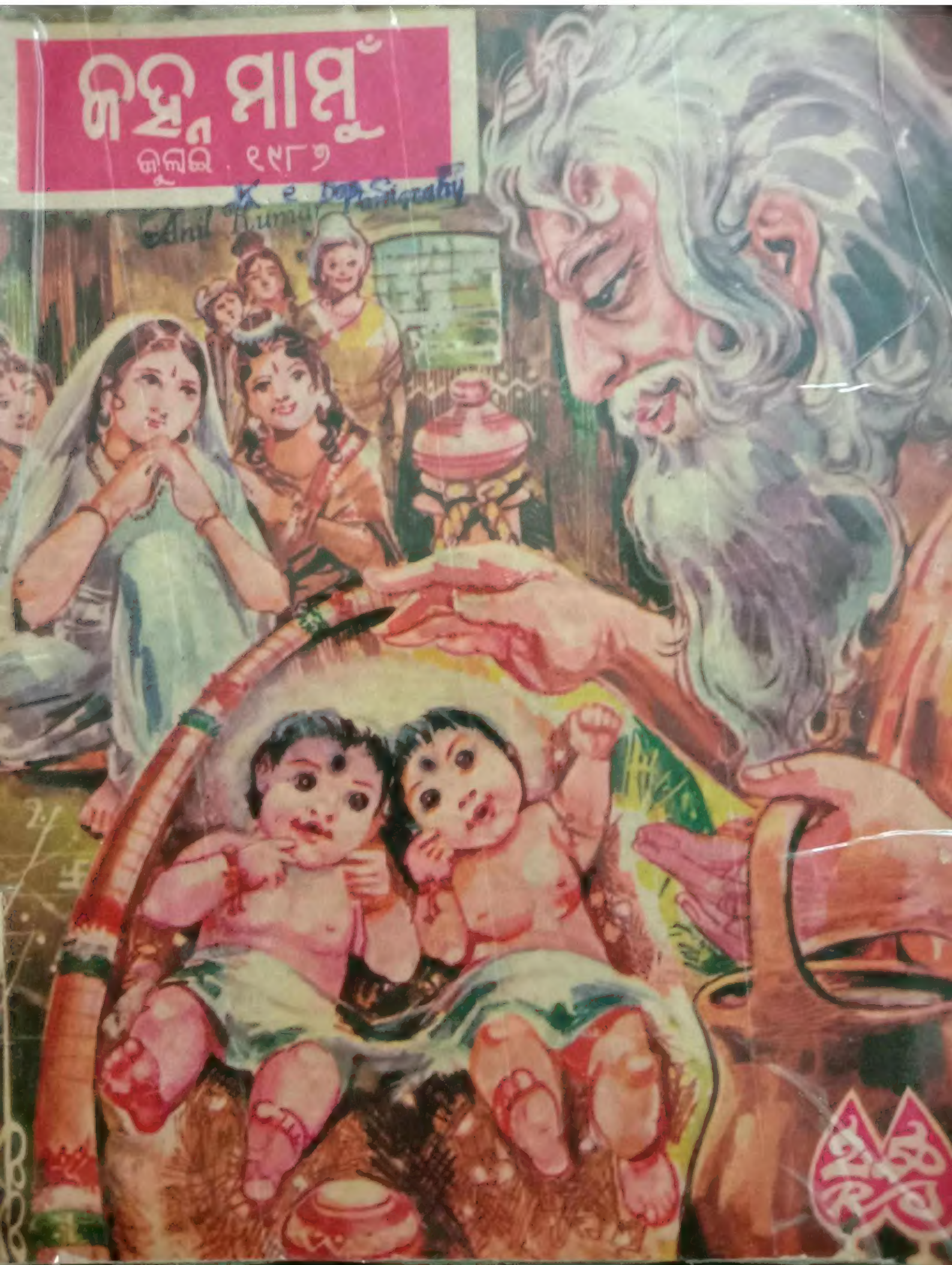

ଜିହ୍ଵା ମାୟା

ଜୁଲାଇ ୧୯୮୭

K. R. Dasgupta

Anil Kumar

No share prices,
no political fortunes, yet...

**Over 40% of Heritage readers
are professionals or executives,
61% from households
with a professional / executive
as the chief wage earner.
Half hold a postgraduate degree
or a professional diploma.**

- from an IMRB survey
conducted in Oct. 1986

It's an unusual magazine. It has a vision for today and tomorrow. It features ancient cities and contemporary fiction, culture and scientific developments, instead of filmstar interviews and political gossip. And it has found a growing readership, an IMRB survey reveals. Professionals, executives and their families are reading The Heritage in depth - 40% from cover to cover, 42% more than half the magazine.

More than 80% of The Heritage readers are reading an issue more than once. And over 90% are slowly building their own Heritage collection.

Isn't it time you discovered why?

**THE
HERITAGE**

So much in store, month after month.

ଆପଣଙ୍କ କେଶ
ଆବଶ୍ୟକ କରେ

ରୀତାର ଯତ୍ନ

ଶ୍ରୀତା ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କେଶ
ପ୍ରସାଧନ ସାମଗ୍ରୀ ଅତ୍ୟଧିକ ମାନ୍ୟତା
ନିର୍ଦ୍ଦାୟରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଓ ମନମତାଣୀ
ସୁଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ । ଏହା ବିଳାସମୟୀ
ପ୍ରାକୃତିକ କେଶ ବଢ଼ାଇବା ଓ
ମସ୍ତିସ୍କ ଥଣ୍ଡା କରିବା ନିଷ୍ପତି ।
ଶ୍ରୀତା ସୁରୁଷ ଓ ମହଲା ଉତ୍ତମ
ପାଇଁ ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରସାଧନ
ଦ୍ରବ୍ୟ ।

ରୀତା

ଶ୍ରୀତା ମନୋହର କେଶ ବଢ଼ାଏ
ଅତି ଏକ ବୋତଲ କିଣନ୍ତୁ
ସବୁଠାରେ କିଣିବାକୁ ସକ୍ଷମ

ଭେଟୋ କୋ., ବରୁଣ * କଲିକତା * ମାୟାଜ

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଜୁଲାଇ ୧୯୮୭

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସଂପାଦକାୟ	... ୭	କିଛି ଦୁର୍ଗ	... ୩୫
ଜହ୍ନମାୟା ସମ୍ବାଦ-ବିବିଧା	... ୯	ବୁଢ଼ା ବର	... ୩୯
ଭୁବୁ	... ୧୦	ଉତ୍ତର ରାମାୟଣ	... ୪୩
ପିତା ଓ ପୁତ୍ର	... ୧୧	କାଠର ଚରବାଣ	... ୫୧
ଅମୂଲ୍ୟ ଦ୍ରାବ !	... ୧୭	ଜାମାତା ନିବାତନ	... ୫୫
ବଢ଼ି ଦ୍ଵୀପ	... ୧୯	ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ଶାସ୍ତ୍ରୀ	... ୫୭
ସଜା ଓ ଡାକୁ	... ୨୭	ପ୍ରକୃତର ବିସ୍ଫୁର !	... ୬୩
ମୌନାବତୀ	... ୩୩	ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା...	୬୫

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ୨-୫୦
ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ୩୦-୦୦

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁକୁ ଦିଅନ୍ତୁ ସେରେଲାକ୍‌ର ଅଦ୍ଭୁତୀୟ ଲାଭ

ବହୁଳିଆ ଘନ ଆହାର ରୂପେ ଏହା ଆଦର୍ଶ ଆରମ୍ଭ !

ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଟି ପ୍ରାୟ ୪ ମାସର ହେବାପରେ, ତା'ପାଇଁ ଚକୋକ ପୁଷ୍ଟି, ପୁଷ୍ଟି ଘଟେ ଘଟେ ବହୁଳିଆ ପଦ ଅଟେ । ତାଙ୍କୁ ସେରେଲାକ୍‌ର ଅଦ୍ଭୁତୀୟ ଲାଭ ଦିଶିବାକୁ ଏ ହେବେ ସେପକ୍ଷେ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ।

ପୁଷ୍ଟି ସାଧନକ ଲାଭ :
ସେରେଲାକ୍‌ର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଫା, ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁ ଚକୋକ କେତେକାନ୍ତ ବନାଏ ପୁଷ୍ଟିକାରୀ ସ୍ୱଚ୍ଛ ସେରେଲାକ୍‌ର, ଯାହା— ଯେଉଁଠାରେ, ଶୁଦ୍ଧତା, ପ୍ୟାକ୍, ଚିତାଦିନିଦ୍ରା ତଥା ବର୍ତ୍ତମାନ । ଶିଶୁଙ୍କ ନିଶ୍ଚିତ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ସେରେଲାକ୍‌ରରେ ଯଦୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଶିଶୁମାନଙ୍କର ପୁଷ୍ଟି ସୁସମ୍ଭାଳିତ ହୋଇ ଶିଶୁଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା କମିଯିବ ।

ଆହାର ଲାଭ :
ସେରେଲାକ୍‌ର ଅତି ସୁସ୍ୱାଦୁ ହୋଇ ଘଟେ ଘଟେ ଶିଶୁଙ୍କ କୃତ୍ରିମ ନୟା । ଏହାକୁ ଅପୂର୍ବ ସ୍ୱାଦ ପ୍ରଦାନକରୁ କିନ୍ତୁ କିଛି ଲାଭ ନାହିଁ ।

ଘନାୟ କଞ୍ଚାକଞ୍ଚା ଲାଭ :
ସେରେଲାକ୍‌ର ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଙ୍କ ପାଚିବା ଶକ୍ତି ଏବଂ ଶିଶୁଙ୍କ ପୁଷ୍ଟି ଓ ବିଶିଷ୍ଟତା କମିଯିବ ।

ଏହାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଙ୍କ ପାଚିବା ଶକ୍ତିକୁ, ଯେତେବେଳେ, ଅତିକ୍ରମେ ଶିଶୁ ପାଚି ଅଫାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରେ ।

ପଦକ ଲାଭ :
ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଅତି ସୁସ୍ୱାଦୁ କେବଳ ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହା ଶିଶୁଙ୍କ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତ ପ୍ରକାର ସେରେଲାକ୍‌ର ଚିପିବ । ୪ ମାସରୁ ଶିଶୁଙ୍କୁ ସେରେଲାକ୍‌ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ । ୨ ମାସରୁ ସେରେଲାକ୍‌ର ନିଆଁ ସେରେଲାକ୍‌ର ଯାହାକୁ ଶିଶୁଙ୍କୁ ।
ତଥାକାଳୀନ ଶିଶୁଙ୍କୁ କେବଳ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଚକୋକ ଯଦୁ ସଫାକାର ପାଚନ କେବଳ, ଯାହା ପାଚିବେଳେ ଏହି ଶିଶୁଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ । ଶିଶୁଙ୍କୁ ଏହା ଆପଣଙ୍କ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତୁ, — ସାଥୀ ଓ ସୁସ୍ୱାଦୁ ପୁଷ୍ଟିକର ଅଫା ।

ମାଗଣାପତ୍ର
ଶିଶୁଙ୍କୁ କେବଳ ଲାଭ କେବଳ ଶିଶୁଙ୍କୁ ପାଇଁ ଏହି ଚିକିତ୍ସାକେ ଚିପି କେବଳ : —
ସେରେଲାକ୍‌ର
ପୋଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ ନଂ ୩
ନୂଆ ଦିଲ୍ଲୀ-110008

ସେରେଲାକ୍‌ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା : ସ୍ୱାଦ ସୁକ୍ତ-ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ଟି ସାଧନ ।

SEE SWAMY/SL/457 OR

CHANDAMAMA

It unfolds the glory of India—both past and present—through stories, month after month.

Spread over 64 pages teeming with colourful illustrations, the magazine presents an exciting selection of tales from mythology, legends, historical episodes, glimpses of great lives, creative stories of today and knowledge that matters.

In 12 languages and in Sanskrit too.

Address your subscription enquiries to:

DOLTON AGENCIES 188 N.S.K. ROAD MADRAS-600 026

Chandamama Pustakalaya

ଜହ୍ନ ମାୟା

ସମ୍ପାଦକ : 'ଚକ୍ରପାଣି'

ସମ୍ପାଳକ : ନାଗି ରେଡ୍ଡୀ

ଆଜି 'ଜହ୍ନମାୟା' ଏକଦଶ ବର୍ଷରେ ପଦାର୍ପଣ କରୁଛି ।
ଆଜି କୃତଜ୍ଞ ଭାବରେ ଓଡ଼ିଶାର ସହର ନଗର ପୁରପଲ୍ଲି
ସବୁ ବ୍ୟାପ୍ତ ଏହାର ଅସଂଖ୍ୟ ପାଠକ-ପାଠିକାଙ୍କୁ
ସ୍ମରଣ କରିବା ପଦ୍ଧିକାଟି ପକ୍ଷରେ ସ୍ଥାପନ ।
ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ । 'ଜହ୍ନମାୟା' ସେମାନଙ୍କୁ
ଆନନ୍ଦ ଦେଉଥାଉ । 'ଜହ୍ନମାୟା' ସେମାନଙ୍କ ଶୁଭେଚ୍ଛା
କାମନା କରୁଛି ।

ଅମରବାଣୀ

ଯୁଃ ସମ୍ବତ୍ସରଂ ହୋଧଂ, ସମୟେବ ନରସ୍ୟତ ।
ଯୁଧୋରଗସ୍ତ୍ରୁବତଂ ଜୀର୍ଣ୍ଣଂ, ସ ବେ ପୁରୁଷ ଉତ୍ୟତେ ॥
[ସତା ମଣିଷ ସିଏ, ସିଏ ସାପ ପୁରୁଣା ତମ ଛଡ଼ାଇ ଭଳି ନିଜର
ହୋଧକୁ ଅବଲ୍ଲଳ କ୍ରମେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ପାରେ—କ୍ଷମା ଭାବ
ବିକାଶ କରିବା ଦ୍ଵାରା ।

ବର୍ଷ : ୨୧

ଜୁଲାଇ ୧୯୮୭

ଅଙ୍କ : ୧

ପ୍ରତି ସଂଖ୍ୟା : ଟ. ୨-୫୦ :: ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ସପ୍ତ ସତ ହେଲା ୫୩

ଭଣେ ପାଇଲୁ । ତାହାକୁ ଚିହ୍ନଟାକୁ ସେ, ସର୍ବଦା ଚାହୁଁଥିଲେ । ଆଉ ସେ, ଶେଷେକେଶେ ଛୋଟ ପିଲାଟିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେଇ ଚିହ୍ନଟାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ମୋର ମନେଅଛି,—ସେ କିପରି ସ୍ବପ୍ନ-ସଦୃଶ ଛୋଟ ବର୍ତ୍ତକ, ସେଥିପାଇଁ ବିନରେ ବୁଲୁଥିବା ଦୁଇବର୍ଷ ପିଲାଟା ସଦାଶେ ମୁଁ ତାକୁ ଚାହୁଁଥିଲି ।

ଆଉ ଏବେ ସେହିଭଳି ସତ ହୋଇଛି । ଆମେ ତାର, ବିନରେ ବୁଲୁଥିବା ଦୁଇବର୍ଷ ପିଲାଟାର ଯେଉଁ ଅଭ୍ୟାସ ପଡ଼ିଥିଲା, ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସେହି ଅଭ୍ୟାସ, ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାର ରହିଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଆଜି ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ।

ଏହା ବର୍ଷ ମୋର
ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ।

ସର୍ବଦା କେତେ ଶେଷ ହୋଇ ପାରିବ । ଏଥିରେ କାମସୂଚି ପୁଅ, ମାଉସେକେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଏବଂ ସ୍ବପ୍ନେ ଚଳେଇ ପାରିବ ପୋଷାକପାତ୍ର ପୁର ରହି ପାରିବ । ଏହି ଘରା ପୂର୍ବରୁ ଘର ଘର ପଡ଼ିବାର ୧୦୦ ବର୍ଷର ଅଧ୍ୟୁତାତ ହେବା, ସର୍ବଦା ଘରରେ ଘରର ବର୍ଷ ପାରିବ । ଏହା ପୁଣି ସାଧାରଣ ଭାବେ ଘରର ପୁଅର ପୋଷାକ ପାରିବ ।

ସବୁ ପୋଷାକପାତ୍ର ଅଛି ମୋର

ଜହନମାମୁଁ ସମ୍ବାଦ-ବିଚିତ୍ରା

ଶୂନ୍ୟ ଗାଡ଼ି !

ଶୂନ୍ୟ ଗାଡ଼ି ଦୁହେଁ, ଶୂନ୍ୟରେ ଗତି କରିବା ଭେଳ ଗାଡ଼ି !
ବୋମ୍ବେରେ ଘରୋଇ ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବିମାନ ବନ୍ଦର
ଭିତରେ ଏଭଳି ଗୋଟିଏ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇବାର ପ୍ରସ୍ତାବ
ଅଛି । ଏହା ରୁମ୍ବକ ଶିକ୍ଷରେ ଶୂନ୍ୟରେ ଚାଲିବ ।

ଜଳ ଦୈତ୍ୟ ?

ସୁଟିଙ୍ଗାଣ୍ଡର ଲୋକ ନେସ୍ ଜଳଦାନବ କଥା ଶୁଣିଥିବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାନ୍ଦର ଆଲଜାଲ ପାବତ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଏକ
ଦ୍ରୁପଦେ ଥିବା ଦାନବଟିଏ ଗରୁଁ ଘୋଡ଼ାମାନଙ୍କୁ
ଓଟାରି ଖାଇ ପିବାର ଖବର ମିଳିଛି । ଏ ଦାନବ ଏକ
ଶୋଳକାୟ ଲଳ୍ ସାଲମୋନ୍ ମାଛ ବୋଲି
ବୈଜ୍ଞାନିକମାନଙ୍କ ଅନୁମାନ ।

ମାଗଧନ ଗୟତ୍ର

ଅନର୍ଗଳ ଏକ ଶବ୍ଦ ପଢ଼ିଷି ଘଣ୍ଟା ଗପି କାତାଲେଇ,
(ତାମିଲ୍ ନାଡୁ)ର ସତାବନ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ ଜୟସମନ୍
କଥା କହୁବାରେ ନୂଆ ଉତ୍ସାହକର୍ତ୍ତା ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି ।

ଚୋପୁ

ଜାପାନରେ ଶହେ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସ୍କର ୧,୮୫୧ ଜଣ
ବ୍ୟକ୍ତି ଅଛନ୍ତି । ଏ ବର୍ଷ ଏ ସଂଖ୍ୟା ଦୁଇହଜାର
ହଜିବାର ଆଶା । ଜାପାନର ସବୁଠାରୁ ବୃଦ୍ଧା
ନାଗୁଜିର ଜନ୍ମ ୧୮୭୭ର ଏପ୍ରିଲ୍ ମେ ହୋଇଥିଲା ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କୁ ଶହେ ଦଶ ।

ଭୃଗୁ

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ଭୃଗୁ ଥିଲେ ଜଣେ ମହତ୍ତ୍ୱ ରଖି । ଥରେ ଅନ୍ୟ ରାଶିମାନେ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ,
“ବ୍ରହ୍ମା, ବିଷ୍ଣୁ ଓ ମହେଶ୍ୱର, ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ ମୋଟେ ରଗାଇବା ସମ୍ଭବର
ନୁହେଁ?” ଭୃଗୁ ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇବା ପାଇଁ ବାହାରିଲେ ।

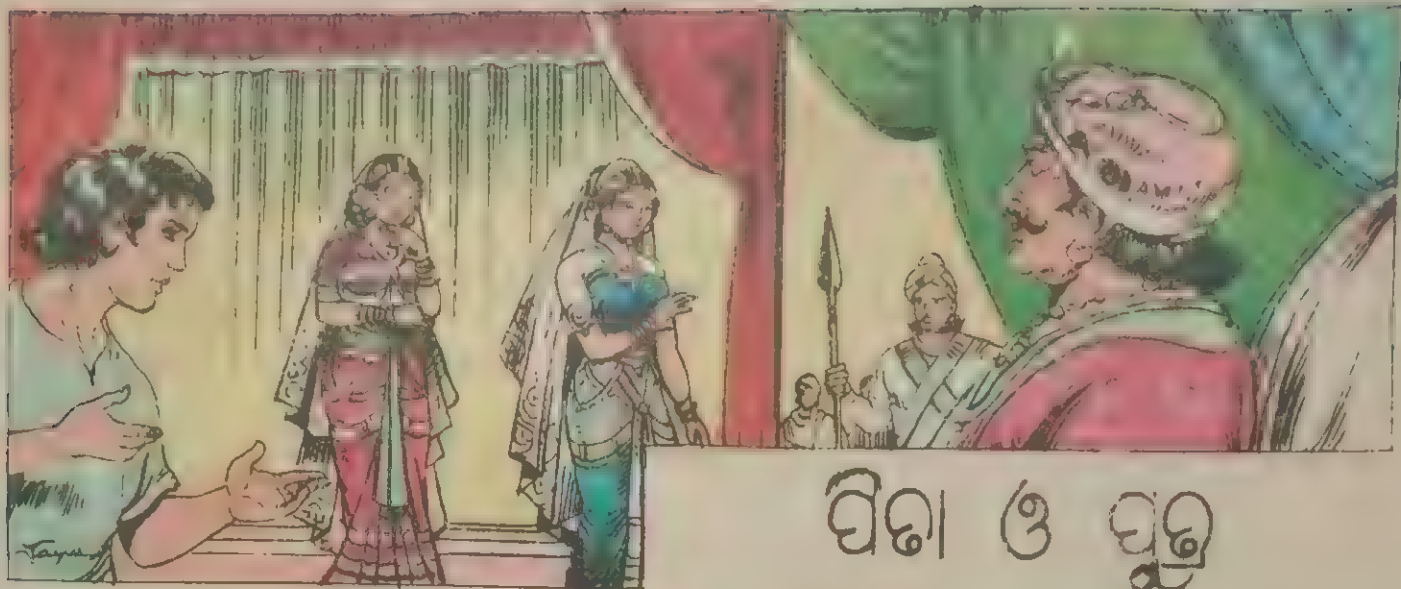
ପ୍ରଥମେ ଭୃଗୁ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମା ଓ ଶିବଙ୍କ ପ୍ରତି ଅସମ୍ମାନଜନକ ବ୍ୟବହାର କଲେ । ଦୁଇ
ମହାନୁ ଦେବ ବିରାଜିତ ଲକ୍ଷଣ ପ୍ରକାଶ କଲେ । ତା’ପରେ ଭୃଗୁ ଯାଇ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପାଖରେ
ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେତେବେଳେ ବିଷ୍ଣୁ ଶୋଇଥିଲେ । “ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ପାଦନ କାମ ସୁଣ୍ଠି ଉପରେ ଥାଉ
ଥାଉଁ ତମେ ଶୋଇଛ କେଉଁ ସାହସରେ ?” ଏହା କହି ଭୃଗୁ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ଛତିରେ ଗୋଇଁ
ମାରିଲେ ।

ଏତେ ଘୃଣ ଅସମ୍ମାନଜନକ କାମଟିଏ କରି ଭୃଗୁ ନିଜେ ଶଙ୍କା ଯାଇ ଅପେକ୍ଷା
କରୁଥାନ୍ତି । ବିଷ୍ଣୁ କୁଳ ହୋଇ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କପରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ସେ ତାହା
ଜାଣିବାକୁ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ ହେବା ସ୍ୱାଭାବିକ ଥିଲା ।

“ତମ ପାଦରେ କଣ୍ଠ ହେଲା ନାହିଁ ତ ?” ବିଷ୍ଣୁ ଚଟାପଟ ଉଠି ବସି ଅତି ମଧୁର
ଭାବରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ । ସେତକ ନୁହେଁ, ସେ ନିଜ ବସରେ ସେ ପାଦଚକ୍ର ଚିରଦିନ
ପାଇଁ ଧାରଣ କରି ରଖିଲେ । ଏହାକୁ ବୁଝାଯାଏ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚକ୍ର । ଏହା ଭକ୍ତ ପ୍ରତି ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିବର୍ତ୍ତିନୀୟ ପ୍ରେମର ପ୍ରତୀକ ।

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କର ଏହି ବ୍ୟବହାର ନମ୍ରତାର ଚରମ ପରିକାଶ୍ୱା ହୁଏତରେ ଅମର ରହିଛି ।

ପିତା ଓ ପୁତ୍ର

ବିଳାସପୁରରେ ଥିଲେ ଶିବଶଙ୍କର । ସେ

ଥିଲେ ଗଜାଙ୍କ ଦରବାରରେ ଜଣେ କବି । କିନ୍ତୁ ସେ ଏଭଳି ନରମ ସ୍ଵଭାବର ଲୋକ ଯେ ସେ କେବେ ବି ନିଜ ବିଦ୍ୟାକୁ ଜାହାର କରୁ ନଥିଲେ । ତେଣୁ ସେ ଅନ୍ୟ କବି ବା ପଣ୍ଡିତଙ୍କ ଭଳି ଲୋକ ଲୋଚନକୁ ବଶେଷ ଭାବରେ ଆସି ପାରୁ ନଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଉପାର୍ଜନର ପରିମାଣ ଅଧିକ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ରମା ଥିଲେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୁଶଳୀ, ଗୃହକର୍ମନିପୁଣୀ-ନାରୀ । ସେ ଏପରି ଭାବରେ ସଂସାର ଚଳାଇ ନେଉଥିଲେ ଯେ ଅଭାବ ଅସୁବିଧା କଥା କେହି ବୁଝିପାରୁ ନଥିଲେ ।

ଶିବଶଙ୍କରଙ୍କର ଥିଲେ ଦୁଇ ପୁଅ । ବଡ଼ ପୁଅ ମହେନ୍ଦ୍ର ଆଇନ ଅଧ୍ୟୟନ କରି ବିଚାରକଙ୍କ ପରାମର୍ଶଦାତା ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ପାଇଥିଲା ଓ ନିଜ କାମରେ ଦକ୍ଷତାର ପରିଚୟ

ଦେଇଥିଲା । ତା'ପରେ ଦୁଇ ହିଅ । ଦୁହେଁ ଦୁଇଜଣ ସ୍ଵଚ୍ଛଳ ଯୁବକଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ । ଯୁବକ ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିଲେ ।

ବାକି ରହିଲା ସାନ ପୁଅ ସୁଦର୍ଶନ । ସେ ବହୁତ କମ୍ କଥା କହୁଥିଲା । ସଦ୍ୟ ପାଠ ପଢ଼ା ଶେଷ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତା' ପାଖରେ କୌଣସି ବିଶେଷ ଗୁଣ ଅଛି ବୋଲି କେହି ଭାବୁ ନଥିଲେ ।

ସୁଦର୍ଶନ କି କାମ କରିପାରିବ, ସେ ବିଷୟରେ ଶିବଶଙ୍କର ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲେ । କଥା ହେଲା, ଅଧିକାଂଶ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ ଧାରଣା ହୋଇଥାଏ ଯେ ସୁଦର୍ଶନ ତା' ଭାଇ ବା ଭଉଣୀ ଭଣୋଇମାନଙ୍କ ଭଳି ସେତେ କର୍ମଦକ୍ଷ ନୁହେଁ ।

ଦିନେ ସୁଦର୍ଶନ ବଜାର ଭିତର ଦେଇ ଯାଉଛି, ବଜାର ଦାୟିତ୍ଵରେ ଥିବା ଜଣେ

“ପୁତ୍ର ନ ଭବ ମହତ୍ ମତାଃ ଅକାଶି ଭଳି ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତା ।”

ରାଜକର୍ମୀଗୁରୁ ସହ ତା'ର ଦେଶା ହୋଇ-
ଗଲା । ତା' ସହ ପରିବସ୍ଥା ଥିଲା । ଦୁହେଁ
ଗମସପ ହୋଇ ଗୁଲ୍ ଗୁଲ୍ ଦୁଇଟି ବାଇଗଣ
ଦୋକାନ ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୋଟିଏ
ଦୋକାନରେ ବାଇଗଣ ଦାମ କମ୍, ଅନ୍ୟଟିରେ
ଅଧିକ । ଅବଶ୍ୟ ଦୃଢ଼ାୟ ଦୋକାନରେ ଥିବା
ବାଇଗଣ ସତେଜ ଥିଲା ।

କର୍ମୀଗୁରୁ ଜଣକ କହିଲେ, “କମ୍ ଦାମରେ
ବିକ୍ରୟବା ଏ ଲୋକଟି ବୋକା ।”

“ନା, ଆଜ୍ଞା, ଇଏ ଦୁଇମାନ ।” କହିଲା
ସୁଦର୍ଶନ । କର୍ମୀଗୁରୁ ତା' ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ
ବିଶେଷ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେଲେ ନାହିଁ । ଦୁହେଁ
ବଜାରରେ ବୁଲୁବୁଲି କରି ପ୍ରାୟ ଅଧ ଘଣ୍ଟାକ

ପରେ ଚାଲିଗଲା ବିଏ କମ୍ ଦୁଇଟି ପକ୍ଷ
ଆମି ଦେଖିବା ବେଳକୁ କମ୍ ଦାମରେ
ବିକ୍ରୟବା ଲୋକଟି ସବୁ ବିକିଦେଇ
ବୁଲିଗଲାଣି । ଅଧିକ ଦାମରେ ବିକ୍ରୟବା
ଲୋକଟିର ବିଚାର ଧନ୍ଦା ହେଇନାହିଁ ।
ଆଗର ଗୁରୁ ତାକୁ କହିଲେ, “ଫଳ ଟକଏ
ଅଛନ୍ତି ଆମ ପଡ଼ୋଶୀ ଏଇଠାରୁ ଯେତେ
ଦାମରେ ନେଇଗଲେ, ତେକୁ ମୁଁ ତାହାରୁ
ବେଶି ଦାମ ଦେବି କାହିଁକି ?”

“ଆଜ୍ଞା, ତମେ ସେତେବେଳେ ଯେ
ମୋତେ କହିଲୁ କି କମ୍ ଦାମରେ ବାଇଗଣ
ବିକ୍ରୟବା ଲୋକଟି ବୁଦ୍ଧିମନ୍ତ, ସେଜଣା କାହିଁକି
କହିଲୁ ?” କର୍ମୀଗୁରୁ ଜଣକ ପଚାରିଲେ ।

“ମହାଶୟ ! ବାଇଗଣ ଗୋଟିଏ ଏପରି
ଚିଜ୍, ଯେଉଁଥିରେ ସାମାନ୍ୟ ଗୁଣଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟ
ଲୋକଙ୍କ ଆଖିରେ ଧରା ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ
ସମସ୍ତେ କମ୍ ଦାମରେ ବିକ୍ରୟବା ଦୋକାନୀ
ପାଖକୁ ଆସିବେ । ତା' ଜନିଷ ଅଳ୍ପ ସମୟ
ଭିତରେ ଶେଷ ହୋଇଯିବ । ଯଦି ସେ ଲୋକ
ତା' ବାଇଗଣ ସତେଜ ବାଇଗଣ ଭଳି ଏକା
ଦାମରେ ବିକିନ୍ତା, ତେବେ ତା' ପାଖକୁ
କେହି ଆସନ୍ତେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ସାମାନ୍ୟ
ଦାମ ଉଶା କରି ଅଧିକ ଲାଭ କରେ ଓ ସମୟ
ବଞ୍ଚାଇଛି ।” ସୁଦର୍ଶନ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ହଠାତ୍ କର୍ମୀଗୁରୁଜଣକ ସୁଦର୍ଶନକୁ
କହିଲେ, “ମୋର ବିଚାର ବୁଦ୍ଧି ତ ଖୁବ୍

ସୁଖର ଦେଖୁଛି । ଗୋଟାଏ ଜାମ କର ।
 ମୋର ଜଣେ ସହକାରୀ ଦରକାର । ଆଜି
 ରାତିରେ ପ୍ରାୟାଦ ପ୍ରାଣରେ ଦୁଇ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ଅଛି । ମୁଁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଥିବି ।
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ପରେ ତମେ ଆସି ମୋତେ
 ସେଇଠାରେ ଛେଟିବ । ରାଜାଙ୍କୁ ଥରେ ତମକୁ
 ଦେଖାଇ ଦେଇ ଶୁଣିବୁଟି ଦେଇଦେବ ।”

“ଆପଣଙ୍କୁ ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ ।” ସୁଦର୍ଶନ
 କର୍ମଶୃଙ୍ଖଳାଠାରୁ ବଦାୟ ନେଲା ।

ସେ ରାତିରେ ନୃତ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ପରେ
 ପରେ ସୁଦର୍ଶନ ରାଜାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା ।
 ହଠାତ୍ ରାଜା ପଚାରିଦେଲେ, “ତୁମହେ
 ଯୁବକ, ତମେ ତ ଜଣେ ସାଧାରଣ ଦର୍ଶକ
 ଭାବରେ ନାଚ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଥିଲ ।

କିନ୍ତୁ, ଦୁଇଜଣିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କି ହେଲା ଦୁଇଜଣିଙ୍କ
 ବିଆପିବ ?”

ସୁଦର୍ଶନ ନମ୍ର ଭାବରେ କହିଲା.
 “ମହାରାଜା ! ଆପଣ ମୋତେ ଏକଥା
 ପଚାରିବାର ଅର୍ଥ ଆପଣ ତ ଆପଣଙ୍କ
 ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଉଭୟ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ ନୃତ୍ୟରେ ସମାନ
 ଭାବରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି । କହନ୍ତୁ.
 ଆପଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନୃତ୍ୟକଳାକୁ ସମ୍ମାନ
 ଦେବା ନା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦୋଷକୁ ସମ୍ମାନ
 ଦେବା ?”

“ନୃତ୍ୟକଳାକୁ ସମ୍ମାନ ଦେବା ।” ରାଜା
 କହିଲେ !

“ତେବେ, ମଣିମା, ଆପଣ ଉଭୟଙ୍କୁ
 ପୁରସ୍କାର ଦିଅନ୍ତୁ । ଉଭୟଙ୍କୁ ନିଜ ନିଜ

ପ୍ରତିଦିନ ଅନୁସାରେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସୁନ୍ଦର ନାଚିଛନ୍ତି । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର ଅର୍ଥ ଅନ୍ୟକୁ ଦାଉଣ ଆଦାତ ଦେବା ।” ସୁଦର୍ଶନ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଲା ।

“କିପରି ?” ରଜା ପଚାରିଲେ ।

“ମହାରାଜା, ଅନେକ ନର୍ତ୍ତକୀଙ୍କ ଭିତରେ ଯଦି ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହୋଇଥାନ୍ତା, ତେବେ ଭଲ କଥା । ଆପଣ ଜଣକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ କେହି ଦୁଃଖ ପାଆନ୍ତା ନାହିଁ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନର୍ତ୍ତକୀ ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣ । ପୁଣି ଭଲପେ ନିଜ ନିଜ ସାଧାନୁସାରେ ଭଲ ନୃତ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ଜଣକୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବହୁତ ଦୁଃଖ ପାଇବ । ଫଳରେ ତା’ର

ନୃତ୍ୟ ପ୍ରତି ଅସ୍ପଷ୍ଟ କରିଦିବ ।” ସୁଦର୍ଶନ କହିଲେ ।

ରଜାଙ୍କୁ ସୁଦର୍ଶନର ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଲା । ସେ ତା’ ପରିଚୟ ପଚାରି ବୁଝିଲେ ଓ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ ନିଜର ଅନ୍ୟତମ ପରାମର୍ଶଦାତା ରୂପେ ନିୟୁକ୍ତ ଦେଲେ । ରଜାର ପରିଦର୍ଶକର ସହକାରୀ ହେବ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେ ହେଲେ ମଲ୍ଲୀପଦବାଦ୍ୟ ଅମାତ୍ୟ ।

ଅଳ୍ପଦିନ ଭିତରେ ମଣିଷ ଚରିତ୍ର ବୁଝିବାରେ ତା’ର ଦକ୍ଷତା ଯୋଗୁଁ ରଜା ତାହା ଉପରେ ବହୁତ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହେଲେ । ସେ ଦରବାରରେ ବସିଥାଏ । ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟର ଆଗନ୍ତୁକ ଅଥବା ନିଜ ରାଜ୍ୟର ବିରୁଦ୍ଧ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ କଥାବାହି, ତଳତାଙ୍ଗ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖେ । ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ତା’ର ଯାହା ଧାରଣା, ସେ ତାହା ଦରବାର ବେଳେ ରଜାଙ୍କୁ କହେ ।

ଦିନେ ସେ ଘରକୁ ଆସିବା ବେଳକୁ ଦେବାର ତା’ ଦୁଇ ଭଉଣୀ ଓ ଭଣୋଇ ସେଠି ଅଛନ୍ତି । ବଡ଼ ଭଉଣୀ ପଚାରିଦେଲେ, “ସୁଦର୍ଶନ ! ତୁ ପରା ମଣିଷ ଚରିତ୍ର ବୁଝିବାରେ ଓଡ଼ାକୁ ! ଆମମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତ କାହିଁ କେବେ କିଛି କହିଲୁ ନାହିଁ ? ବଡ଼ ଭଲ କିପରି ଲୋକ ?”

“ଭଲ ବଞ୍ଚି ଓ ବିକ୍ଷେପ । ବିରୁଦ୍ଧଙ୍କ ପରାମର୍ଶଦାତା ହେବା କ୍ଷୁର ଧାରରେ ଚାଲିବା

ଭଲ । ଲୋକେ ଯଦି ବିଚାରରେ ଶୁଣି ଦେବେ,
ତେବେ ବିଚାରକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେବେ ।
ଶୁଣି ନଦେଲେ ପରମର୍ଶଦାତାକୁ ଦୋଷ
ଦେବେ ।” ସୁଦର୍ଶନ କହିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା, ମୋ କଥା କ’ଣ ?” ବଡ଼
ଭଉଣୀ ପଚାରିଲେ ।

“ତମେ ବବେକା ଓ ବୁଦ୍ଧିମତୀ ।”

“ମୋ ସାନ ଭଉଣୀ ?”

“ତା’ର ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତିଭା ଅସୁବ ।
ସେ ବୁକୋଦର ଶର୍ମାଙ୍କୁ ଗୀତ ଶିଖି ଯେ
ଗାୟିକା ହୋଇ ପାରିଛନ୍ତି, ଏହା କମ୍
କଥା ନୁହେଁ ।”

ସମସ୍ତେ ହସିଲେ । କାରଣ ବୁକୋଦର
ଶର୍ମା ତାଙ୍କ ଛଦ୍ମ ଗୁଣୀମାନଙ୍କୁ ଏପରି ଧମକ

ମେଳ ଦିଅନ୍ତି ଯେ ସେଥିରେ ଯିଏ ସେତେ
ଶିଖିଥାଏ, ସେତକ ଭୁଲିଯାଏ !

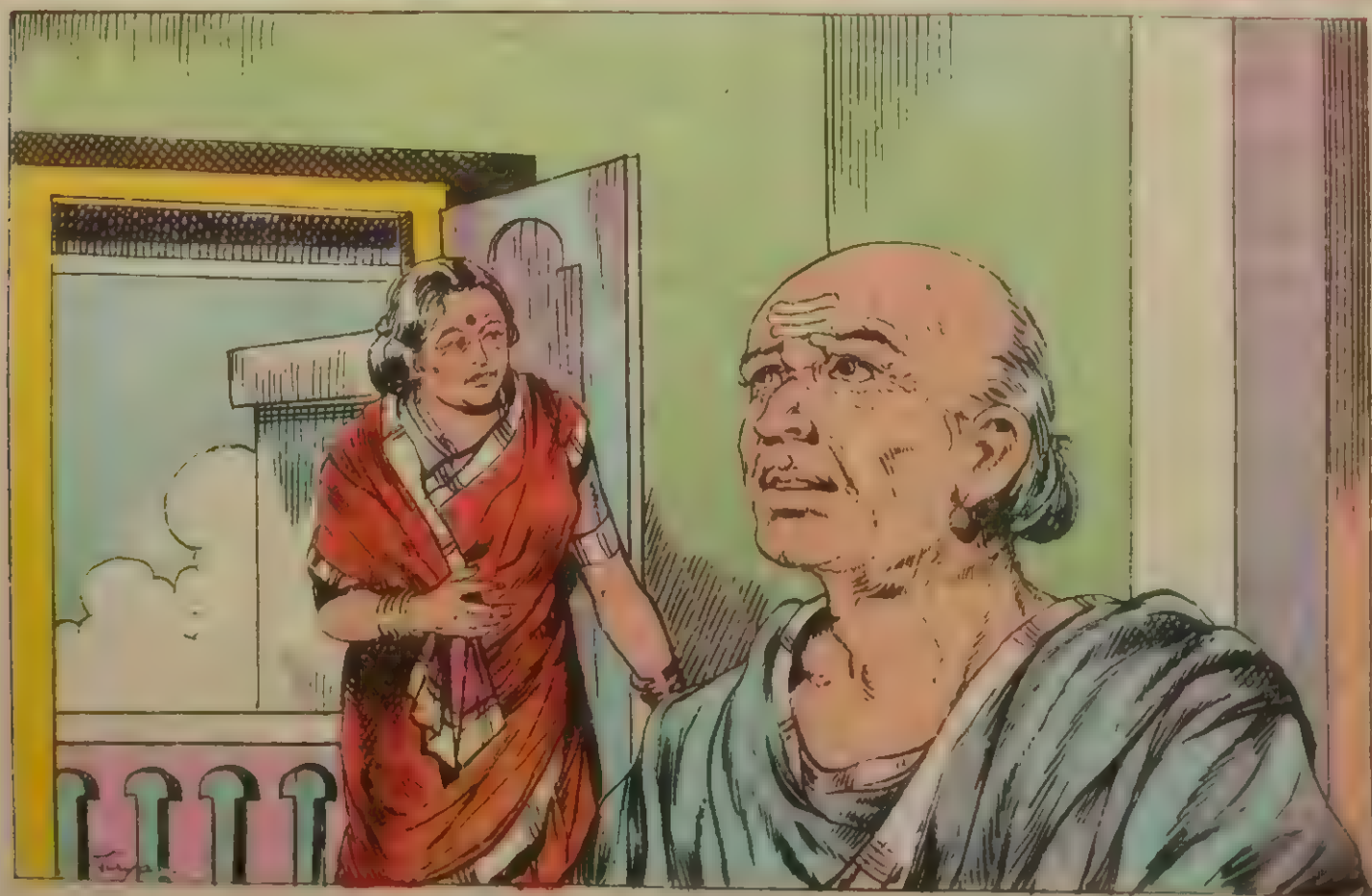
“ଆଜ୍ଞା, ଏଥର ମା’ଙ୍କ କଥା କହ !”

“ମା ଆମର ମହାପୁଷ୍ପୀ । ସେ ଆମ ପାଇଁ
କ’ଣ ନ କରିଛନ୍ତି ? ତାଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ, କଷ୍ଟ-
ସହସ୍ତୁତା ଓ ଗହ୍ୱର ସ୍ନେହ ଯୋଗୁଁ ଆମେ
ସମସ୍ତେ ମଣିଷ ହୋଇଛୁ ।”

“ଆଉ ବାପା କିପରି ଲୋକ ?” ଭଉଣୀ
ପୁଣି ପଚାରିଲା ।

“ମୋତେ ଆଉ କିଛି ପଚାର ନାହିଁ । ମୁଁ
ଆଉ କହିବି ନାହିଁ ।” ସୁଦର୍ଶନ ରୋକ୍ତୋକ୍
ଶୁଣାଇ ଦେଲା ।

ଶିବଶଙ୍କର ସେତେବେଳେ ଘର ଭିତରକୁ
ପଶି ଆସୁଥିଲେ । ଏତକ ଶୁଣି ଦେଲା

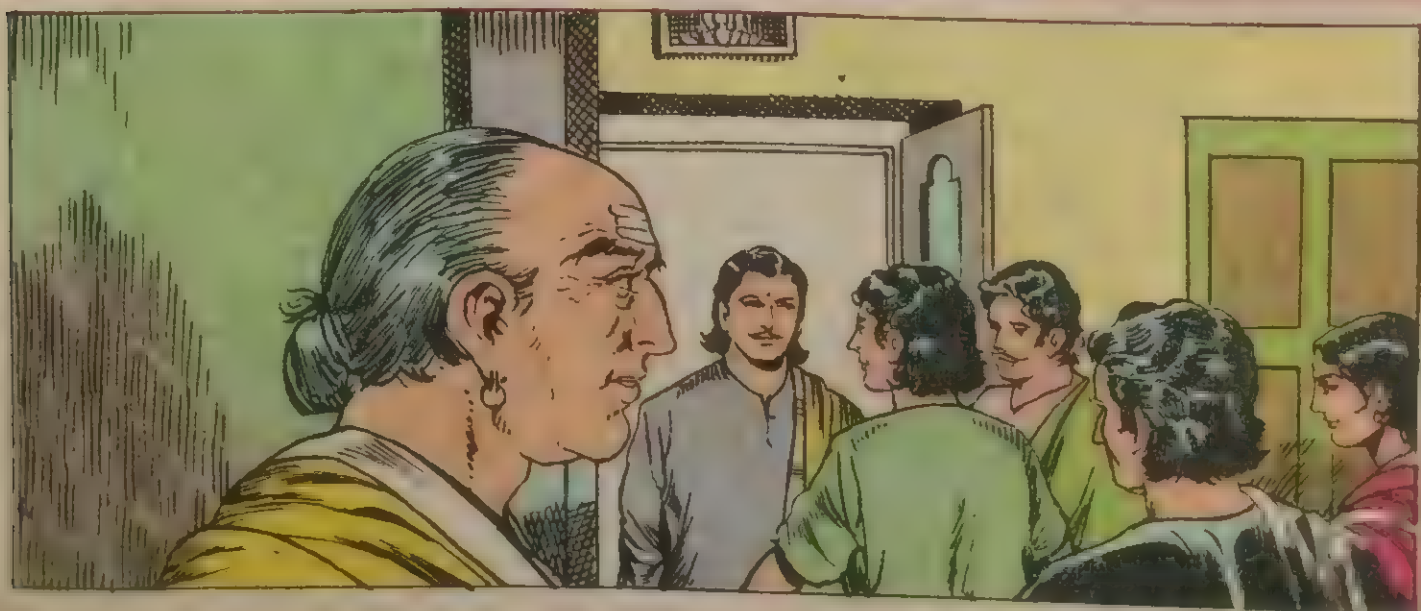
ବାହାରିଗଲେ । ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ତାଙ୍କ
ସ୍ତ୍ରୀ ରମା । ସେ ବାହାରି ଯାଇ ଦେଖିଲେ
ଶିବଶଙ୍କରଙ୍କ ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଯାଇଛି ।
“ମୁଁ ବାହାରିବି ଅଯୋଗ୍ୟ । ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ
ପାଇଁ କିଛି କରିପାରି ନାହିଁ । ଆଜି ସିନା
ସେମାନେ ନିଜେ ନିଜେ ଯଥେଷ୍ଟ ଉପାର୍ଜନ
କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ପିଲାଥିଲାବେଳେ ମୁଁ
ଦିନେ ହାତଶୋଲି ସେମାନେ ଖଇଁ କରିପାରିବା
ଭଲ ପଇସା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଇପାରି ନାହିଁ ।”

“କିନ୍ତୁ ତମେ ଏପରି ଭାବରେ ଘର
ଭିତରକୁ ଯାଉଁ ଯାଉଁ ବାହାରି ଆସିଲ, ଏହା
କୁଆଁମାନେ ଦେଖିଥିଲେ କ’ଣ ଭାବିବେ ?”
ଏହା କହି ରମା ତାଙ୍କୁ ଭିତରକୁ ନେଇଗଲେ ।
ଗଲବେଳକୁ ଦ୍ଵାର ପାଖରେ ସେମାନେ
ସୁଦର୍ଶନର କଣ୍ଠସ୍ଵର ଶୁଣିଲେ । ସେ କହୁଥିଲା,
“ବାପା ଆସୁଥିଲେ ବୋଲି ମୁଁ ତାଙ୍କ
ବିଷୟରେ କହିଲି ନାହିଁ । ବାପା ଆକାଶ ଭଲ
ଉଦାର । ଆମେ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କଠାରୁ ଯାହା

ଅନେକ ଭାବରେ ଚିହ୍ନିଛୁ, ତାହା ମିଁ ଅମଳ
ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ସମ୍ପଦ । ତାହା ହେଲା ବିନୟ
ଗୁଣ । ବାପା ନିଜ କବି ପ୍ରତିଭାକୁ ନେଇ
ଦିନେ ବି ଗର୍ବ କରି ନାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କର
ପ୍ରତିଭା ବ୍ୟାପକ । କିନ୍ତୁ ତାହା କେତେକଣ
ହୁଏ ? ସେପାଇଁ ତାଙ୍କର ତଳେ ବି ଖୋଉ
ନାହିଁ । ସେ ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମର୍ପିତ ।
ଆମ ପାଇଁ ସେ ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପ୍ରେରଣା ଓ
ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ । ସେ ମଣିଷ ନୁହନ୍ତି, ଦେବତା ।”

ଶିବଶଙ୍କର ସେତେବେଳକୁ ଭିତରକୁ ପଶି
ଆସିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ପୁଣି ବାହାରିଗଲେ ।
ଏଥର ବି ତାଙ୍କ ଆଖି ଛଳ ଛଳ ଦିଶୁଥିଲା ।
“ମୋ ଭାଗ୍ୟ, ମୁଁ ଏଭଳି ପୁଅ ପାଇଛି !”
ସେ ରମାଙ୍କୁ ଚୁପି ଚୁପି କହିଲେ ।

ରମା ହସିଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖି ମଧ୍ୟ ଛଳ
ଛଳ ଦିଶୁଥିଲା । “ଅନେକେ ଭାବୁଥିଲେ ଆମ
ସୁଦର୍ଶନ ବିଶେଷ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି
ତା’ର ପ୍ରତିଭା ଦେଖ ।” ସେ କହିଲେ ।

ଅମୂଲ୍ୟ ହୀରା !

ଧନଶିର ରାଜ୍ୟର ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ବିବାହ ହିଁର ହୋଇଗଲା । ବିବାହ ଦିନ ସେ ପିନ୍ଧିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜା ଗୋଟିଏ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ହୀରା ଗଢ଼ାଇଲେ । ହୀରାଟି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଥାଏ । ଖାଲି ସେଥିରେ ଧ୍ରୁବର ଲକେଟ୍ ଖଣ୍ଡିଏ ଖଞ୍ଜିବାର ସ୍ଥିର ହେଲା ।

“ହୁଅ ! ତୁ ନିଜେ ଧ୍ରୁବ ଖଣ୍ଡିକ ପସନ୍ଦ କର ।” ଏହା କହି ରାଜା ଧନଶିର ରାଜ୍ୟର ରାଜଧାନୀରେ ଥିବା ସବୁ ଧ୍ରୁବ ବେପାରୀଙ୍କର ଭଲ ଭଲ ଧ୍ରୁବ ଆଣି ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ମନ ମାନିଲା ନାହିଁ ।

ଏ ସମ୍ବାଦ ଯାଇ ଧନଶିରର ପଡ଼ୋଶୀ ସହର ସୁବର୍ଣ୍ଣପୁରରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ସେଠାରେ ତନିଜଣ ଧ୍ରୁବ ବେପାରୀ ଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଜୟଗୁପ୍ତ, ଜୀବନ ଦାସ ଓ ମୟୂର ଜା । ସେ ତନିହେଁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ।

ପ୍ରଥମେ ଜୟଗୁପ୍ତଙ୍କ ଡାକ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଯାଇ ରାଜକନ୍ୟାଙ୍କ ଆଗରେ ତାଙ୍କ ଧ୍ରୁବଙ୍କ ଓଜାତ ଦେଲେ । “ରାଜକୁମାରୀ ! ଏ ସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମୂଲ୍ୟବାନ ଧ୍ରୁବ ।” ସେ କହିଲେ ।

ରାଜକନ୍ୟା ଧ୍ରୁବଗୁଡ଼ିକ ଆଡ଼େ ଅନେକ ସମୟ ଅନାଇ ରହିଲେ ଓ ତା’ପରେ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଧ୍ରୁବ ଦେଖିବି !”

ତା’ପରେ ଜୀବନଦାସଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ କୁହାଗଲା । ସେ ବି ଆସି ଧ୍ରୁବଗୁଡ଼ିକ ଓଜାତ ଦେଲେ । ରାଜକନ୍ୟା ମନକୁ ମନ କହିଲେ, “ବାଃ, କିନ୍ତୁ କେଉଁ ଗୋଟିକ ମୋ ହୀରାକୁ ମାନିବ, କେଜାଣି !”

“ଆଜ୍ଞା, ଏଇଟା ଭଲ ହେବ ।” ଏହା କହି ଜୀବନଦାସ ଗୋଟିଏ ଧ୍ରୁବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କଲା ।

ରାଜକନ୍ୟା ବରକୁ ହୋଇ କହିଲେ,
“କେଉଁଠି ତୁ ମାମୁ, ଚପକଥା ମିଳା ମୁଁ
ହୁଏ!” ତା’ପରେ ସେ ଜୀବନଦାସକୁ
ବଦା କରିଦେଲେ ।

ପରେ ପରେ ଆସିଲେ ମୟୂର ଜୀ । ସେ
ଧିନି ଆସିଲେ କଥା କହି କହି, “ରାଜକୁମାରୀ,
ତମାଠି ଶକ୍ତି ଏ ଅପୁର ଦ୍ରାବ ଅଛି । କିନ୍ତୁ
ମୁଁ କିଏ ତାକୁ ଅପୁର କହିବାକୁ? ଆପଣ
ବାହୁ ନିଅନ୍ତୁ ।” ଏହା କହି ସେ ତାଙ୍କ ପେଟ
ଖୋଲି ଧରିଲେ । ରାଜକନ୍ୟା ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଅନାଇ
ତା’ପରେ ଶକ୍ତି ଏ ଦ୍ରାବ ଉଠାଇ ନେଲେ ।

“ବାଃ, ଆପଣଙ୍କର କି ପ୍ରଖର ଆଖି!
ସେହି ଶକ୍ତିକ ଅପୁର ଦ୍ରାବ ।” ମୟୂର ଜୀ
କହିଲେ ।

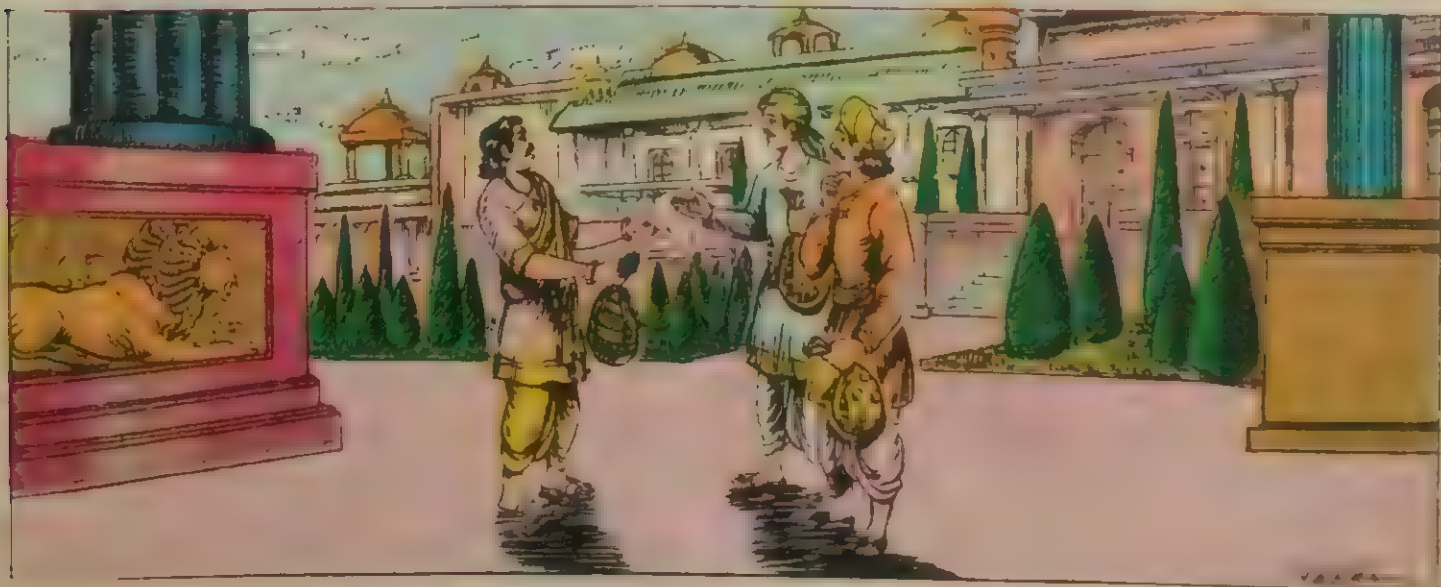
ରାଜକନ୍ୟା ସେହି ଶକ୍ତିକ କିଣିଲେ ।

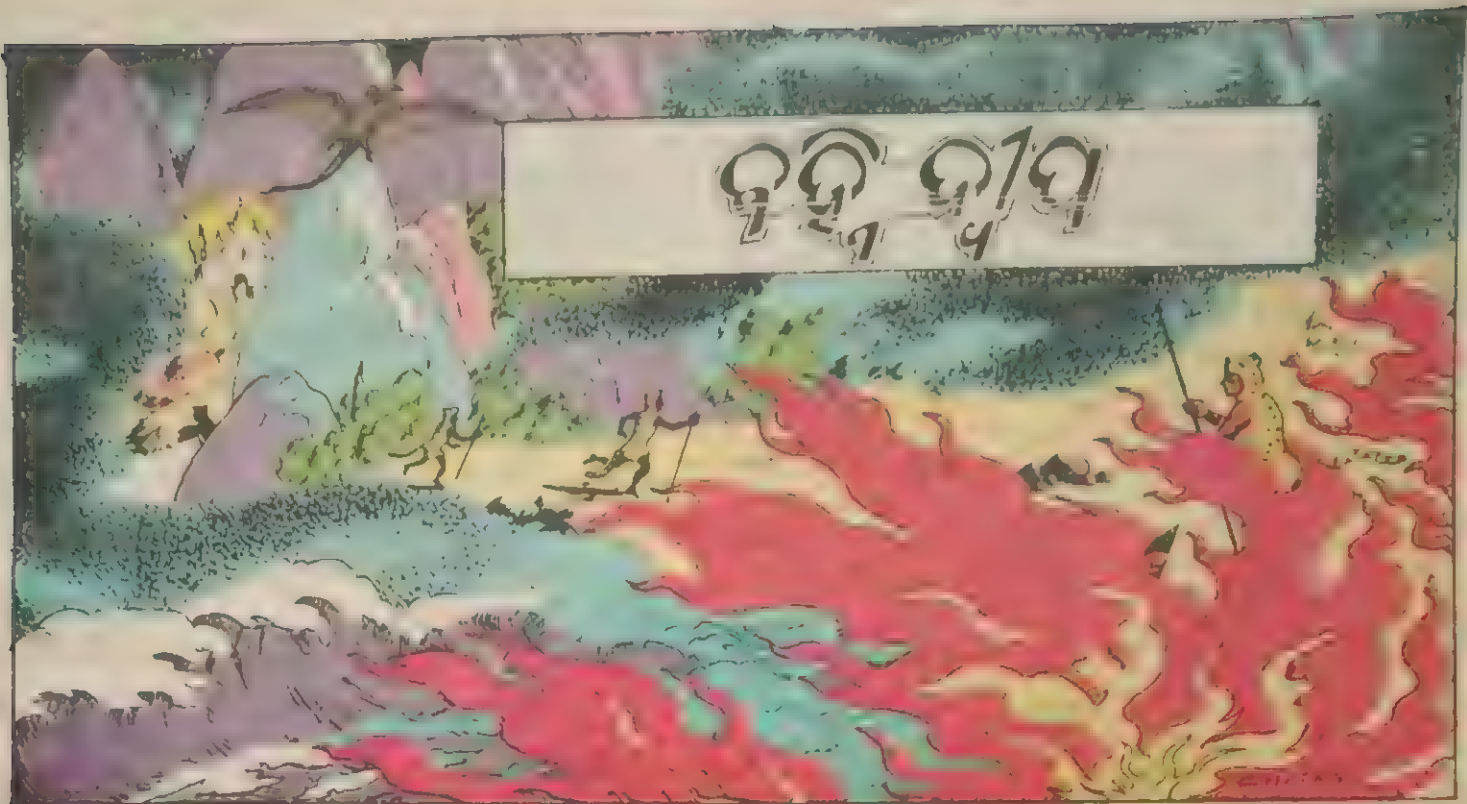
ରାଜା ଯେତେବେଳେ ଜାଣିଲେ ଯେ ଝିଅ
ତା’ ମନମତାବଳ ଦ୍ରାବ ପାଇଛି, ସେ
ସେତେବେଳେ ଖୁସି ହୋଇ ମୟୂର ଜୀକୁ

ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ ଓ ତାକୁ ଆଜି ଅପୁର
କହି ଭଲ ଦ୍ରାବ ଥିବା ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଦେଲେ । ମୟୂର ଜୀ ରାଜାକୁ ଅନେକ
ପ୍ରକାରେ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇ ବାହାରି ଚେଲେ ।

ମୟୂର ଜୀ ପ୍ରାୟତଃ ବାହାରକୁ ଆସିବା
ମାତ୍ରେ ଜୟରୁଦ୍ର ଓ ଜୀବନଦାସ ତାଙ୍କ
ପେଟରେ ଥିବା ଦ୍ରାବତଳ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇ କହିଲେ, “ଆରେ ଭାଇ, ଆମାଠି
ତମର ଏସବୁ ଦ୍ରାବଠୁଁ ବହୁତ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟବାନ
ଦ୍ରାବ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ରାଜକୁମାରୀ ତମଠୁଁ
କିଣିବାର ରହସ୍ୟ କ’ଣ?”

“ରହସ୍ୟ ହେଲ, ମୋର ସବୁ ଦ୍ରାବ
ସାଧାରଣ । ଶକ୍ତି ଏ ମାତ୍ର ଦ୍ରାବ ଥିଲା
ଅସାଧାରଣ । ରାଜକୁମାରୀକୁ ସେ ଶକ୍ତିକ
ବିଶେଷ ଆକୃଷ୍ଟ କରିବା ସ୍ବାଭାବିକ ! ତମ-
ମାନଙ୍କର ସବୁ ଦ୍ରାବ ଅତି ମୂଲ୍ୟବାନ । ସେ
କେଉଁଠି ବାହୁବେ ପ୍ରିୟ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ।”
ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମୟୂର ଜୀ ।

[୧୩]

[ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ରାଜା ହେବା ପରେ ରାଜ୍ୟରେ ଅଶାନ୍ତ ସୂଚି କରୁଥିବା ଜାହାଜମାନଙ୍କୁ କୌଶଳ-
କ୍ରମେ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ବନାଇ ରଖିଲେ । ରାଣୀ କାନ୍ତମତ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ
ଦେଲେ । ଯେଉଁଦିନ ତାକୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପୂରିଲା, ସେହିଦିନ ସତ୍ତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟର ଉତ୍ତରାଧି-
ଆସି ତାକୁ ନେଇ ଯିବାପାଇଁ ପଦ୍ମହରାଜ । ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଶିଶୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା, କିନ୍ତୁ
ସେ ଶିଶୁ ଯେ ରାଜପୁତ୍ର ହୁଏ, ଏହା ସେ ଅଟେ ବୁଦ୍ଧପାରି ଫେରି ଆସିଲା । ତା'ପରେ...]

ଉତ୍ତରାଧି ରାଜପୁତ୍ର ବୋଲି କୁହାଯାଇ ତାକୁ ମାଜିଥାଏ । ତେଣୁ ସେ ନିଜ ହୋଧ ଚାପି
ଦିଆଯାଇଥିବା ଶିଶୁଟିକୁ ଧରି କପିଳପୁର ରଖିଥାଏ । ଅନ୍ତତଃ କୌଶଲୀ ଭବାନୀଙ୍କୁ
ଦୁର୍ଗ ଆଡ଼େ ଶୀଘ୍ର ଗଡ଼ରେ ଫେରିବାକୁ କାମ ଆରମ୍ଭ କରି ନଥାଏ ।
ଲଗିଲା । ସେ ହୋଧରେ ଅନ୍ତପ୍ରାୟ ଉତ୍ତରାଧି ଦୁର୍ଗ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସୁଥିବାର
ହୋଇଥାଏ, କିନ୍ତୁ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କୁ ସେ ଦେଖି ସେନାପତି ଅମରପାଳ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼
ଯେତେହେଲେ ରାଜା ଓ ମିତ୍ର ବୋଲି ଯାଇ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜ,

“ଜହମାମୁଁ”

ଉତ୍ତାସ ତପା କଣ୍ଠରେ ଦୁଃଖର ଗୁଡ଼ି ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । କାନ୍ଦରେ ବସିଛି ସେ ପିଲା ।”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହି ସମୟ ଚୁପ୍ ରହି କହିଲେ, “ଏହାର ଅର୍ଥ, ସେ ପିଲା ଯେ ଶକ୍ତିକୁମାର ନୁହେଁ, ଏକଥା ସେ ଧରିପକାଇଛି !”

“ମହାରାଜ, ଆମ୍ଭେ ଉତ୍ତାସକୁ ଏ ଦିଗରେ ଠକି ପାରିବା ନାହିଁ । ସେ ଦିଗରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ମଧ୍ୟ ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଏକ ଦିଗରେ ସେ ଶକ୍ତି, ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ସେ ମହାବଳଶାଳୀ । ଅତି ସାବଧାନରେ ଆମକୁ ତା’ ସହ କାରବାର କରିବାକୁ ହେବ । ତେଣେ କରବାର ଓ ନାଗବର୍ମାଠୁ ବିପଦର

ଆଶଙ୍କା ମଧ୍ୟ ଦୂର ହୋଇ ନାହିଁ !” ଅମରପାଳ କହିଲେ ।

“ତୁମେ ଠିକ୍ କହୁଛ, ଅମରପାଳ !” ଏହା କହି ଚନ୍ଦ୍ରସେନ କାନ୍ଥମଡ଼ିଆ ଆଡ଼େ ଅନାଇ କହିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ଚନ୍ଦ୍ରା କରି ଲଭି ନାହିଁ । ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ତାକୁ କଥା ଦେଇଥିଲି, ସେତେବେଳେ ମୋ ନିଜ ବୟସ ଥିଲା କମ । ଦିନେ ମୁଁ ନିଜେ ଦେଇଥିବା କଥା ମୋ ଉପରେ ଏଭଳି ଦୁଃଖଦାୟକ ବୋହୁ ହେବ, ଏହା ସେତେବେଳେ କଲ୍ପନା କରିପାରି ନଥିଲି ।”

କଣ୍ଠସ୍ଵର ନିମ୍ନ କରି ଅମରପାଳ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ମହାରାଜ, ଗୋଟାଏ କଥା କହିବି ? ଉତ୍ତାସକୁ ମାରି ପକାଇଲେ ତ କଥା ହୁଅନ୍ତା !”

ତମ୍ଭେ ସେକଥା ଯେତେ ସହଜ ବୋଲି ଭାବୁଛ, ସେତେ ସହଜ ନୁହେଁ । ତା’ ଛଡ଼ା ସେ ମୋର ସହାୟତା କରିଛି ଓ ମୁଁ ତା’ ହାତରେ ମୋ ପୁଅକୁ ସମର୍ପି ଦେବି ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଲୋକେ ମୋତେ କହିବେ କ’ଣ ?”

ହଠାତ୍ କାନ୍ଥମଡ଼ିଆ ଆସନ ଛାଡ଼ି ଉଠି ଠିଆ ହେଲେ ଓ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଉତ୍ତାସ ଓ ଶକ୍ତିକୁମାର ବ୍ୟାପାର ମୋ ଉପରେ ଗୁଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ ।” ଏହା କହି ସେ ନିଜ କକ୍ଷରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ ।

ପ୍ରାସାଦ ତଳେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇ ଉଗ୍ରାସ
କଳ୍ପନାଦରେ ଡାକିଲା, “ମହାରାଜ!
ମହାରାଜ!”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତଳକୁ
ଓହ୍ଲାଇଗଲେ । “ଉଗ୍ରାସ, କଥା କ’ଣ ?
ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ତମରି କଥା ଅଲୋଚନା
କରୁଥିଲୁ । ତମେ ବହୁତ ଦିନ ବଞ୍ଚିବ !”
ଚନ୍ଦ୍ରସେନ କହିଲେ ।

“ମହାରାଜ! ମୋତେ ଦଗା ଦେଲେ ?
ମୋ ସହ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କଲେ ? ମୋ
ପ୍ରତି ଆପଣ ଏପରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ,
ଏକଥା ମୁଁ କଲ୍ଲନା କରି ନଥିଲି । ଆପଣ
କ୍ଷତ୍ରିୟ ପଣ ? ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ମିତ୍ରଟି ?
ଆପଣଙ୍କ ସହ କାନ୍ଦୁ କାନ୍ଦି ଲଗାଇ ମୁଁ
ଲକ୍ଷ୍ମଣ ? ଆପଣ କ’ଣ ସବୁ ଭୁଲିଗଲେ ?”
ନିଜ କାନ୍ଦୁ ପିଲଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଦେଇ ଉଗ୍ରାସ
କହିଲା ।

“ରାସସରାଜ ! ଆମ ଦାସୀମାନଙ୍କ ଭୁଲ୍‌ରୁ
ଏପରି ହେଲା । ତରବରରେ ରାଜପୁତ୍ର
ବଦଳରେ ସେମାନେ ମନ୍ଦୀ-ପୁତ୍ରକୁ ତୁମ
ହାତକୁ ଟେକିଦେଲେ ।” ଅମରପାଳ
କହିଲା ।

ଉଗ୍ରାସ ଅଛଦାସ୍ୟ କରି ପିଲଟିକୁ ଚୋଲି
ଧରିଲା ଓ କହିଲା, “ଇଏ ମନ୍ଦୀ-ପୁତ୍ର !
ରାଜାଙ୍କ ପୁତ୍ରାର କ’ଣ ତାଙ୍କ ମନ୍ଦୀ ହେଲାଣି ?
ଦେଖ ଅମରପାଳ, ଇଏ ମନ୍ଦୀ-ପୁତ୍ର ହେଲେ

କି ମୋ ଆବଶ୍ୟକତା ସେଥିରେ ମେଣ୍ଟିବ
ନାହିଁ । ମୋର ରାଜପୁତ୍ର ଲୋଡ଼ା ! ରାଜା
ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ! ଆପଣ ନିଜ ସର୍ତ୍ତ ରକ୍ଷା କରନ୍ତୁ ।
ରାଜପୁତ୍ର ବଦଳରେ ଯଦି ମୋତେ ଯାବ ରାଜ୍ୟ
ଦେବେ, ତଥାପି ମୁଁ ମାନିବି ନାହିଁ ।”

ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଧୀର କଣ୍ଠରେ କହିଲେ,
“ଉଗ୍ରାସ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦୁଃଖ ନାହିଁ ।
ଦାସୀମାନଙ୍କର ଭୁଲ୍ ହୋଇଯାଇଛି ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ ଅସଲ ରାଜପୁତ୍ରକୁ କେଶ
କରି ଆଣିଛନ୍ତି ।”

ଉଗ୍ରାସ ଅପେକ୍ଷା କଲା । କିନ୍ତୁ ସମୟ ପରେ
ଦାସୀମାନେ ଗୋଟିଏ ପିଲକୁ ଆଣି ତା’
ଆଗରେ ଠିଆ କରାଇ ଦେଲେ । ଉଗ୍ରାସ

ଏ ସମୟରେ ହସିଲେ । ସେମାନେ କହିଲେ,
“ରାସସରାଜ, ତମେ ଯେତେବେଳେ ରାସସ
ମଣିଷ ସମଜର କଥାବାସର ଡକ ତମକୁ
ଆଉ କେତେଦୂର ଜଣାଥାନ୍ତା ? ତମେ
ସିନା ସେ ପିଲାକୁ ସିଏ କାହାର ପୁଅ ସେକଥା
ପଚାରୁଥାନ୍ତୁ ?”

ଉତ୍ତର ଦାସୀମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ କୌତୁକପୂର୍ଣ୍ଣ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ କହିଲେ, “ତମେମାନେ
ନିଜ ନିଜକୁ ଭାରି ବୁଦ୍ଧିମାନ ଠେକିଛନ୍ତି,
ନୁହେଁ ? ପିଲା ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କ’ଣ
ଦେବ, ସସକଥା କ’ଣ ତମେମାନେ ତାକୁ
ଜିଣାଇ ଦେଇ ନଥିବ ? ଠିକ୍ ଅଛି । ଇଏ
ରାଜପୁତ୍ର କି ନୁହେଁ, ମୁଁ ବଣ ଭିତରେ ପଡ଼ିଥିବା
ଭଲ ପ୍ରକାର ପଶୁଆ ଦ୍ଵାରା ସେକଥା
ଧରିନେବ । ଯଦି ତମେମାନେ ପୁଣି ମୋତେ
ଦଗା ଦେଇଛ ବୋଲି ଜାଣିବ, ତେବେ
ତମମାନଙ୍କୁ ଧରି ନେଇଯିବ ଓ ମୋ ରାସସ
ଅନୁଚରମାନଙ୍କ ସହ ବିଭା କରାଇଦେବ !”

ରାସସର ଏ ଧମକ ଶୁଣି କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର
ଦାସୀ ହସିଲେ ତ କେନ୍ଦ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ଡରିଗଲେ ।
ଉତ୍ତର ସେ ସୁକୁମାର ବାଳକଟିକୁ କାନ୍ଦରେ
ବସାଇ ଲମ୍ବ ଲମ୍ବ ପାଦ ପକାଇ ଜଙ୍ଗଲ ଆଡ଼େ
ଅଗ୍ରସର ହେଲା ।

ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ କିଛି ଦୂର ଯିବା ପରେ
ପୁର ପିଲାଟି ଯେଉଁଠାରେ ତାକୁ ଶୁଣିଲା ଡାକ
ଶୁଣି ଏ ମାଗିଥିଲା, ସେ ସେଇଠାରେ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ତାକୁ ଭଲ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତା’ପରେ
ଦାସୀମାନଙ୍କୁ କହିଲା, “ଏଥର ତମମାନଙ୍କର
କିଛି ଭୁଲ୍ ହୋଇ ନାହିଁ ତ ? ଯଦି ମୋ ସହ
ଖେଳ ଖେଳୁଥିବ, ତେବେ ତା’ର ପରିଶଦ
ଭୁଲ୍ ହେବନାହିଁ, ଜାଣି ରଖ ।”

“ତମର ସନ୍ଦେହ ହେଉଥିଲେ ଏ
ବାଳକକୁ ପଚାରୁନାହିଁ କାହିଁକି ?” ଜଣେ
ଦାସୀ କହିଲା ।

ସେତେବେଳେ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ସେଠାରେ
ନଥିଲେ । ଉତ୍ତର ବାଳକ ପାଖକୁ ଯାଇ
ପଚାରିଲା, “ତୋ’ ନାମ କ’ଣ ?”

“ମୋ ନାମ ସୁବରାଜ !” ବାଳକ ଉତ୍ତର
ଦେଲା ।

ଏ ପିଲର ପସରା ନେବାକୁ ମନ କଲ । ସେ ତାକୁ ଡାକ ଶକ୍ତିକ ଦେଖାଇ ପଚାରିଲା,
“ଆଜ୍ଞା, କୋତେ ଯଦି ଏ ଡାକ ଶକ୍ତିକ
ଦେବ, ତୁ ତାକୁ ନେଇ କରିବ କ’ଣ?”

ପିଲ କହିଲା, “ମୁଁ କିଛି କରିବି ନାହିଁ ।
ବାପାକୁ ଦେଇଦେବି ।”

“ବାପା ତାକୁ ନେଇ କରିବ କ’ଣ?”
ସ୍ୱପ୍ନ ପଚାରିଲା ।

“କାହିଁକି? ମୋଠାରୁ କୌଣସି ଗୋରୁ
ବାହାର ପଲାଇଲେ ତା’ ଆଡ଼େ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି
ଏହା ଫୋପାଡ଼ିବ ନହେଲେ ତାକୁ ଏଥିରେ
ବାଡ଼େଇ ପୁଣି ଗୋଠ ଭିତରକୁ ନେଇ
ଆସିବ!” ପିଲ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

ସ୍ୱପ୍ନ ଉତ୍ତର ପ୍ରକୃତ ହୋଇ ପିଲକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ
କରି କହିଲା, “ବୁଝିଲି । ତୁ କେବେ ରଜାର
ଗୋଠ ଜଗୁଆଳର ପୁଅ! ତୋ’ ନାମ
ସୁବରଜ ରଖି ମୋତେ ଧରାଇ ଦେଲେ!
ସେମାନେ କେଡ଼େ ଦଗାବାଜ! ଏଥର
ସେମାନଙ୍କୁ ପାନେ ଦେବ । ସେମାନେ କାହା
ସହ ଖେଳ ଖେଳୁଛନ୍ତି? ଭୁଲିଯାଇଛନ୍ତି ମୁଁ
କିଏ!”

ସେ ପିଲକୁ କାନ୍ଧରେ ବସାଇ ପୁଣି ପ୍ରାସାଦ
ଆଡ଼େ ଫେରି ଚାଲିଲା । ଦୁର୍ଗ ସାମ୍ନାରେ
ଥିବା ମଇଦାନ ଭିତରେ କେତେଜଣ
ଘୋଡ଼ସବାର ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ସେ
ଦେଖିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଟିକିଏ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ

ସେ ଦେଖିଲା, ସେ ଘୋଡ଼ସବାରମାନଙ୍କ
ଭିତରେ ଅଛି ସେନାପତି ଅମରପାଳ ।
ସେତକ ନୁହେଁ, ଅମରପାଳ ସହ ଶୋଟିଏ
କେମକ୍ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧିଥିବା ବାଳକ ବି ଅଛି ।
ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ତା’ ସହ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ତିଆର
କି ବୋଲି ତା’ ମନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା,
ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ଦୂର ହୋଇଗଲା । ଏ ବାଳକଟି
ନିଶ୍ଚୟ ରାଜକୁମାର ହୋଇଥିବ!

“ସ୍ୱପ୍ନସବଜ! ପୁଣି ଥରେ ଆମ
ଦାସୀମାନେ ତମକୁ ଠକି ଦେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କରୁଥିଲେ । କିଛି ମନେ କରିବ ନାହିଁ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ଅସଲ ରାଜକୁମାରକୁ
ନେଇ ଯାଇପାର ।” ଅମରପାଳ କହିଲା ।

“ସବୁ ଦୋଷ ଦାସୀମାନଙ୍କର?”
ଉଗ୍ରାଷ ହୋଧ ଦମନ କରି ହସି ଦେଲା ।
“ଏଥର ତମେ ଯେ ପୁଣି ମୋତେ
ଭୁଲାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁନାହିଁ, ସେକଥା
କିଏ କହିବ?”

“ନା, ଉଗ୍ରାଷ, ଏ ବାଳକ ରାଜା
ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କ ପ୍ରଥମ ପୁତ୍ର ରାଜକୁମାର
ଅମିତସେନ ।” ଅମରପାଳ ଏକଥା କହିଲା,
କିନ୍ତୁ ତା’ କଣ୍ଠସ୍ଵରରେ ଥିଲା ବିରକ୍ତ ଓ
ଅସନ୍ତୋଷ ।

ଉଗ୍ରାଷ ସେ ଯିଲାକୁ ଭଲ କରି ଲକ୍ଷ୍ୟ
କଲା । ଏଥର ତା’ର ମନେ ହେଲା, ଇଏ
ସତ ରାଜକୁମାର । ସେ କହିଲା, “ଦୁଇ

ଦୁଇଥର ମୋତେ ଖଟାଇଲ, ନିଜେ ବି
ନିଜର ବଦ୍ଧନାମ କଲା । ମୋର ମିତ୍ର ହେବା
ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଯେ କାହିଁକି ଏପରି
କଲେ, ସେକଥା ମୁଁ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ ।”

“ରାକ୍ଷସ! ତମେ ମଣିଷ ବାପାମା’ଙ୍କ
ବେଦନା କଥା କ’ଣ ବୁଝିବ? ବର୍ତ୍ତମାନ
ରାଣୀ କାନ୍ତମତ ଚେତା ହରାଇ ଅନ୍ତଃସ୍ଵରରେ
ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ରାଜା ଶୋକରେ ମୁହଁମାନ
ହୋଇ ନିଜ କନ୍ଧରୁ ବାହାରୁ ନାହାନ୍ତି । ରାଜା
ଦିନେ ନିଶ୍ଚୟ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ତମକୁ କଥା ଦେଇ
ପକାଇଥିଲେ । ଆଜି ତାଙ୍କୁ ତା’ର ପରିଶ୍ରମ
ଶ୍ରେଣିବାକୁ ପଡ଼ୁଛି । ତମର ଭାବ ଅଛି
ନା ଆବେଗ ଅଛି ଯେ ତମେ ସେସବୁ
ବୁଝିବ? ହେଉ, ଏଥର ଯାଅ ।” ଅମରପାଳ
କହିଲା ।

“ଅବଶ୍ୟ, ଅବଶ୍ୟ । ମୋ କାମ ହୋଇ
ଯାଇଛି ।” ଉଗ୍ରାଷ କହିଲା । ତା’ପରେ
ରାଜକୁମାରକୁ କାନ୍ଧରେ ବସାଇ କହିଲା, “ମୁଁ
ଆଉ ଦିନେ ଆସି ରାଜାଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ
କରିବି ।”

“ଦେଖ ରାକ୍ଷସ, ରାଜକୁମାରଙ୍କର ଯେପରି
କୌଣସି କଷ୍ଟ ନ ହୁଏ । ଅତି ସାବଧାନରେ
ତାଙ୍କୁ ପାଳିପୋଷି ବଡ଼ କରବ । ବୁଝିଲ?”
ଅମରପାଳ କଠୋର ଚଣ୍ଡରେ କହିଲା ।

ଅମରପାଳ ଖୁବ୍ ଉଦ୍ବେଗିତ ହୋଇ
ବୁଝିପାର ଉଗ୍ରାଷ କହିଲା, “ଆଜିଠାରୁ ଇଏ

ରଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନଙ୍କୁ ଧୁଳି ଅମଳସେନ ନୁହେଁ;
ମୋ ପୁଅ ଉଗ୍ରଦତ୍ତ । ବୁଝିଲ ?”

ଉଗ୍ରାକ୍ଷର ଉତ୍ତରରେ ସୀମା ନଥାଏ । ସେ
ବେଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲା ଓ କାନ୍ଧରେ
ବସିଥିବା ରାଜକୁମାରକୁ କହିଲା, “ପୁଅ, ତୁ
ଆଜିଠାରୁ ମୋ ପୁଅ । ତୋ ସେବାରେ ଶତେ
ରାକ୍ଷସ ନିୟନ୍ତ୍ର ରହିବେ । ତୁ ଯାହା କହିବୁ,
ତାହା ହେବ ।”

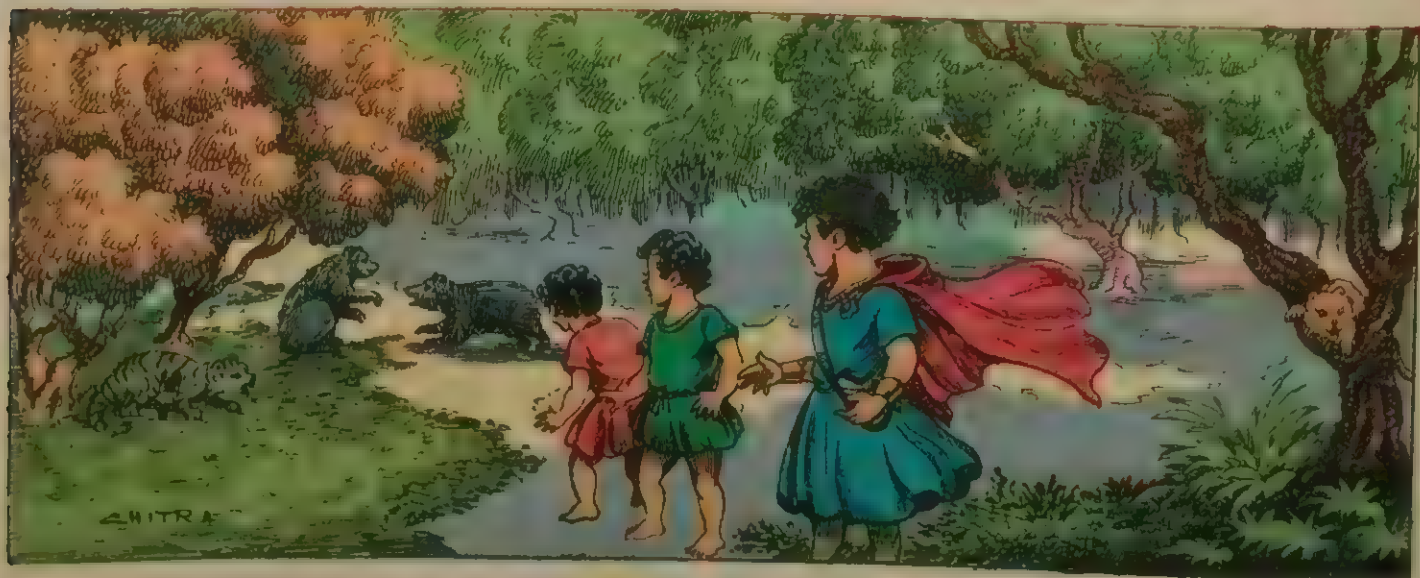
ଉଗ୍ରାକ୍ଷର ଦୁର୍ଗ ଆଗରେ କେତେ ରାକ୍ଷସ
ରାକ୍ଷସୀ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ଉଗ୍ରାକ୍ଷ ରାଜ-
କୁମାରକୁ ଧରି ଫେରିବାର ଦେଖି ସେମାନେ
ଜୟଧ୍ବନି କଲେ । ଉଗ୍ରାକ୍ଷ ସେମାନଙ୍କୁ କହି
ରଖିଥିଲା କି ଦିନେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ଶବ୍ଦ
ରଜାକୁ ଆଣି ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇବ ।

“ଶୁଣ ସମସ୍ତେ । ଏ ବାଳକକୁ ମୋ
ପୁଅ ଜ୍ଞାନ କରିବ । ଏହାର ନାମ ହେଲା
ଉଗ୍ରଦତ୍ତ । ଇଏ ହେଲା ତୁମର ଶବ୍ଦ ନେତା
ଓ ରଜା ।”

ଏହା କେ ପକା । କିଛି ଉଚ୍ଚାଟନ ବା କିଛି
ନେଇ ନିଜ ପ୍ରାୟାଦର ସବୁଠାରୁ ସୁନ୍ଦର ସଜ୍ଜା
ଧରି ଭିତରେ ରହିଲା । ତା’ର ସବୁ ପ୍ରକାର
ସ୍ବାଳମ୍ବ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦେଲା ।

ତା’ପରେ ସେ ତା’ର ଦୁଇଜଣ ବନ୍ଧୁ
ଅନୁଚରଙ୍କୁ ଡାକି କହିଲା, “ଉଗ୍ରଦତ୍ତର
ସମ୍ବନ୍ଧସ୍ଥ ଯୋଡ଼ିଏ ମଣିଷ ପିଲା ସାହାଯ୍ୟ କର ।
ଅତି ସାବଧାନରେ ଏ କାମ କରିବାକୁ ହେବ ।
ରଜା ଚନ୍ଦ୍ରସେନ ଯେପରି ନ ଜାଣନ୍ତି ସେ ଆମେ
ରାକ୍ଷସମାନେ ମଣିଷ ପିଲା ଚୋରି କରୁଛୁ ।
ଯେଉଁଠାରୁ ପିଲାଟିଏ ଆଣିବ, ସେଠାରେ
ସ୍ବର୍ଣ୍ଣମୁଦ୍ରା ଭର୍ତ୍ତି ଏ ଥଳାଟିଏ ଥୋଇଦେବ ।”
ଏହା କହି ଉଗ୍ରାକ୍ଷ ଅନୁଚର ଦୁଇଜଣଙ୍କ
ଆଡ଼େ ଦୁଇଟି ଥଳା ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲା ।

ଦିନକ ପରେ ସକାଳେ ଉଗ୍ରାକ୍ଷ ରାଜ-
କୁମାରଙ୍କୁ ଖୋଲାଉଛି, ସେ ଦୁଇ ଅନୁଚର
ଦୁଇ ବାଳକଙ୍କୁ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ବାଳକ
ଦୁଇଟି କାନ୍ଦୁଥିଲେ । (ନିମ୍ନପୃଷ୍ଠା)

ରାଜା ଓ ଡାକୁ

ନିଶା ଗରଜୁଥାଏ । ହୁହୁ ହୁହା ଶିଳେ
ପବନ ସାଜକୁ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ବର୍ଷା ମଧ୍ୟ
ପିନ୍ଧୁଥାଏ । ବଜ୍ରଧ୍ବଜ ଓ ଶୂନଶୂନପଦକ ରେ
ମଝିରେ ଶୁଭୁଥାଏ ଅଗଭୀରମାନଙ୍କ ଅଛନ୍ତାସ୍ୟ ।
ଘନ ଘନ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅରେ ଦିଶିଯାଉଥାଏ
ଭୟାବହ ମୁହଁଟିମାନ ।

କିନ୍ତୁ ରାଜା ବିହମାର୍ଜ ତଳେ ମଧ୍ୟ ବିଚଳିତ
ବୋଧ ନକରି ପୁନଃବାର ସେ ପ୍ରତୀନ ବୃକ୍ଷଟି
ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ ଓ ବୃକ୍ଷାବେଦନ
କରି ଶବ୍ଦକୁ ଉତ୍ତର ଆଣିଲେ । ତା'ପରେ
ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ସେ ଝୁଲୁଣ୍ଡ ଝୁଲୁଣ୍ଡ
ପଥ ଅବହମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା
ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦଟି ବେତାଳ ତାକୁ କହିଲା,
“ରାଜା ! ତମେ ଏ ନିଶାଞ୍ଜରେ ଯେ ଏଭଳି
ବିପଦନକ କାମ ହାତକୁ ନେଇଛ, ଏହା
ପଛରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧାରଣ ହୋଇ ପାରେନା ।

ବେତାଳ କଥା

ଅବଶ୍ୟକ ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟ ମ-
ରାଜ୍ୟ କର୍ମଗୁଣମାନେ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ
ଭେଟୁଥାନ୍ତି । ରାଜ୍ୟର ଶର୍ଯ୍ୟାଦୀ ବା ବଣିକ-
ମାନେ ମଧ୍ୟ ବାହାଣୀ ଆସିଲେ ତାଙ୍କୁ
ଭେଟୁଥାନ୍ତି । ସାଧାରଣତଃ ବଣିକମାନେ ତାଙ୍କ
ମାଗରେ ଗୋଟିଏ ଭାଷଣ ଡକୁ ବସ୍ତୁରେ
କହୁଥାନ୍ତି । ଗଜାଧର ନାମକ ସେ ତାଙ୍କୁ
ଯୋଗୁଁ ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ଆଚକିତ
ବୋଲି ସେମାନେ ପ୍ରକାଶ କରୁଥାନ୍ତି । ସାଧାରଣ
ଶର୍ଯ୍ୟାଦୀମାନେ ମଧ୍ୟ ସେ ତାଙ୍କୁ ବସ୍ତୁରେ
କହୁଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ କଥାରେ ତାଙ୍କୁ
ବହୁକରେ କିଛି ଅଭିଯୋଗ ଥିବାର ମନେ
ହେଉ ନଥାଏ ।

କିନ୍ତୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ
ଦିଗରେ ଠିକ୍ ପେଟେବେଳେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା
କଥା, ସେତେବେଳେ କେହି କେହି ପଦକ୍ଷେପ
ନଥାନ୍ତି ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ଘଟଣା କହୁଛି,
ମନଦେଇ ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମ ଭାର ଲାଗିବ
ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲ : “ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ରାଜ୍ୟରେ
ରାଜୁତ କରୁଥିଲେ ରାଜା ଜୟାଦିତ୍ୟ । ତାଙ୍କ
ପୁତ୍ର ଯୁବରାଜ ଅଭୟାଦିତ୍ୟ ବାହାଣୀରେ
ରହି ବଦ୍ୟାଧ୍ୟୟନ କରୁଥିଲେ । ଶିକ୍ଷା ଦିଗରେ
ତାଙ୍କର ବହୁତ ଆଗ୍ରହ ଥିବାରୁ ସେ ଗୁରୁ-
କୁଳରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ
ମଧ୍ୟ ସେହିଠାରେ ରହିଥାନ୍ତି ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ଯୁବରାଜ ଅଭୟାଦିତ୍ୟ
ଶବର ପାଇଲେ କି ତାଙ୍କ ପିତା ଗୁରୁତର
ଅସୁସ୍ଥ । ସେ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଲକ୍ଷଣବନ୍ତ ଅଭିମୁଖେ
ଗୁଲିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ରାଜଧାନୀରେ ପହଞ୍ଚିବା
ବେଳକୁ ରାଜାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଗଲାଣି ।

ପରେ ପରେ ଅଭୟାଦିତ୍ୟ ସିଂହାସନରେ
ବସିଲେ ଓ ରାଜ୍ୟ ଶାସନରେ ମନ ଦେଲେ ।
ମନ୍ତ୍ରୀ, ସେନାପତି, କର୍ମୀ, ସଭାସଦ୍ବର୍ଗ,
ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରୁ ସେ ତାଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଗଜାଧର
କଥା ଶୁଣିଲେ । ତାଙ୍କର ଧାରଣା ହେଲା,
ରାଜ୍ୟରେ ଆଚକର ବାତାବରଣ ରହିଛି
ତାଙ୍କୁ ସିଏ ଧରିଦେବ, ସିଏ ଯେତେବେଳେ
ପୁରସ୍କାର ପାଇବ ବୋଲି ଲୋକମାନେ କହୁଥିଲେ ।

କେହି ତାକୁ ଧରିପାରୁ ନଥିଲା । ସେ ମନେକଲେ, କେହିନି ବାତାବରଣ ଦୂର କରିବା ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ତାହା କରିବାକୁ ହେଲେ ଲୋକଙ୍କ ମନ ଉଠିବ, ମେଲ ଇତ୍ୟାଦି ଆଡ଼କୁ ଆକର୍ଷିତ କରିବାକୁ ହେବ । ସୁସ୍ଥ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ପ୍ରତି ଲୋକଙ୍କ ଆକର୍ଷଣ ଯେତକି ମାହାରେ ବଢ଼େ, ସେତକି ମାହାରେ ରାଜ୍ୟରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ବାତାବରଣ ଫେରି ଆସିବ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାକୁ ଗଜାଧରକୁ ଧରିବା ଦିଗରେ ଉତ୍ସାହ ସୃଷ୍ଟି ପାଇଁ ସେ ଯୁରୁସ୍କାର ପରିମାଣ ଦେଉଥିବା କରିଦେଲେ ।

ସେ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଉତ୍ସବ ପାଇଁ ଯୋଜନା କଲେ । ସେଥିରେ ସଙ୍ଗୀତ, ନୃତ୍ୟ, ଖେଳ କ୍ଷେତ୍ରର ଇତ୍ୟାଦିରେ ଦକ୍ଷତା ଲଭ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜ୍ୟରେ ଯିଏ ସବୁଠାରୁ ଜନପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇଥିବ, ତାକୁ ମଧ୍ୟ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ନିମନ୍ତେ ସେ ସ୍ଥିର କଲେ ।

ମାସକ ପରେ ସେ ଚରମାନଙ୍କଠାରୁ ଯାହା ଶୁଣିଲେ, ସେଥିରେ ତାଙ୍କର ବିସ୍ମୟର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ସବୁ ଚର ତାଙ୍କୁ କହିଲେ କି ରାଜ୍ୟର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁଠାରୁ ଜନପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି ହେଲା ତାକୁ ସର୍ଦ୍ଦାର ଗଜାଧର !

ଯୁବକ ରାଜା ନିମ୍ନେ ନିଜ ବିସ୍ମୟ ଦମନ କରି ଏହାର ରହସ୍ୟ ଉଦ୍‌ଘାଟନ ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ

ହେଲେ । ତାକୁ ଗଜାଧର ସମ୍ପର୍କରେ ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କ କୁଆଳା ଯେତେ ଗୋପନ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ, ସେ ସେସବୁ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ପଢ଼ିଲେ । ଗଜାଧରର ଦଳର ସବୁ ଲୋକ ଥିଲେ ବିଚକ୍ଷଣ ତାକୁ । ସେମାନେ ଗଜାଧରକୁ ତଳି ଗୁଣି ପ୍ରକାର ସାଙ୍କେତିକ ଶବ୍ଦ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଭାବରେ ସଂଚାର କରି ଦେଉଥିଲେ ଯେ, ଗଜାଧର ଅକ୍ଳେଷରେ ସିପାନ୍ତମାନଙ୍କ କବଳରୁ ଖସି ଯାଉଥିଲା ।

ରାଜା ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲେ ଯେ ଗଜାଧର ଯେତେ ଲୋକଙ୍କୁ ଚୋରି କରିଛି ବା ଧନ ହତାଇ ନେଇଛି, ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ବା ଜମିଦାର ।

ରଜା ତାଙ୍କ ମଂଚୀକୁ ସାଥରେ ଧରି ରଜ୍ୟ ବୁଲି ବାହାରିଗଲେ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଉଭୟେ ଛଦ୍ମବେଶ ପକାଇଥାନ୍ତି । ସେ ଦୁହଁଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ କେତେଜଣ ସୁଦଳା ମିଥାସ୍ତ୍ରୀ । ସେମାନେ ବି ଛଦ୍ମବେଶରେ ଥାନ୍ତି । ରଜା ମଂଚୀଙ୍କ ସହ ସେମାନେ ସେବେ କି କଥା ହେଉ ନଥାନ୍ତି । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ମଂଚୀ ମିଟି ବଜାଇବେ ଓ ସେମାନେ ଚତୁର୍ଥଶାନ୍ତ ଆସିବେ, ଏହି ହେଲ ବ୍ୟବସ୍ଥା ।

ସେମାନେ ଏଣେ ତେଣେ ରାତିଯାମନ କଲବେଳେ ବା ବଶ୍ରାମ ନେଲବେଳେ ମନ୍ତ୍ରୋଣୀ ରଜ୍ୟରୁ ଆଗନ୍ତୁକ ପରିବାଜକ ଭାବରେ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଉଥିଲେ ।

ସେମାନେ ଦେତେଲେକଙ୍କ ସହ କଥା ହେଉଥିଲେ, ସମୟେ ତାକୁ ଗଜାଧର କଥା ପଡ଼ିଲେ ତା' ପ୍ରତି ଶକାନ୍ତକ ଦେଖାଉଥିଲେ ।

ଦିନେ ଘାଟରେ ରଜା ଓ ମଂଚୀ ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ ଚଟାଇରେ ରହିଥାନ୍ତି, ସେଠାରେ ସୁମିତ୍ର ନାମକ ଜଣେ ଯୁବକ ସହ ସେମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ହେଲା । ଛଦ୍ମବେଶୀ ରଜା ଶେଷପରେ ବହୁତ ଚତୁର ଥିଲେ । ସେ ସୁମିତ୍ର ସହ ଶପ ଜମାଇ କହିଲେ, “ହଇହେ, ତମ ରଜ୍ୟର ଡାକୁ ଗଜାଧରକୁ ଧରିଦେଲେ ଦେଉ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପୁରସ୍କାର ମିଳିବ ଶୁଣି ମୋର ଭାରି ଲୋଭ ହେଉଛି । ତମେ ତ ଏ ରଜ୍ୟର ଲେକ । ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କର । ଆମେ ତାକୁ ଧରିବା ଦିଗରେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ !”

ସୁମିତ୍ର ହସିଲା ଓ କହିଲା, “ଦେଉ ଲକ୍ଷ ଛଡ଼ି ଦେଉ କୋଟି ପୁରସ୍କାର ଘୋଷଣା କଲେ ବି ତାକୁ କେହି ଧରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଲୋକେ ତାକୁ ଦେବତା ଭଳି ଦେଖନ୍ତି ।”

“ସୁମିତ୍ର, ଏହା ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ରାଜଦ୍ରୋହ ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ ।” ରଜା କହିଲେ ।

“ପଥକ ! ତମେ ଏ ରଜ୍ୟର ଅବସ୍ଥା ଜାଣନା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଶ୍ୟ ନୁଆ ରଜା ମିଂହାସନରେ ବସିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଶାସନ କିପରି ହେବ, ଆମେ ଜାଣୁନା । କିନ୍ତୁ ପୁରୁଣା ରଜା ଲକ୍ଷ ବୁଝୁ ନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମଂଚୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ

ପ୍ରତି ଶାବର କରୁ ନଥିଲେ । ଫଳରେ
କର୍ମଗୁଣମାନେ ପ୍ରଜାଙ୍କ ଉପରେ ଅକଥ୍ୟ
ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଥିଲେ । ଗଣବିମାନଙ୍କୁ ବି
କର ପାଇଁ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଉଥିଲେ । ଗଜାଧର
କେବେ ବି ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ
ତୁଳ୍ୟତା କରେ ନାହିଁ । ସେ ଠକ, ଶଠ
ବେପାରୀ ଓ ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଜମିଦାରଙ୍କଠାରୁ ଧନ
ଛଡାଇ ନେଇ ଗଣବି ଲୋକଙ୍କୁ ଦିଏ ।
ସେଗୁଡ଼ିକ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା
ଲୋକର ସାହାଯ୍ୟ ପାଇଁ ସେ ଧନ ଖର୍ଚ୍ଚ କରେ ।
ତେଣୁ ଲୋକେ ତାକୁ ଦେବତା ଭଳି ନ
ମାନିବେ କିଆଁ ?” ସୁମିତ୍ର କହିଲା ।

ହଠାତ୍ ସୁମିତ୍ର ଟିକିଏ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ବୋଲି
ରଜା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । ରଜା ଆଦୁର ବୁଝିଲେ,
ଦୁଇଟି କୋଇଲି ସବୁଛି । ସେତେବେଳେ
କୋଇଲି ସବିବା ଥିଲା ଅସ୍ବାସବକ ।

“ମୁଁ ଆସୁଛି” କହି ସୁମିତ୍ର ଚାଲିଗଲା ।
କିନ୍ତୁ ସେ ଆଉ ଆସିଲା ନାହିଁ ।

ପରଦିନ ରଜା ଓ ମନ୍ତ୍ରୀ ରଜଧାନୀକୁ
ଫେରିଗଲେ । ରଜା ହସି ହସି କହିଲେ, “ମନ୍ତ୍ରୀ,
ଗଜାଧରର ବଳ ଏମିତି ବେଶି ନୁହେଁ !”

ମନ୍ତ୍ରୀ ହସି ଦେଇ କହିଲେ, “ଆପଣ
କେବେ ବୁଝି ପାରିଥିଲେ ଯେ ସୁମିତ୍ର
ଗଜାଧର ? ତା’ ଚରମାନେ ଆମ ଛଦ୍ମବେଶୀ
ସିପାହୀଙ୍କୁ ଦେଖି ସନ୍ଦେହ କରି କୋଇଲି
ଡାକ ଡାକି ତାକୁ ନେଇଗଲେ ।”

ଏହାପରେ ରଜା ଯଥାବିଧି ଉତ୍ସବ କଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସବୁଠାରୁ ଜନପ୍ରିୟ ବ୍ୟକ୍ତି ପାଇଁ ସେ
କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନକରି ଅନ୍ୟ ସବୁ ବିଭାଗରେ
ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।
ଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସେ ଶକ୍ତିର ମନଦେଇ
ପରିଚାଳନା କଲେ । ଗଣବିମାନଙ୍କ ଉପରୁ କର
ଛାଡ଼ ଦେଲା । ଅକ୍ଷମମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ
ଦିଆଗଲା । ଦୁର୍ଗାବ୍ରତ ସ୍ତ୍ରୀ ବେପାରୀ ଓ
ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଜମିଦାରମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଗଲା ।

ବର୍ଷେ ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ ତାକୁ ଗଜାଧରର
ନାମ ଆଉ ଶୁଣାଗଲା ନାହିଁ । କିମ୍ଭାବେ ରଜା
ହେଲେ ଲୋକଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ଭଲ
ପ୍ରିୟ ପାତ୍ର ।

ବେତାଳ କାହାଣୀଟି କହୁସାର ମୁହୂର୍ତ୍ତେ
 ନକଲ ରହି ତେ କହୁଥିଲେ ପରୁରାଜ, “ରାଜା
 ଯେଉଁ ବେତାଳ ସଙ୍ଗେ ରହୁଛି । ରାଜା ଓ
 ବେତାଳକୁ କେତେକ ସମ୍ପର୍କ ଥାଏ । ରାଜା
 ଯେଉଁ ବେତାଳଙ୍କୁ ପିପାସାମାତ୍ରେ ବୋଧ
 ପ୍ରଦାନ କରେ ଓ ବେତାଳର ପରାଧରଣକୁ,
 ତାହା ନକଲ ତାକୁ ଶାନ୍ତି ଦେବାକୁ ଦେଲେ
 କ’ଣ ? ତାହା ଯେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ।
 ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଶକ୍ତି ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ନାହିଁ
 ରହିବ, ତେବେ ତମ ଶାର ହେବ ସ୍ୱଚ୍ଛଦ୍ୟେତ ।”

ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ମଧ୍ୟ ଧଳାସୁ ନକଲ ରାଜା ଉତ୍ତର
 ଦେଲେ, “ରାଜା ବୁଝିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ସବୁ
 କାମ ରାଜଦରବାର ଚରଣରୁ ହେବା ଉଚିତ,
 ସେସବୁ କାମ ବେତାଳର କରୁଛି । ବେତାଳର
 ଅନ୍ୟାୟକାରୀ ଅର୍ଥ ଇଡ଼ାଇ ଆଣି ଦରଦ୍ର
 ଓ ଅସମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି । ତେଣୁ ସେ
 ଜନପ୍ରିୟ । ରାଜା ତାକୁ ଧରି ପାରିଥାନ୍ତେ
 ଯଦି । କିନ୍ତୁ ଧରି କରିଥାନ୍ତେ କ’ଣ ? ଯଦି

ସବୁକାନ୍ତ କରାଯାଏ ତାହା ଘଟିବେ ତାହା
 ଅଭିମତ ଦେଇଥାନ୍ତେ, ତେବେ ତାହା
 ଉଚିତ ଥାଏ । ବେତାଳର ପରାଧରଣକୁ
 ବେତାଳର ପିପାସା ଥିଲା ସମ୍ପର୍କ, କିନ୍ତୁ ତାହା
 ଯେଉଁ ବେତାଳକୁ ରାଜାଙ୍କୁ ସ୍ୱୀକୃତି
 ଦେବାକୁ ଉପାଦେଇ । ଆଜ୍ଞା, ରାଜା ତାହା
 ପ୍ରାଣଦତ୍ତ ଦେଇ ପାରିଥାନ୍ତେ । କିନ୍ତୁ ତାହା
 ହେଲେ ରାଜ୍ୟରେ ବିପ୍ଳବ ହୋଇଥାନ୍ତା ।
 ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ ବି କାମ ନକଲ ରାଜା ନିଜ
 ଶାସନକୁ ଦୃଢ଼ କଲେ ଓ ଜନହୃଦୟର କାର୍ଯ୍ୟ
 କଲେ । ଫଳେ ତାକୁ ବେତାଳର ଆବଶ୍ୟକତା
 ରହିଲା ନାହିଁ । ଲୋକେ ତା’ କଥା ଭୁଲି
 ଗଲେ । ରାଜା ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ ଜ୍ଞାନୀ । ସବୁକାନ୍ତ
 ଭଲ ପ୍ରତିକାର ସେ କଲେ ।”

ରାଜାଙ୍କ ଉତ୍ତର ଦାନ ଶେଷ ହେବା ମାତ୍ରେ
 ଶବ୍ଦ ସହ ଶବ୍ଦସ୍ତବ୍ଧ ବେତାଳ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧରୁ
 ଖସିଯାଇ ସୁନବାର ସେ ବୃକ୍ଷ ଡାଳରେ ଝୁଲି
 ପଡ଼ିଲା ।
 (କଲିତ)

ମୌନାବତୀ

ଅବନ୍ତୀର ରାଜକନ୍ୟା କୃଷ୍ଣକୃମାସ ରୂପରେ
ତଥା ଗୁଣରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁଗ୍ଧ
କରିଦେଉଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କୁ ବୋହୂ କରି
ଦିଅନ୍ତୁ ନେବାକୁ ଆଶାପାଶର କେତେ
ରାଜପରିବାରରୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆସୁଥିଲା ।

“ହଁ, ତୁ କାହାକୁ ବାହାଢ଼େରୁ ଚାହା
ନ୍ତି କରି ପକା ।” ରାଜା କୃଷ୍ଣକୃମାସକୁ
କହିଲେ ।

“ବାପା ! କୌଣସି ରାଜପରିବାରରେ
ପାଇଁ କଣେଇ ହୋଇ ରହିବା ପାଇଁ ମୋର
ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ମୁଁ ଯାହାକୁ ବିଷା ଦେବି, ସେ
ଖୁବ୍ ଚତୁର ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।”
ରାଜକୃମାସ କହିଲେ ।

ରାଜା କହିଲେ, “ସେଥିରେ ମୋର ଆଶଙ୍କା
ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଚତୁର କିଏ ସେକଥା କିପରି
ଠକିରାଇବା ?”

“ସେକଥା ମୋ ଉପରେ ଛାଡ଼ିଦିଅ ।”
ରାଜକନ୍ୟା କହିଲେ ।

ଏହାପରେ ପରେ ପ୍ରଗୁର ହେଲା ଯେ
ରାଜକନ୍ୟା କାହାରି ଶାପ ଯୋଗୁଁ କଥା
କହିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । ସିଏ କୌଣସି ଔଷଧ ବି
ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ । କେହି ଯଦି ତାଙ୍କୁ କଥା
ବୁଝାଇ ପାରିବ, ସେ ତାଙ୍କୁ ବିଷା ଦେବି ।

କେତେ ଯୁବକ ଆସିଲେ । କିଏ ତାଙ୍କ
ସୁଖଗାନ କଲା ତ କିଏ ନାନା ପ୍ରକାର
କୌତୁହଳଜନକ ଧନ୍ଦା ବା ଚଣ୍ଡମାଳି କହି
ତା’ର ଉତ୍ତର ଆଦାୟ କରିବା ଆଳରେ
ତାଙ୍କୁ କଥା ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ,
କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ବ୍ୟର୍ଥ ହେଲେ ।

ସେତକିବେଳେ କଲିଙ୍ଗର ଏକ ରାଜ୍ୟରେ
ରାଜପୁତ୍ର ପ୍ରବୀଣକୃମାର ଅବନ୍ତୀ ପରିଭ୍ରମଣରେ
ଆସି ରାଜକୃମାରକର ଏ ଅବସ୍ଥା କଥା

ଶୁଣିଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ କରି ହଠାତ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବା ସ୍ଵରରେ କହିଲେ, “ଆରେ, ଆରେ, ତମେ ଏଠି? ତମେ ତେବେ ଯୁବକ୍ରୀର ରାଜକନ୍ୟା? ସେଦିନ ସେ ଝିଅଟିଏ କ’ଣ କହିଲା ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ନାହିଁ ।”

“କେଉଁ ଝିଅର ଘରେ?” ରାଜା ପଚାରିଲେ ।

“ଦିନେ ଏ ରାଜକୁମାରୀ ତାଙ୍କ ମାମୁଁଘରୁ ମୋରୁଥିବା ବେଳେ ଝଡ଼ ହେଲା । ସେତେବେଳକୁ ରାଜା । ତାଙ୍କ ପାଲିଙ୍କି ଉପରେ ଚଢ଼ି ଉଠି କଲେ ତାକୁ ଦଳ । ଦେବାରୁ ମୁଁ ସେ ଚାଟରେ ଯାଉଥିଲି । ସେମାନେ ଏହାକୁ ଧରିନେବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଏହାକୁ ପାଲିଙ୍କିରୁ ଖାଣି ନେଇଗଲି ଗୋଟିଏ ମନ୍ଦିର ଭିତରୁ । ଡାକୁଦଳ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇ ରାଜକୁମାରୀ ଶୁଣି ହୋଇଗଲେ ଓ ମୁଁ ଜଣେ ରାଜପୁତ୍ର ବୋଲି ଜାଣି ମୋତେ ମନ୍ଦିର ଭିତରେ ବନ୍ଦୀ ହେଲେ ।” ପ୍ରବୀଣକୁମାର ଏଭଳି ଅଭିନୟ କରି କହିଲେ ଯେ ସତେ ଅବା ଏପରି ଘଟଣା

ଘଟିଥିଲା ! ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି କିନ୍ତୁ ହୋଇଗଲେ ଓ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ବୁଣ୍ଟ ବୁଣ୍ଟ ହୋଇ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟମାନ ହେଲେ ।

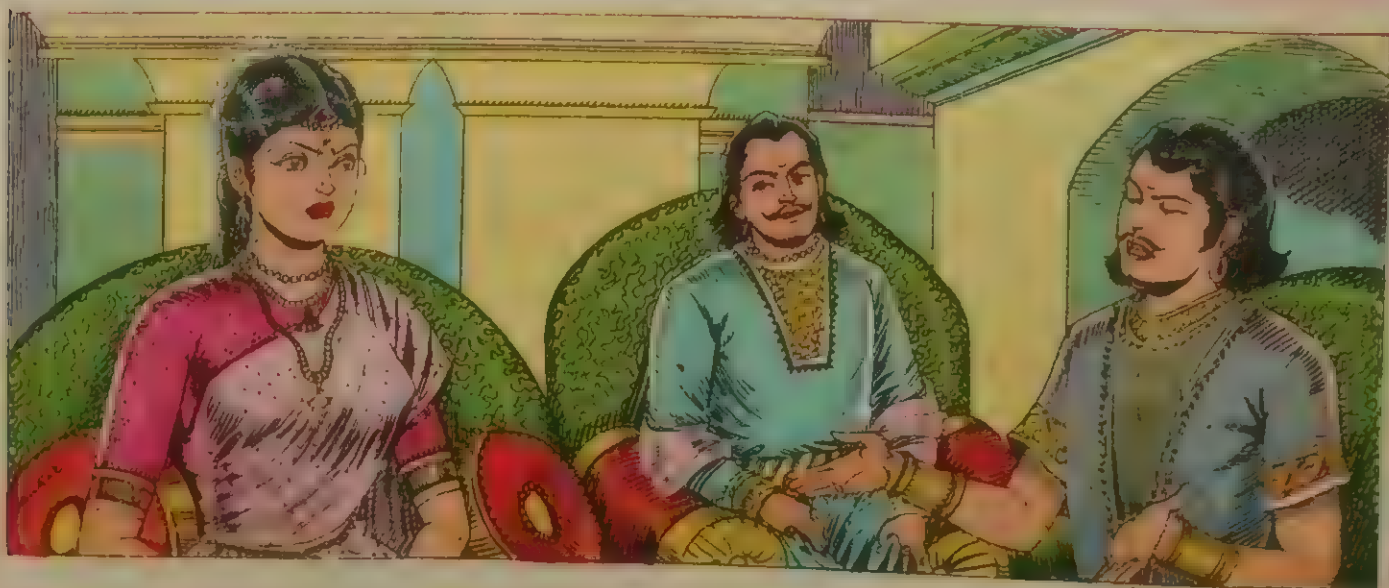
ତଥାପି ରାଜକନ୍ୟା ମୌନ ରହିଲେ ।

ହଠାତ୍ ପ୍ରବୀଣକୁମାର ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ଆଉ ଡେରି କାହିଁକି? ରାଜକନ୍ୟା ଏତେଦିନ କାହିଁକି ବନ୍ଦୀ ହେବାକୁ ରାଜି ନଥିଲେ ବୋଲି ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ? ସେ ମୋ ଅପେକ୍ଷାରେ ଥିଲେ । ମୁଁ ବି ସେହି ଦିନରୁ ରାଜ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ବୁଲି ତାଙ୍କୁ ଖୋଜୁଥିଲି !”

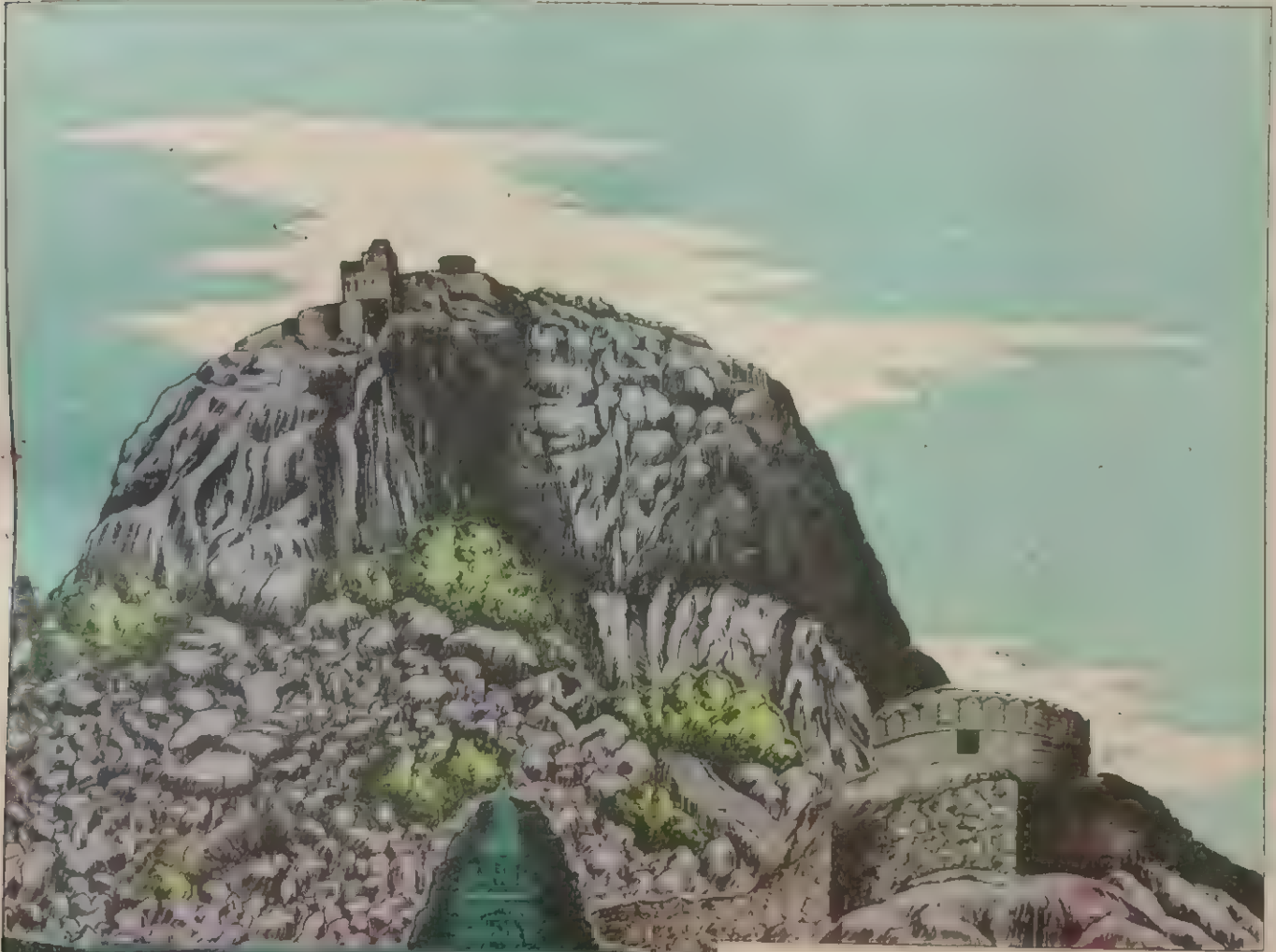
“ମିଛ କଥା !” ରାଜକନ୍ୟା କହିଲେ ।

“ଅନ୍ୟବାଦ । ଏଥର ତ ମିଛ କଥାକୁ ଆପଣ ସତ କଥାରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ !” ପ୍ରବୀଣକୁମାର କହିଲେ ।

ସମସ୍ତେ ହସିଲେ । ବାସ୍ତବିକ୍ ସତ୍ତ୍ଵେ ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କ ମୌନଭଙ୍ଗ କରିପାରିଥିବାରୁ ପ୍ରବୀଣକୁମାରଙ୍କୁ ରାଜକନ୍ୟା ବନ୍ଦୀ ହେଲେ ।

ଜିଞ୍ଜି ଦୁର୍ଗ

ତାମିଲ୍‌ନାଡୁର ଦକ୍ଷିଣ ଆର୍କୋଟ୍ ଜିଲ୍ଲାରେ ତଳଗୋଟି ପାହାଡ଼ ବ୍ୟାପି ରହୁଛି ଜିଞ୍ଜି ଦୁର୍ଗର ଭଗ୍ନାବଶେଷ । ଏ ଦୁର୍ଗର ଇତିହାସ ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତର ଇତିହାସକୁ ଅନେକ ମାତ୍ରାରେ ପ୍ରତିଫଳିତ କରୁଛି । ଶୈଳ, ହସ୍ତଶାଳା, ଚଳୟନଶୀଳ ରତ୍ନାକର ସ୍ଥାନୀୟ ଭଜବଣ ସାଙ୍ଗକୁ ଏ ଦୁର୍ଗ ଏକଦା ମରହଟ୍ଟା ଓ ମୋଗଲମାନଙ୍କ ଦଖଲ୍‌ରେ ବ ରହୁଥିଲା ।

କମ୍ବୁଦନ୍ତ କହେ, ଆନନ୍ଦ କୋଳ
ନାମକ ଗୋଟିଏ ଗୋରୁଜଗା ପିଲା
ପାହାଡ଼ ଉପରକୁ ତା' ଗୋଠ
ନେଇଯାଇଥିବା ବେଳେ ହଠାତ୍
ଗୋଟିଏ ସୁନା ଟଙ୍କା ଥିବା ଗର
ପାଇଗଲା । ସେହି ଅର୍ଥକଳରେ ସେ
ଗୋଟିଏ ଦଳ ଗଠାଇ କଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ ସେ ନିଜକୁ ରାଜା
ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲା ଓ ଆଖପାଖର
ସ୍ଥେଟ ସ୍ଥେଟ କମ୍ବିଦାରମାନଙ୍କୁ ହରାଇ
ନିଜ ରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରି ରାଜାଗିରି ନାମକ
ପାହାଡ଼ ଉପରେ ନିଜ ନଅର ନିର୍ମାଣ
କଲା ।

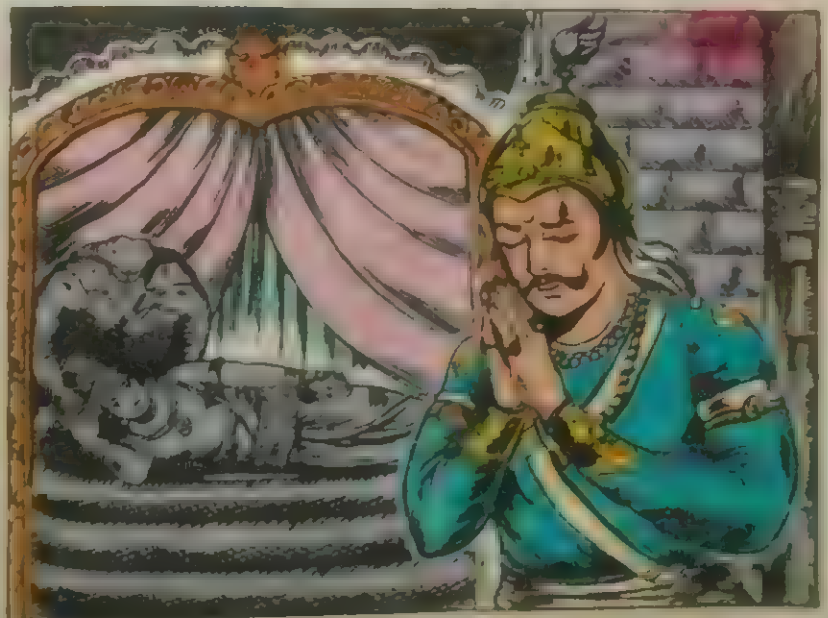
ଯେଉଁଠି ନଅର ନିର୍ମାଣ ହେଲା,
ସେଠାକୁ କୌଣସି ଶତ୍ରୁ ସିଂହାସନ
ନଥିଲା । ନଅର ଓ ଏପଟର ପାହାଡ଼
ମଝିରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଗରର ଗର୍ଭ ।
କାଠ ଖୋଲି ଉପର ଦେଇ ନଅରକୁ
ଯାଇ ଖୋଲଟି ସେପଟକୁ ଉଠାଇ
ନେଲେ ଆଉ କେହି ଯାଇପାରି
ନଥିଲେ ।

ଉତ୍ତରୀୟର ଭଲ ଭଲ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ
 ଲକ୍ଷି ଦୁର୍ଗର ଅଧିପତିମାନେ ଭଲ ଭଲ
 ରଜା ବା ସମ୍ରାଟ ପ୍ରତି ଆଦରଣୀୟ
 ଦେଖାଉଥିଲେ । ନାୟକ ବଣର
 ସ୍ୱଳ୍ପତ୍ୱ ବେଳେ ବଜାୟର ସୁଲତାକୁ
 ସୈନ୍ୟବାହନ ଏହା ଉତ୍ତରକୁ
 ମାଡ଼ିଆସିଥିଲେ ଓ କୋଡ଼ଏ କୋଟି
 ଟଙ୍କା ଲୁଟି ନେଇଥିଲେ ।

ତା'ପରେ ଆସିଲେ ଉଷ୍ୟାତ ମରହଟ୍ଟା
 ବାବୁ ଶିବାଜୀ । କଣ୍ଠୀଟକ ଆରପାନ
 ବେଳେ ସେ ଏ ଦୁର୍ଗ ଅଧିକାର କଲେ ।
 କିନ୍ତୁ ସେ ଏଠାରେ ବେଶି ଦିନ
 ରହିପାର ନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ
 ଏ ଦୁର୍ଗ ଉପରୁ ମରହଟ୍ଟା ଆଧିପତି
 ଲାଗୁ ହେଲା ।

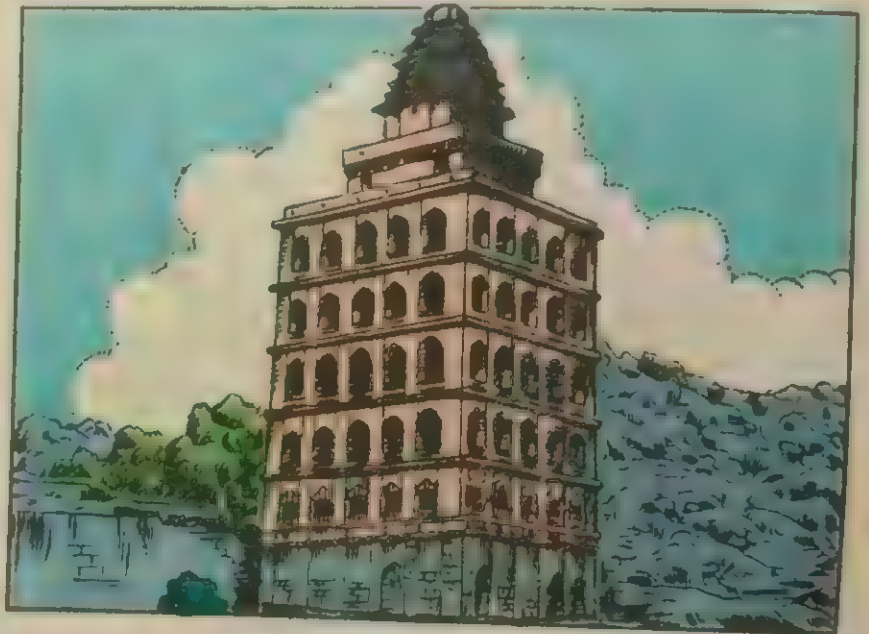
ସେତେବେଳେ ଲକ୍ଷ୍ମୀରେ ସ୍ୱଳ୍ପତ୍ୱ
 କରୁଥିଲେ ଜଣେ ବାଉଁଶ ବର୍ଷ ବୟସ୍କ
 ସୁଦଳ ସତୀ, ଦେଶିକା । ମୋଗଲ
 ବାହନୀ ଆକ୍ରୋଷର ନବାବଙ୍କୁ ସେ
 ଦୁର୍ଗ ଦଖଲ କରିନେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ଦେଲେ । ରଜା ଦେଶିକା ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ
 ଶ୍ରୀରାମନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିରକୁ ପାଇ ଆଶି
 ବଦଳଇ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ସେ ଆଶି
 ଶୋଭିତା ବେଳକୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଥା
 ପତ୍ୟା କରିବୁ ବୁଦ୍ଧ ପାଇଛୁ !

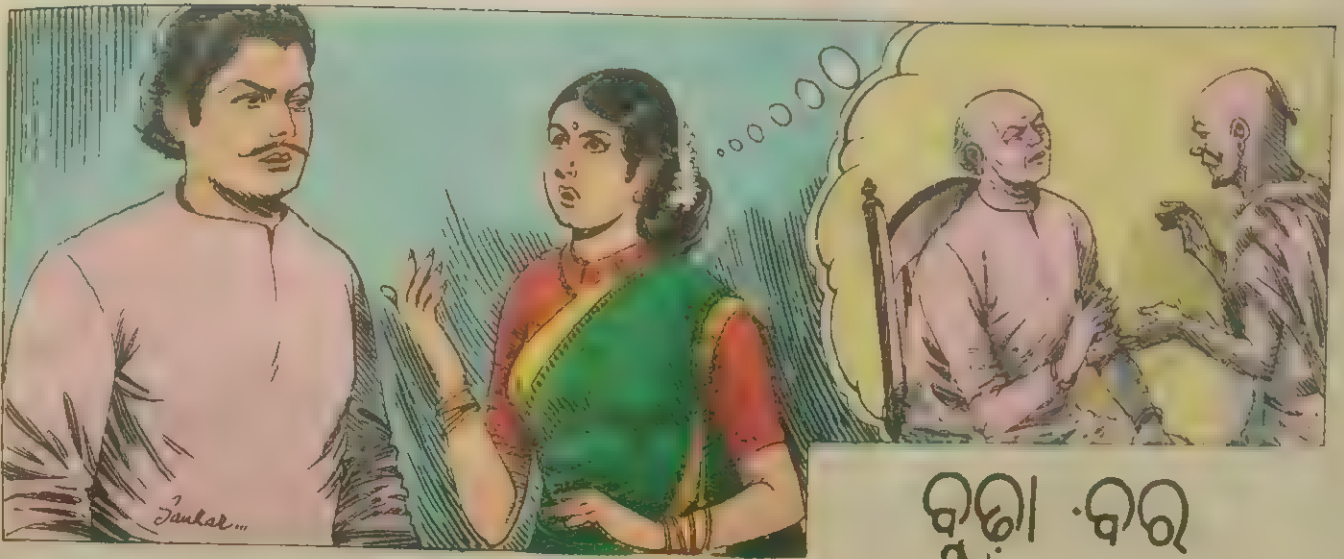

ଏହାର ଅର୍ଥ ତାଙ୍କର ପରାଜୟ ନିଶ୍ଚିତ
 ବୋଲି ସେ ବୁଝିଲେ । ତଥାପି
 ସାତବର୍ଷ କାଳ ରାଜା ଦେଶିଜ ଶତ୍ରୁକୁ
 ଦୁର୍ଗ ଭିତରେ ପଶିବାକୁ ସୁଯୋଗ
 ଦେଲେନାହିଁ । ଅବଶେଷରେ ନବାବ୍
 ସୈନ୍ୟବାହୁଣୀ ସହ ପ୍ରତ୍ୟାଶ୍ରୟ
 ଲଢ଼େଇରେ ସେ ପ୍ରାଣ ଦେଲେ ।
 ତାଙ୍କ ରାଣୀ ଚିତାରେ ପ୍ରାଣ
 ବସର୍ଜନ ଦେଲେ ।

କଟିର ଗୌରବମୟ ରତ୍ନାକର
 ଭସରେ ସେହୋରେ ପବନିକା ପତନ
 ହେଲା । ଆଜି ଦୁର୍ଗର ଭଗ୍ନାବଶେଷ
 ଦେଖିବା ନିମନ୍ତେ ଲୋକେ ବହୁ
 ଅଞ୍ଚଳରୁ ସେଠାକୁ ଆସିଥାନ୍ତି । ଚର୍ଚ୍ଚି
 ରହୁଥିବା ରମାରତ୍ ସବୁ ଭିତରେ
 ଅନ୍ୟତମ ହେଲା କଲାଣି ମହଲ ।

ଗୋଟିଏ ଶିଖର ଭସରେ ରହୁଛି
 ଗୋଟିଏ କୂପ । ମୁହଁ-ଶିଖର ବୋଲି
 ଅଭିହିତ ଏ କୂପ ଭିତରକୁ
 ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ
 ଠେଲି ଦିଆ ହେଉଥିଲା । ଦୁର୍ଗର
 ଘୋଡ଼ାଗାଲ ମଧ୍ୟ ଆଜି ଗୋଟିଏ
 ଦର୍ଶନୀୟ କୋଠା ।

ବୁଢ଼ା ବର

ନାରାୟଣପୁରର ରାମବାରୁ ଜଣେ ଥିଲାବାଲା ଲୋକ । ଦୋକାନଟିଏ କରି ବେଶ୍ ଭଲ ଦୁଇପଇସା ଆୟ କରିଥିଲେ । ତା'ର କାରଣ, ସେ ଥିଲେ ସାଧୁ ବ୍ୟବସାୟୀ । ଅନ୍ୟାୟରେ ଦାମ ଅଧିକ ନେବା, ଭେଜାଲ୍ କରିବା, ଏସବୁ ତାଙ୍କୁ ଜଣା ନଥିଲା । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଦୋକାନରୁ ଖାଲି ନାରାୟଣପୁରର ଲୋକେ ନୁହନ୍ତି, ଆଖପାଖ ଅନେକ ଗାଁର ଲୋକେ ଆସି ଜିନିଷ କିଣାକିଣି କରୁଥିଲେ ।

ରାମବାରୁ ଅନେକ ଦିନରୁ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ହରାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅକୁ ସେ ଭଲ ଶିକ୍ଷା-ଦାକ୍ଷା ଦେଇଥିଲେ । ପୁଅ ପୁରୁଷ ଏଣିକି ବାପାଙ୍କ ଦୋକାନର ଦାୟିତ୍ବ ନେଇଥିଲା । ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭଲ ଭାବରେ ଘର ସମ୍ଭାଳୁଥିଲା । ରାମବାରୁ ଗାଁର ଭଲମନ୍ଦ ବୁଝି ସମୟ ଅତିବାହିତ କରୁଥିଲେ ।

ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ବହୁତ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ । ସବୁ ବିଷୟରେ ସେ ଯେଉଁ ମତ ଦେଉଥିଲେ, ତାହାହିଁ ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ବୋଲି ଧରି ନିଆ ହେଉଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଦିନେ ସେ ଗୋଟାଏ ଆବିଷ୍କୃତ ହେଲାଭଳି କାମ କଲେ । ସେ ପାଖ ଗାଁର ହରି ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ଡକାଇ କହିଲେ, “ପଣ୍ଡାପୁଅ, ପ୍ରାୟ ସତ୍ତର ବର୍ଷର ବରକୁ ବିଷା ହେଲାଭଳି ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର କନ୍ୟା ଠିକଣା କରି ପାରିବ ?”

ହରି ପଣ୍ଡା ବର ପାଇଁ କନ୍ୟା ଓ କନ୍ୟା ପାଇଁ ବରପାତ୍ର ଯୁକ୍ତାଭାବରେ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଖ୍ୟାତ ଥିଲେ । ସେ ପ୍ରଥମେ ଟିକିଏ କାବା ହୋଇ ରାମବାରୁଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଅନାଇଲେ । ସେତେବେଳେ ରାମବାରୁଙ୍କ ବୟସ ପ୍ରାୟ ସତ୍ତର । ସେ କ'ଣ ତେବେ ପୁଣି ବିଷା ହେବା ପାଇଁ ମନ କରୁଛନ୍ତି ? ପ୍ରଥମେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ

ହେଲେ ବି ହରି ପତ୍ରା ଖୁସି ହେଲେ । କାରଣ
ଜନ୍ମା ଜୁଇ ଦେଲେ ତାକୁ ପୁରସ୍କାର
ମିଳିବ । ସେ ନିଜ ବିୟୁସୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଲେ ।
ତା'ପରେ ହସିଦେଇ କହିଲେ, “ବାବୁ !
ମୋ ହାତରେ ହେବନାହିଁ, ସେଭଳି କାମ
ଅଛି ? ମୋତେ ଟିକିଏ ସମୟ ଦିଅନ୍ତୁ !
ଆପଣଙ୍କର ସୁନାମ ଅଛି । ଆପଣଙ୍କୁ ଜନ୍ମା
ଦାନ କରି ଖୁସି ହେଲ ଭଳି ଜନ୍ମାପିତା
ବହୁତ ମିଳିବେ !”

ରାମବାବୁ ହରିପତ୍ରାଙ୍କ ଏ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ
କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ଖାଲି କହିଲେ,
“ଦେଖନ୍ତୁ । ମହାନ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ମୋତେ
କହିବେ ।”

ତା ପୂର୍ବରୁ ଏ ଗୋଟିଏ ଶୁଣିଦେଇ
ଲୋକ । ତା'ର ବୟସର ମୀମା ହେଲ
ନାହିଁ । ସଜାଡ଼ିବାକୁ ପୁରୁଷ ଲୋକ
ମାତ୍ର ସେ ଉଦ୍ଧୃତ ହେଲେ ତାକୁ କହିଲେ,
“ଶୁଣିଲଣି ? ଶୁଣିଲେ ମୋ ପାଇଁ ନିଜ
ଶାଶୁଟିଏ ଆଣିବାକୁ କହାରିଛନ୍ତି । ମୋ
ବୟସରେ କମ୍ ହେବାହିଁ ସମ୍ଭବ ।”

ରାମବାବୁ ହରିପତ୍ରା ଶୁଣିଲେ ହୋଇଥିବା
କଥାପଟ୍ଟାଣର ବେରଣୀ ଶୁଣି ମୁହଁତ ବେ
ଅନ୍ତରୀ ହେଲ । ଦର୍ଦ୍ଦ ସମୟ ହେଉ ବୋଲି
କହିଲେ, “ବାପା ଯାହା କରନ୍ତି, ଭାବିଛନ୍ତି
କରନ୍ତି । ସେ କୌଣସି ଭୁଲ୍ କାମ କରିବାର
ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ ।”

“କେତେ ଜୀବନରେ ଗୋଟାଏ ଭୁଲ୍ କର
ସାରି ଜୀବନର ଗୌରବ ନଷ୍ଟ କରିଦେବେ ?”
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଚାରିଲେ ।

ସୁବ୍ରତ କିଛି କହିଲ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତା'
ମନରେ ନାନା ସନ୍ଦେହ ଦେଖା ଦେଲ । ସେ
ଭଲ ଭାବରେ ଶୋଇ ପାରିଲ ନାହିଁ । ସକାଳେ
ବାପାଙ୍କ ସହ ଅନ୍ୟ ବିଷୟରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା
କଲ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରେ କୌଣସି
ପରିବର୍ତ୍ତନର ସୂଚନା ଦେଖି ପାରିଲ ନାହିଁ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେହିଦିନ ରାତିରେ ଏ କଥା ତା'ର
ପ୍ରିୟ ସଖୀ ପୁମିତାକୁ କହିଲ । ବାସ୍,
ପରଦାନ ରାମବାବୁ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ଯାଉଛନ୍ତି,
କେତେକଣ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ନିଜ ନିଜ ଉତ୍ତରେ ଧାଉ

ଭାବରେ କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲେ, “କାହା
କମାଳରେ ଏ ଜେଜେ-ବର ଲେଖା ଅଛିରେ
ଭଉଣୀ!”

ଦୁଇଦିନ ପରେ ହରିପଣ୍ଡା ଆସି ରାମବାବୁଙ୍କୁ
ଆନନ୍ଦରେ ଶବର ଦେଲେ, “ହୋଇଗଲା
ଆଜ୍ଞା! କାଶେଶ୍ବର ଗାଁର ଯଦୁ ଦାସର ଝିଅ ।
କନ୍ୟା ଦେଖିବେ ଗୁଲୁନୁ । କନ୍ୟା ତ ନୁହେଁ,
ସାକ୍ଷୀ ଦେବା ମୁଖି । ଆପଣଙ୍କୁ ଠିକ୍
ମାନବ ।”

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଏକଥା ବି ଶୁଣିଲା । ତା’ ମୁହଁ
ଶୁଖିଗଲା । ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ରାମବାବୁ
କହିଲେ, “ମା! ମୁଁ ଟିକିଏ କାଶେଶ୍ବର
ଯାଉଛି, ଗୋଟାଏ ଶୁଭ କାମରେ । ଆସିବାକୁ
ଟିକିଏ ଉତ୍ତର ହୋଇଯିବ ।”

ସେ ଗୋଟିଏ ଥିଲି ବାହାର କରିନେଇ
ଗୁଲିଗଲେ ।

କାଶେଶ୍ବର ଘଣ୍ଟାକର ବାଟ । ଯଦୁ ଦାସର
ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦିଶୟରେ ହରିପଣ୍ଡା ବାଟରେ ସବୁ
କହିଲେ । ବିଚାର ପାଞ୍ଚ ହିଅ । ସମ୍ବଳ
ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ବଡ଼ ଝିଅକୁ ଜଣେ ଧନୀ
ଲୋକକୁ ବିବାହ ଦେଇ କିଛି ପଇସା ପାଇବାର
ଆଶା ଅଛି । ସେଥିରେ ଅନ୍ତତଃ ଅନ୍ୟ
ଗୋଟିଏ ଯୋଡ଼ିଏ ଝିଅର ବାହାଘର ହୁଲାଇ
ପାରିବ ।

ରାମବାବୁ ଯଦୁଦାସ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ
ଯଦୁଦାସ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ ପାଗ୍ଲେଟି ନେଇ
ବସାଇଲେ । ବଡ଼ ଝିଅ ଡକା ହୋଇ ଆସିଲା
ଓ କାକୁସୁ ହୋଇ ଠିଆ ହେଲା ।

“ହଉ, ତୁମେ ଯାଆ!” ଶ୍ରମବାବୁ କହିଲେ ।

“ହୁଅଟ ମୋର ରୂପରେ ଯେମିତି, ଗୁଣରେ ସେମିତି । ମୋ ଅବସ୍ଥା ତ ପଣ୍ଡାପୁଅ କହିଥିବେ । ଆପଣ ଯାହା ବୁଝି ଦିଅନ୍ତୁ କରବେ !” ଯଦୁଦାସ କହିଲେ ।

“ଆପଣଙ୍କର ପାଞ୍ଚ ହୁଅ ବାହାଘର ପାଇଁ କେତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ?” ଶ୍ରମବାବୁ ପଚାରିଲେ ।

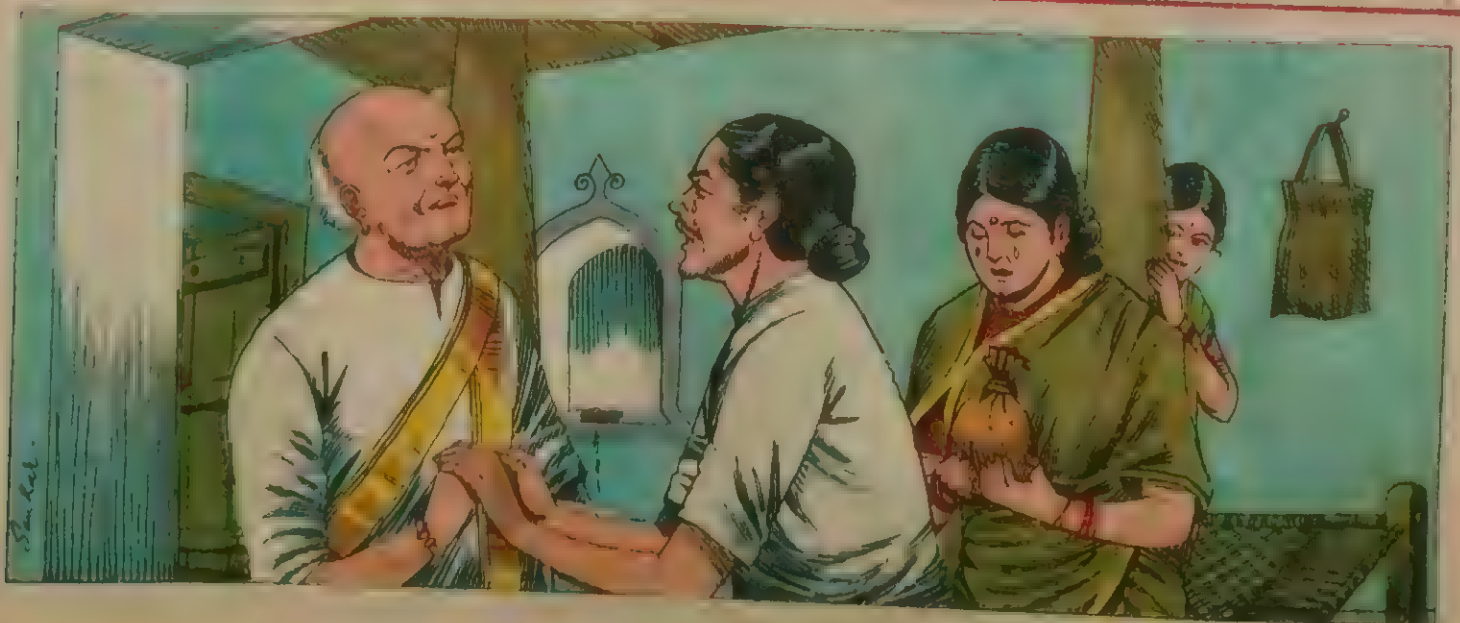
“ବାବୁ ! ଆମେ ଶରୀର । ତଥାପି ପ୍ରତି ବାହାଘର ପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ତିନି ହଜାର ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲେ ପନ୍ଦର ହଜାର ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ।” ଯଦୁଦାସ କହିଲେ ।

“ଏଇ ନିଅନ୍ତୁ । ଏଥିରେ ଅଳ୍ପ କୋଡ଼ିଏ ହଜାର ମୁଲର ସୁନା ଗହଣ । ଏହାକୁ ବନ୍ଧି କରି କାମ ଚାଲୁରବେ ।” ଶ୍ରମବାବୁ ଏହା କହି ଅଳ୍ପ ଯଦୁଦାସଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଧରାଇ ଦେଲେ ।

“କେବେ ଆପଣଙ୍କ ବାହାଘର ତାରିଖ...”

ଶ୍ରମବାବୁ ହସି କହିଲେ, “ଆପଣ କ’ଣ ପାଶଳ ? ମୁଁ ବାହା ହେବ କେମିତି ? କଥା ଦେଲା ଏହିପରି : ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଆମ ଘରକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ଆସିବା ନେଇ ମୋ କାପାଳି ଧାନ୍ୟ ମେହଲାଇବାକୁ ମୋ ଶୁଣୁଛନ୍ତି ବୁଝି କଷ୍ଟ ପାଇବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ଜଣେ ସାରା ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ସେ ଯାତନା ଭୁଲି ପାରି ନଥିଲେ । ମୃତ୍ୟୁ ପୁରୁଷ ମୋତେ କହିଥିଲେ କି ତାଙ୍କ ଗହଣାତଳ ଯେପରି ଜଣେ କନ୍ୟାଦାୟ ଗ୍ରେ ଲୋକକୁ ମୁଁ ଦାନ କରିବି । ମୁଁ ଶୁଣିଲି, ଯେଉଁ ଲୋକ ସବୁଠାରୁ ବର୍ଷର ବୁଢ଼ାକୁ କନ୍ୟା ଦେବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବ, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ସବୁଠାରୁ କନ୍ୟାଦାୟ ଗ୍ରେ । ମୋ ଅନୁମାନ ଠିକ୍ ହେଲା ।”

କୃତଜ୍ଞତାର ଅଶ୍ରୁ ଉଭୟ ଯଦୁଦାସ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଆଖିରୁ ଝରି ଆସିଲା । ଶ୍ରମବାବୁ ବିଦାୟ ନେଲେ ।

ଉତ୍ତର ରାମାୟଣ

ଦିନେ ମହାବଳୀ ସମତଳ ଦରବାର କରୁଥା'ନ୍ତି । ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ନବର ବାହାରେ କୁକୁରଟିଏ ଶୁଭ୍ ଭୁକିଲା । ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଭାବିଲେ “ନିଶ୍ଚୟ ଏହି କୁକୁରର କିଛି କହିବାର ଅଛି ।” ତା'ପରେ ସେ କୁକୁରକୁ ଧରି ଦରବାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

କୁକୁରର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଥାଏ । ତାକୁ ଶ୍ରୀରାମ ପଚାରିଲେ, “ତୁ ଭୟ ନକରି କହ ତୋତେ ଏ କଷ୍ଟ କିଏ ଦେଇଛି ।”

“ମହାବଳୀ, ସର୍ବାର୍ଥସିଦ୍ଧି ନାମକ ଏକ ଭକ୍ତ ମୋତେ ଏ କଷ୍ଟ ଦେଇଛି ।” କୁକୁର କହିଲା ।

ରାଜା ରାମ ଶିଘ୍ର ଲୋକ ପଠାଇ ଭକ୍ତକୁ ଧରି ଆଣିଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ କାହିଁକି ନିଶ୍ଚୟ କୁକୁରକୁ ଏପରି କଷ୍ଟ ଦେଇଛ ?”

ଭକ୍ତ କହିଲା, “ମହାବଳୀ, ମୁଁ ଭକ୍ତା ପାଇଁ ଶୀଘ୍ର ବାହାର ଯିବା ବେଳେ ଏ କୁକୁର ମୋର ପଥରୂପ କରି ଛୁଡ଼ା ହେଲା । ମୁଁ ତାକୁ ଚିଡ଼ିବାକୁ ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କରି କିନ୍ତୁ ସେ ଯିବ୍ ଧରି ସେହି ଏକ ସ୍ଥାନରେହିଁ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା । ମୁଁ ହେତେବେଳେ ନିଜର ହୋଧ ସମ୍ଭାଳି ନ ପାରି ତାକୁ ମାରିଛି । ତେଣୁ ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଫାଟି ଯାଇଛି । ମୋ ଅପରାଧ ପାଇଁ ଆପଣ ମୋତେ ଯାହା ଦଣ୍ଡ ଆଦେଶ କରିବେ ତାହା ମୋର ଶିରୋଧାର୍ଯ୍ୟ ।”

ରାଜା ରାମ ତାଙ୍କ ଦରବାରର ସଦସ୍ୟ-ମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭକ୍ତକୁ କ'ଣ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ?”

ସମସ୍ତେ ନୀରବ ରହିଲେ । କେହି କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେବାରୁ ବୁକୁରଟି କହିଲା, “ମହାରାଜ, ଏ ଉଷୁକୁ ମୋ କଥା ଅନୁସାରେ ଦଣ୍ଡ ଦିଅନ୍ତୁ । ଏହାକୁ କାଳଞ୍ଚରର ଶାସକ ପଦ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ରାଜା ରାମ ସେହିପରି କଲେ । ଉଷୁକୁ ଶାସକ ପଦ ପ୍ରଦାନ କରି ହାତୀରେ ବସାଇ ସ୍ୱସ୍ଥାନକୁ ପଠାଇ ଦେଲେ । ଉଷୁ ଖୁବ୍ ଖୁସି । ତା’ପରେ ରାମ ବୁକୁରକୁ ପଚାରିଲେ “ଏପରି ଦଣ୍ଡର ଅର୍ଥ କ’ଣ? ଏହା ତ ତା’ ପକ୍ଷେ ହେଲ ଆଶିର୍ବାଦ ।”

ବୁକୁର କହିଲା, “ମହାରାଜ, ଗତ ଜନ୍ମରେ ମୁଁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲି । ମୋର ଅନେକ

ଦାସଦାସୀ ଧନରହରେ ଘର ପୁଣି ଥିଲା । ମୁଁ ସୁଗ୍ରହରେ ଥିଲି ବିନୟୀ ଓ ଧାର୍ମିକ । ଅଳ୍ପ ସକାର ଓ ଦେବପୂଜା ଆଦି ନିୟମିତ କରୁଥିଲି । କିନ୍ତୁ କେଉଁଠି କିଛି ସାମାନ୍ୟ ଭୁଲ ଯୋଗୁ ମୋତେ ପୃଥିବୀରେ ବୁକୁର ଜନ୍ମ ନେବାକୁ ହୋଇଛି । ଏହି ଉଦ୍ଭବ ଓ ନିଷ୍ଠୁର ଉଷୁ ସେହି ପଦରେ ରହିଲେ ବାରମ୍ବାର ଭୁଲ୍ ଓ ପାପ କରି ବହୁ ଜନ୍ମଧରି ପୃଥିବୀରେ ପଶୁ ଜନ୍ମ ନେଇ କଷ୍ଟ ପାଇବ ।” ବୁକୁର ସବୁକଥା ବୁଝାଇ ସାରି ସେଠାରୁ ଚାଲିଗଲା ।

କିଛିଦିନ ପରେ । ଗୋଟିଏ ପେଗୁ ଓ ଗୋଟିଏ ଚିଲ ବହୁତ ଝଗଡ଼ା କରି ସମାଧାନ ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ସମସ୍ୟାଟି ହେଉଛି ଉଦ୍ୟାନରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଘରକୁ ଦୁହେଁ ନିଜର ବୋଲି ଦାବୀ କରୁଛନ୍ତି ।

ସେମାନଙ୍କ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀରାମ ମନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଉଦ୍ୟାନ ଘର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ।

“ତୁ ଏ ଘରକୁ କେବେ ନିର୍ମାଣ କଲୁ?” ଶ୍ରୀରାମ ଚିଲକୁ ପଚାରିଲେ ।

ପୃଥିବୀରେ ପ୍ରଥମେ ଯେତେବେଳେ ମାନବ ପ୍ରାଣୀ ଜନ୍ମ ନେଲେ ସେହି ଦିନଠାରୁ ଏ ଘର ମୋର ହୋଇ ଅଛି ।” ଚିଲ କହିଲା ।

ପେଗୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କହି ଉଠିଲା, “ମହାରାଜ, ପୃଥିବୀ ଉପରେ ଯେବେ ବୃକ୍ଷ

ଜନ୍ମିଲ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଏ ଘର ମୋ
ପାଇଁ ବନାଇଥିଲି । ଏ ଘର ମୋର ।”

ତା’ପରେ ଶ୍ରୀରାମ ମନ୍ଥାମାନଙ୍କ ସହ
ପରାମର୍ଶ କରି କହିଲେ, “ଏ ଘର ପେଟୁର ।
କାରଣ ଚୁଆରା ଉପରେ ସବୁପ୍ରଥମେ ବୃକ୍ଷଲତା
ଜନ୍ମିଲ । ତା’ପରେ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଜନ୍ମିଲେ ।
ବହୁଦିନ ପରେ ମାନବ ଜନ୍ମ ନେଲ । ଏବେ
ପେଟୁର ଘରକୁ ଚିଲ ଠକି ନେବାକୁ ବସିଥିଲ
ବୋଲି ତାକୁ କହି ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ।”

ଏହି ସମୟରେ ଏକ ଆକାଶବାଣୀ
ଏହିପରି ଶୁଣାଗଲା ।

“ହେ ରାମ, ଏହି ଚିଲ ପୁରୁଷ
ଶାପଗ୍ରସ୍ତ । ଏବେ ଆପଣ ତାକୁ ଅଧିକ ଦଣ୍ଡ
ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ବହୁ ପୁରୁଷ ବହୁଦିନ ନାମରେ
ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧନବାନ,
ବୀର ଓ ସତ୍ୟବ୍ରତ ଥିଲେ । ଥରେ ସେହି
ରାଜାଙ୍କ ଭବନକୁ ଗୌତମ ମୁନି ଆସିଲେ ।
ରାଜା ଅତି ଭକ୍ତର ସହିତ ଅତିଥି ସଜ୍ଜାର
କରି ତାଙ୍କୁ ନିଜ ଭବନରେ ରଖାଇଲେ ।
ଭୁଲ୍ ବଶତଃ ହଠାତ୍ ଦିନେ ମୁନିଙ୍କ ଖାଦ୍ୟରେ
ମାଂସ ଖଣ୍ଡେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଏହା ଦେଖି ମୁନି
ଅତ୍ୟନ୍ତ ହୋଧବଶରେ ରାଜାଙ୍କୁ ଅଭିଶାପ
ଦେଲେ କି “ତୁ ଚିଲ ଜନ୍ମ ନେଇ ସବୁବେଳେ
ମାଂସାହାର କର ।”

ରାଜା ଦୁଃଖିତ ହୋଇ ଅଭିଶାପକୁ କମ୍
କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତେ ମୁନି କହିଲେ,

“ବହୁବର୍ଷ ପରେ ଇନ୍ଦ୍ରାକୁ ବଶରେ ଭଗବାନ୍
ରାମହେ ଜନ୍ମ ନେବେ । ତାଙ୍କ ଦୃଶ୍ୟ ଯୋଗୁ
ତୁ ପୁଣି ମାନବ ଜନ୍ମ ଫେରି ପାଇବୁ ।”

ଆକାଶବାଣୀ ଶୁଣିବା ମାତ୍ରେ ଶ୍ରୀରାମ
ଚିଲକୁ ସ୍ମରଣ କଲେ । ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ସେ ତାହାର
ଦବ୍ୟ ରୂପ ଧରି ରାମଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି
ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ।

ଥରେ ଯମୁନାତଟ ନିବାସୀ ସାଧୁମାନେ
ଏକାଠି ହୋଇ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲେ ।
ସେମାନେ ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଇଁ ନଦୀମାନଙ୍କରୁ ପବିତ୍ର
ଜଳ ଆଣିଥିଲେ ଓ ବଣରୁ ଅନେକ ଫଳମୂଳ
ଆଣିଥିଲେ । ସେମାନେ ନିବେଦନ କଲେ କି
ଲବଣ ରକ୍ଷସ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ବହୁତ

ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛି, ସେଥିପାଇଁ କିଛି ପ୍ରତିକାର
କରିଯାଉ ।

ଲବଣାସୁର ଥିଲା ରାକ୍ଷସ ମଧୁର ପୁତ୍ର ।
ମଧୁ ଭଗବାନ୍ ଶିବଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରି ଏକ
ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହିଶୁଳ ଲଭି କରିଥାଏ । ଶିବ
ତାକୁ ଏହି ବର ଦେଇଥିଲେ କି ହିଶୁଳ ତା’
ପାଖରେ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାକୁ କେହି ପରାଜିତ
କରିପାରିବ ନାହିଁ । ମଧୁ ଶିବଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି
କହିଲା, “ପ୍ରଭୁ ଆଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ ମୋର
ବଂଶଧରମାନେ ମଧ୍ୟ ମୋ ପରେ ଏ ହିଶୁଳର
ଅଧିକାର ହେବେ ।”

କିନ୍ତୁ ଶିବ କହିଲେ, “କେବଳ ତୋର
ପୁତ୍ର ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବ ।

ତା’ପରେ କି ହିଶୁଳର କିଛି ଲୋପ
ପାଇଯିବ ।”

ମଧୁ ରାକ୍ଷସର ସପକ୍ଷୀୟା ଭଉଣୀ
କୁସୁନିଧର ସ୍ବାମୀ । ସେମାନଙ୍କ ପୁତ୍ରର
ନାମହିଁ ଥିଲା ଲବଣ । ପିଲାଟିନିଜୁ ସେ ନିଶ୍ଚୁର
ଓ ଦୁରାଚାରୀ ଥିଲା । ମଧୁ ଯେତେ ଶେଷ୍ଠ
କଲେ ମଧ୍ୟ ସେ କଦାପି ନିଜର ନିଶ୍ଚୁଲଣ
ଭିତରେ ରହିଲା ନାହିଁ । ଥରେ ମଧୁ ବରୁଣ
ଲୋକକୁ ଯାଇଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ ବଜ୍ୟ
ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେ ହିଶୁଳଟି ଲବଣ
ହାତରେ ଦେଇଗଲା ।

ହିଶୁଳର ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ଶକ୍ତିର ଅଧିକାର ଚହାଇ
ଲବଣ ଅଧିକ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ଉଠିଲା ।
ସେ ରକ୍ଷିମୁନିମାନଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦେଲା । ଯାହା
ଇଚ୍ଛା ତାହା କଲା । ସେଥିପାଇଁ ରକ୍ଷିମୁନିମାନେ
ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ସେମାନଙ୍କର
ବିନତି ଶୁଣି ଶ୍ରୀରାମ କହିଲେ, ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ
ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଲବଣାସୁର ରୂପକ ବିପଦରୁ
ରକ୍ଷା କରିବି । ଆପଣମାନେ ନିର୍ଭୟ ଓ
ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରହନ୍ତୁ ।”

ରକ୍ଷିମୁନିଙ୍କୁ ଅଭୟ ପ୍ରଦାନ କରି ଶ୍ରୀରାମ
ତାଙ୍କ ଅନୁଜଗଣଙ୍କୁ କହିଲେ, “ତୁମ ମଧ୍ୟରୁ
ଜଣେ ଯାଇ ଲବଣ ରାକ୍ଷସକୁ ସହାର କରି ।
ଭରତ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଶତ୍ରୁ
କହିଲେ, “ମୁଁ ସେହି ଅସୁରକୁ ସହାର
କରିବି । ମୁଁ ସେଥିପାଇଁ ଆଗରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।”

ଶ୍ରୀରାମ ଶତ୍ରୁକୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ଓ ମଧୁସୂଦନର ସତ୍ତା ଶ୍ରବଣେ ତାଙ୍କର ଅଭିଷେକ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ । ଏପରି ହେଲା ଯେ କୌଣସି ରାଜ୍ୟର ରାଜାଙ୍କର ନୃତ୍ୟ ହେବା ମାତ୍ରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ରାଜା ଗାଦିରେ ବସିବା ଦରକାର । ଅଭିଷେକ ପରେ ରାମ ଶତ୍ରୁକୁ ଏକ ବାଣ ଦେଇ କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ ଶତ୍ରୁ, ଏହି ବାଣ ଦ୍ୱାରା ବଡ଼ ବଡ଼ ଦୈତ୍ୟ ସବୁ ସଫାର ହୋଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ରବଣ ଉପରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବାଣ ପ୍ରୟୋଗ କରିନାହିଁ । ଏବେ ଏହାକୁ ତମେ ଲବଣାସୁରର ବଧ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରୟୋଗ କର । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ମନେରଖ, ଯେଉଁ ଦିଶୁଳ ସେ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି ତାହା ଉଗ୍ରବାନ ବିବେକ ପ୍ରଦତ୍ତ ମହାନ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଦିଶୁଳ । ତେଣୁ ଯେତେ ସମୟ ତାହା ତା’ର ହାତରେ ଥିବ କେହି ତାକୁ ପରାଜିତ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ କରିବାକୁ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ସେ ନଗର ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଯାଇଥିବ ସେତେବେଳେ ତମେମାନେ ତା’ର ନବରକୁ ଘେରି ରହିବ ଓ ସେହଠାରେ ଯୁଦ୍ଧ କରି ବଧ କରିବ । ମନେରଖ, ଯଦି ସେ ଥରେ ଦିଶୁଳ ପାଏ ତେବେ ତାକୁ ଛିଡ଼ା କରିବା ଅସମ୍ଭବ ।”

ତା’ପରେ ଶ୍ରୀରାମ କହିଲେ, “କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ । ସୈନ୍ୟମାନେ ଆଗରୁ ଯାଇ ଲାଞ୍ଜ ରହିଥିବେ । ସେ ଯେପରି ନ ଜାଣେ କି

ତା’ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରିବକୁ କେହି ଆସୁଛି । ତମେ ପରେ ଯାଇ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ ସୁଯୋଗ ଦେଖି ଅଗୁନକ ଅନ୍ତମଣ କରି ତାକୁ ବଧ କରିବ ।”

ଶ୍ରୀରାମଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ କୁମାର ଶତ୍ରୁକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କଲେ । ସୈନ୍ୟମାନେ ଚାଲିଯିବା ପରେ ସେ ଅଳ୍ପ କେତେକ ସୈନ୍ୟ ଧରି ଗଲେ । ଗାଡ଼ରେ ଶାନ୍ତିରେ ଶ୍ରୋମ କଲେ ଚାଲି ବାଲ୍ମୀକିଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ।

ବାଲ୍ମୀକି ବହୁତ ଆଦର ଯନ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ଶତ୍ରୁକୁଙ୍କର ଅତ୍ୟୁତ ସଜ୍ଜାର କରି କହିଲେ, “ବନ୍ଧୁ ପୁରୁଷ ଏହି ଆଶ୍ରମ ଥିଲା ରବିବ୍ରତ

ଅଧୁନରେ ।” ଏହିପରି ଗଲୁ କରୁ କରୁ ସେ
 କହିଲେ, “ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ତୁମ ରଘୁ-
 ବଂଶରେ ସୁଦାସ ନାମକ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ ।
 ତାଙ୍କ ପୁତ୍ରଙ୍କ ନାମ ଥିଲା ବୀରସତ୍ତ । ସେ
 ଅଳ୍ପ ବୟସରୁ ଅନେକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଓ
 ସାହସପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ଖୁବ୍ ସୁଖ୍ୟାତି ଅର୍ଜନ
 କରିଥିଲେ । ଦିନେ ସେ ବଣକୁ ଶିକାର
 କରିବାକୁ ଯାଇଥା’ନ୍ତି । ଦେଖିଲେ ଦୁଇଟି
 ରାକ୍ଷସ ଭାଇ ବାଘରୂପ ଧରି ସ୍ତବ୍ଧରେ ବନରେ
 ବସିରହି କରୁଛନ୍ତି । ଅଧିକାଂଶ ପଶୁପକ୍ଷୀକୁ
 ସେମାନେ ଖାଇ ନେଇଥା’ନ୍ତି । ଏସବୁ ଦେଖି
 ବୀରସତ୍ତ ରାଗିଯାଇ ଗୋଟିଏ ଅସୁର ବାଘକୁ
 ମାରିଦେଲେ । ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ଅନ୍ୟ

ବାଘରୂପୀ ଅସୁର କହିଲା, “ହୁ, ପାତା,
 ନିର୍ଦ୍ଦୋଷରେ କାହିଁକି ମୋ ଗୁରୁକୁ ମାରିଲୁ ?
 ମନେରଖ ଏହାର ପ୍ରତିଶୋଧ ମୁଁ ଦିନେ ନା
 ଦିନେ ନେବି ।”

କିଛିଦିନ ପରେ; ବୀରସତ୍ତ ରାଜା ହେବା
 ପରେ ଏହି ଆଶ୍ରମରେ ଏକ ମହାନ ଅଶ୍ବମେଧ
 ଯଜ୍ଞ କଲେ । ବଶିଷ୍ଠ ସେ ଯଜ୍ଞରେ ହେଲେ
 ପୂରୋଧା । ଯଜ୍ଞ ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ
 ପୁରୋହିତ ରାକ୍ଷସ ଦିନେ ବଶିଷ୍ଠ ରାଷିଙ୍କ ରୂପ
 ଧରି ଆସି କହିଲା, “ରାଜନ୍ ଏବେ ଯଜ୍ଞ
 ସମାପ୍ତ ହେଲା, ମୋତେ ଭଲ ସୁସ୍ବାଦୁ ମାଂସ
 ଯୁକ୍ତ ଭୋଜନ କରାଅ ।”

ଗୁରୁଙ୍କର ଆଜ୍ଞା ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ପାଳନ
 କରାଗଲା । ସବୁଠାରୁ ଭୁଲି ନୀ ରାହୁଣିଆକୁ
 ରାଜା ଆଦେଶ ଦେଲେ ଭଲ ଭଲ ଖାଦ୍ୟ
 ତିଆରି କରି ମୁନକୁ ଖୁଆଇବାକୁ । ଇତି-
 ମଧ୍ୟରେ ରାକ୍ଷସ ରାହୁଣିଆ ରୂପ ଧରି ରନ୍ଧାରଖ
 କଲା । ରାଜାଙ୍କ ରାଣୀ ମଦପୁନ୍ନୀ ନିଜ ହାତରେ
 ଖାଦ୍ୟ ସବୁ ରାଷି ବଶିଷ୍ଠଙ୍କ ପାଇଁ ପରଷି
 ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ବଶିଷ୍ଠ ହଠାତ୍ ଖାଦ୍ୟକୁ
 ଦେଖି ରାଗି ଯାଇ କହିଲେ, “ଏ କ’ଣ ?
 ମୋତେ ନରମାଂସ ରାନ୍ଧି ଖାଇବାକୁ ଦେଇଛ ।
 ଏହିଷଣି ତୁମେ ନରରାକ୍ଷସ ହୋଇଯାଅ ।”

ରାଜା କିଛି ଏ ବିଷୟରେ ଜାଣି ନଥିଲେ ।
 ତେଣୁ ସେ ମଧ୍ୟ ହୋଧବଣରେ ହାତରେ
 ପାଣି ଧରି ରାଷିଙ୍କୁ ଶାପ ଦେବାକୁ ବସିଲେ ।

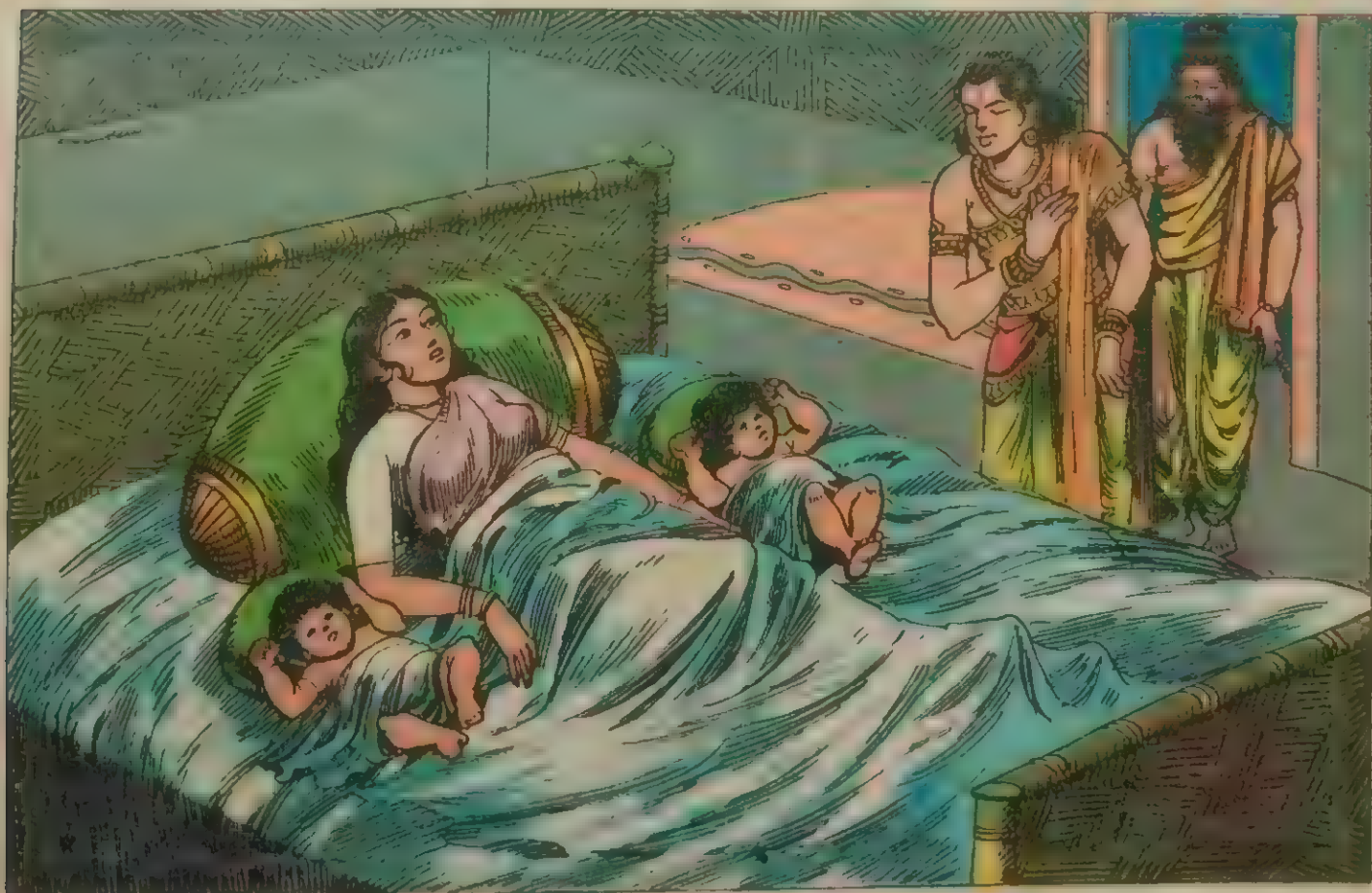
କିନ୍ତୁ ଗଣୀ ତାଙ୍କୁ ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ କରାଇ
କହିଲେ, “ମହାରାଜ, ମହର୍ଷି ବଶିଷ୍ଠ ଆମ
ପାଇଁ ଦେବତାହୁଏ । ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ଶାପ
ଦେଇ ଧର୍ମର ନାଶ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।”

ରାଜା ସେଥିରୁ ନିବୃତ୍ତ ହେଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ
ହାତରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ରପୁତ୍ର ଜଳ ତଳେ ପକାଇ
ଦେବାରୁ ତାହା ନିଜ ପାଦରେ ପଡ଼ିଲା ।
ତେଣୁ ସେହି ଦିନଠାରୁ ତାଙ୍କ ନାମ ହେଲା
କଳ୍ପପାଦ । ଯେତେବେଳେ ବଶିଷ୍ଠ ସବୁକଥା
ଜାଣିଯାରିଲେ, ସେ ଦୁଃଖିତ ହେଲେ ଓ
ଅଭିଶାପକୁ କୋହଳ କରିଦେଇ କହିଲେ,
“ଏହି ଅବସ୍ଥାକୁ ରାଜା ମାତ୍ର ବାରବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଭୋଗିବେ ।” ଶେଷରେ ବାଲ୍ମୀକି କହିଲେ,
“ଯେହେତୁ ରଘୁବଂଶୀ ରାଜାମାନେ ଏଠାରେ

ଯଜ୍ଞ କରାଇଥିଲେ ତେଣୁ ଏ ଆଶ୍ରମ ତୁମର
ବଂଶରହିଁ କାହିଁ ।”

ସେହିଦିନ ରାତରେ ସୀତାଙ୍କର ଦୁଇଟି
ଯମଜ ପୁତ୍ର ଜନ୍ମ ହେଲେ । ମହର୍ଷି ବାଲ୍ମୀକି
ଦୁହଁଙ୍କର ଜନ୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିଛି ନାମ ଦେଲେ
କୁଶ ଓ ଲବ । ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଏକଥା ଶୁଣି ସୀତାଙ୍କ
ପାଖକୁ ଯାଇ ପିଲାଙ୍କୁ ଦେଖି କହିଲେ, “ଦେବୀ,
ଏସବୁ ନିୟତିର ଖେଳ ।”

ପରଦିନ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ବାଲ୍ମୀକି ମୁନିଙ୍କଠାରୁ
ବିଦାୟ ନେଇ ଲବଣ ବଧ ପାଇଁ ଗଲେ ।
ଦିନସାରା ରାସ୍ତାରେ ବିଚାଇ ସଂଧ୍ୟାରେ ଟ୍ୟବନ
ରକ୍ଷିକ ଆଶ୍ରମରେ ପହଞ୍ଚି ସେଇଠାରେ ସେ
ରାତି ଯାପନ କଲେ । ଟ୍ୟବନ ରକ୍ଷିକୁ ଲବଣ
ଅସୁରର ହିଣ୍ଡଳ ବସିଥିବା ପ୍ରବୃତ୍ତିରୁ ସେ

ହିନ୍ଦୁଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ର ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଅନେକ କଥା
କହନ୍ତେ । ସେହି ସବୁକଥା କହୁ କହୁ ମୋ
ଆଉ ଏକ ଜାହାଣୀ ଶୁଣାଇଲେ ।

ମହାବଜ୍ରା ଯୁବନାଶୁକ ଧୂସ ମାନ୍ଧାତା,
ପଦ୍ମାବତୀ ବଳବାନ୍ ଓ ପରାକ୍ରମୀ ଥିଲେ ।
ପରେ ସେ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ରାଜାଙ୍କୁ ପରାଜିତ
କରିବା ପରେ ସ୍ୱର୍ଗ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ।
ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ଦେବତାମାନଙ୍କୁ ପରାଜିତ
କରି ସ୍ୱର୍ଗ ଅଧିକାର କଲେ । ସେଠାରେ
ତାଙ୍କର ସର୍ବ ଥିଲା ଇନ୍ଦ୍ରପଦରୁ ଅଧିକ ନେବେ
ଓ ଦେବତାମାନେ ତାଙ୍କର ସେବା କରିବେ ।
ତାଙ୍କର ଏପରି ସର୍ବରେ ଇନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ
ତାଙ୍କୁ ମଧୁର ଭାବରେ କହିଲେ, “ରାଜନ୍,
ପ୍ରଥମେ ଆପଣ ପୃଥିବୀ ଜୟ କରନ୍ତୁ ତା’ପରେ
ଆମେ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ୱର୍ଗ ରାଜ୍ୟ ସମର୍ପଣ
କରିବୁ ।”

ମହାତା କହିଲେ, “ମୁଁ ତ ବହୁ ପୁରୁଷ
ପୃଥିବୀ ଜୟ କରି ସାରିଛି ।”

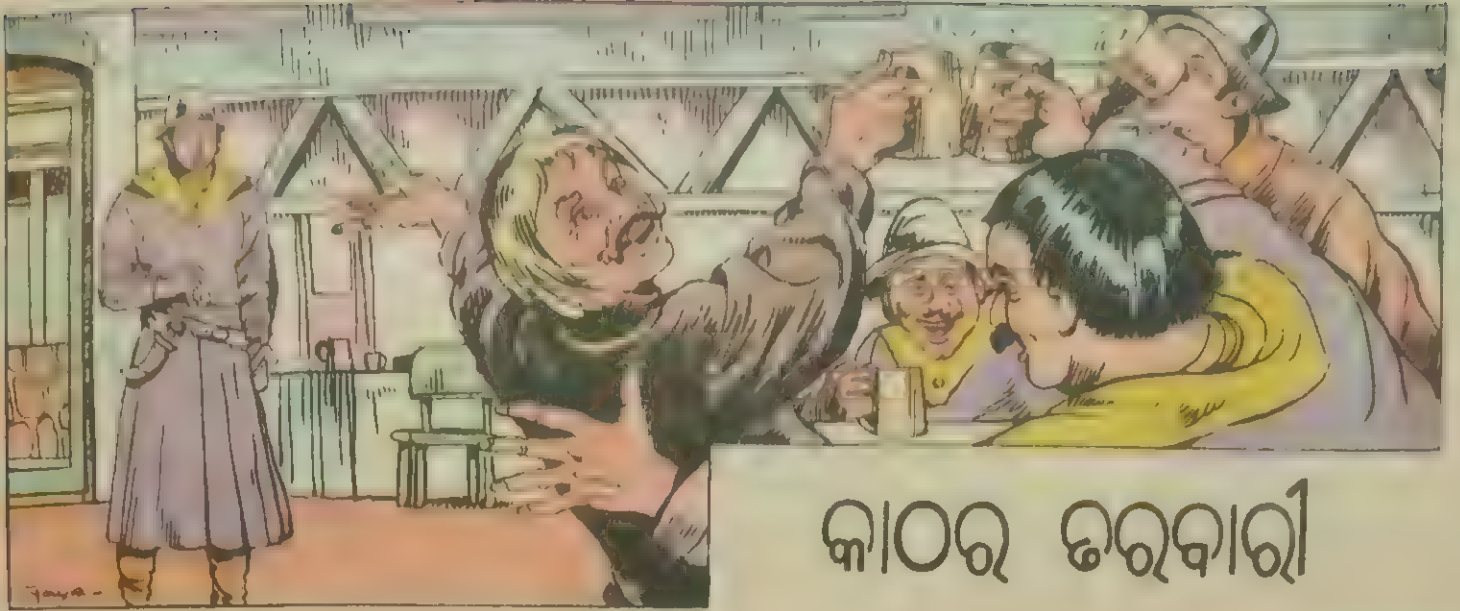
ଇନ୍ଦ୍ର କହିଲେ, “କିନ୍ତୁ ଲବଣ ରକ୍ଷସ
ସହଜ ଯୁଦ୍ଧ କରି ତାକୁ ଜିତିବେ କି?”

ମାନ୍ଧାତା ଲକ୍ଷ୍ମିତ ହୋଇ ପୃଥିବୀକୁ ଫେରି
ଆସି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲବଣ ପାଖକୁ ଦୂତ
ପଠାଇଲେ ତାଙ୍କର ଅଧିନତା ସ୍ୱୀକାର
କରିବାକୁ । ଲବଣ ଦୂତକୁ ଖାଇ ଫକାଇଲା ।
ଦୂତ ନ ଫେରିବାରୁ ମାନ୍ଧାତା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ।
ପରେ ସବୁକଥା ଜାଣି ସେ ସିଧା ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ
ଗଲେ । ଯୁଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲବଣ ଏମାନଙ୍କୁ
ଦେଖି ଅଛଡ଼ାସ କଲା ଓ ଅଲକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟରେ
ନିଜର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ହିନ୍ଦୁ ପ୍ରୟୋଗ କରି
ମାନ୍ଧାତା ଓ ତାଙ୍କ ସୈନ୍ୟସାମନ୍ତଙ୍କୁ ଭସ୍ମ କଲା ।

ତା’ପରେ ଚ୍ୟବନ ରଖି କହିଲେ, “ତେଜସ୍ବୀ,
ତୁମେ ଲବଣକୁ ବଧ କରିବ, ଯେତେବେଳେ
ତା’ ହାତରେ ସେହି ଅଭୂତ ହିନ୍ଦୁ ନଥିବ ।
କାଲିହିଁ ଏହି ମହାନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ।”

ସେହିନ ରାତି ଆଶ୍ରମରେ ସବୁଜନ
ମଧ୍ୟରେହିଁ କଟିଲା ।

କାଠର ଡରବାରୀ

ହଜେରା ଦେଶର ସୈନିକମାନଙ୍କୁ କୁହନ୍ତି ଦୁଜାର୍ । ସେ ଦେଶରେ ଏପରି ନିୟମ ଥିଲା ଯେ ଯଦି ଜଣେ ଦୁଜାର୍ ପଦରେ ଗୁଳିବା କରେ ତାକୁ ଏକାଦିକ୍ରମେ କାରବର୍ଷ ସେହି ଗୁଳିବାରେ ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସେତେବେଳେ ହଜେରାର ରାଜା ଥା'ନ୍ତି ମାଥୁସ୍ । ସେ ଥିଲେ ପ୍ରଜାବଞ୍ଚକ ଓ ଏକ ସୁଶାସକ । ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦେଖିଲେ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟର ଦୁଜାର୍ ମାନେ ଏତେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନୁହନ୍ତି । ଶବର ନେଇ ବୁଝିଲେ ସେମାନେ ଅଧିକାଂଶ ସମୟ ନିଶାଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ରହିଥା'ନ୍ତି ।

ସେତେବେଳେ ଦୁଜାର୍ମାନଙ୍କୁ ସପ୍ତାହକୁ ଗୃହେଷ୍ଟି ମୁଦ୍ରା ବେତନ ରୂପେ ଦିଆ ଯାଉଥାଏ । ରାଜା ସେନାପତିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ପରୁଷିଲେ ଯେ ଏତେ କମ୍ ବେତନରେ ସେମାନେ କିପରି ସବୁବେଳେ ମଦ ପିଉଛନ୍ତି । ସେନାପତି କିନ୍ତୁ ସନ୍ତୋଷ-

ଜନକ ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେହିନ ରାତିରେ ସେ ଛଦ୍ମଦେଶରେ ଜଣେ ଦୁଜାର୍ ର ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି, ପକେଟ୍ରେ ଗୃହେଷ୍ଟି ମୁଦ୍ରା ନେଇ ବାହାରିଲେ । ସେ ଦେଖିଲେ ମଦ ଦୋକାନରେ ଦୁଜାର୍ ମାନେ ବସି ମଦ ପିଉଛନ୍ତି, ଅଛା, ତାମସା, ହସ ଖୁନି ପାଟି ଚିତ୍କାର ସବୁ ଗୁଲିଛନ୍ତି । ସେ ଦୋକାନ ଦିହରକୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଦେଖିଲେ ସେଠାରେ ଗୁରୁଜଣ ଦୁଜାର୍ ଅଛନ୍ତି । ରାଜାଙ୍କୁ ଦେଖି ଜଣେ ନିଶାରେ ଟଳି ଟଳି ଆସି ରାଜାଙ୍କ କାନ ଧରି କହିଲା, “ଆରେ ଟୋକା, ତୁ କେବେ ସୈନ୍ୟଦଳରେ ଆସି ଯୋଗ ଦେଲା ?

“ଏକ ସପ୍ତାହ ହୋଇଗଲାଣି ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ଅନ୍ୟ ଦୁଜାର୍ ମାନେ ପାଖକୁ ଆସି ରାଜାଙ୍କ କାନ୍ଧ ଥାପୁଡ଼େଇ କହିଲେ, “ଓ, ତମେ ନୂଆ

କି? ଏବେ ବାରବର୍ଷ ପାଇଁ ତୁମେ କଷ୍ଟ ପାଇବ । ତେବେ ତମେ ଚନ୍ଦ୍ରା ନକରି ମଦ କିଣ, ସମସ୍ତେ ଖାଇ ମଜା କରିବା ।”

“ମୋ ପାଖରେ ତ ପଇସା ନାହିଁ ! ମୁଁ ବଡ଼ ଗରୀବ ।” ରଜା କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ତମକୁ କାଲି ତ ବେତନ ମିଳୁଥିବ । ନିହାତ ପକ୍ଷେ ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରା ତ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବ ଆମ ପାଇଁ?” ଜଣେ ଦୁକ୍କାର୍ କହିଲା ।

ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଆସି ମାଗି ମାଗି ରଜାଙ୍କର ଚୁବୁଟି ମୁଦ୍ରା ନେଇ ମଦ ପିଇଦେଲେ । ସେଥିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନ ହୋଇ ଯୋହା ନାମକ ଜଣେ ଦୁକ୍କାର ଯାଇ ଦୋକାନ

ମାଲିକକୁ କହିଲା, “ମୋତେ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରା ମୂଲ୍ୟର ମଦ ଧାର୍ରେ ଦିଅ ।” କିନ୍ତୁ ମାଲିକ ଦେବାକୁ ନାହିଁ ଭଲ ।

ପ୍ରଥମେ ଯୋହା ମାଲିକକୁ ଗାଲ ଦେଇ ଓ ପରେ ନରମ ହୋଇ କହିଲା, “ତମେ ଦିଶ୍ଵାସ ନ କରୁଛ ତ ମୋର ଚରବାରୁଟି ବନ୍ଧା ରଖି ଦିଅ ।” ଦୋକାନ ମାଲିକ ଚରବାରୁଟି ବନ୍ଧା ରଖି କିଛି ମଦ ଦେଇ ଓ ଦୋକାନ ବନ୍ଦ କରି ଚାଲିଗଲା ।

ସେତେବେଳେ ରାତି ବହୁତ ହେଲାଣି । କୌଣସିମତେ ଦୁକ୍କାର୍ ମାନେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ମଦଦୋକାନ ତଳେ ଏକ ଛେଟ ଘର ଅଛି । ସେଠାରେ ଖାଦ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ବଡ଼ ବଡ଼ ମଦ ଭରି ରହିଥିବା ପିମ୍ପା ଅଛି । ସେମାନେ ଠିକ୍ କଲେ ସେହିନ ସେଠାରୁ କିଛି ଚୋରାଇଲେ ହେବ । କିନ୍ତୁହିନ ଆଗରୁ କେତେକ ଦୁକ୍କାର୍ ସେଠାରେ ଯିବା କରି ପଡ଼ିଥିଲେ । ସେହି ସ୍ଥାନଟି ଏବେ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଭାବରେ ମରମତ ହୋଇନାହିଁ । ସେହି ବାଟରେ ଯିବାକୁ ହେବ । ରଜା ଏଥିରେ ଅସମ୍ମତ ହେବାରୁ ସେମାନେ ରଜାକୁ ମାରିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ରଜା ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ତାଙ୍କ କଥା ମାନିଲେ ।

ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ଯିବା ବାଟ ଦେଇ ଭିତରକୁ ଯାଇ କିଛି ଖାଦ୍ୟ ଓ କିଛି ମଦ ଚୋରାଇ ଆଣିଲା । ସମସ୍ତେ ମିଶି ଖାଇଲେ ଓ ବହୁତ ଭାସିରେ ଫେରିଲେ । ରଜା କହିଲେ

ହୁଏତ ପ୍ରହର ତାକୁ ବନ୍ଦ କରିବ । କିନ୍ତୁ
ତେହୁ କହି କହିଲେ ନାହିଁ । ସେମାନେ
ଭିତରକୁ ଯାଇ ଶୋଇଲେ । ସେମାନଙ୍କର
ନିଦ ହୋଇଯିବା ପରେ ରାଜା ତୁଣ୍ଡୁପୁ
ସେ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ।

ତା' ପରଦିନ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରୁ ଆଦେଶ
ଆସିଲା କି ଆଜି ଦୁଜାର୍ ମାନେ ଏକଦିବ
ତେବେ ରାଜାପ୍ରାସାଦ ନିକଟରେ । ସମସ୍ତେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୋଷାକ ଓ ଅସ୍ତ୍ର ନେଇ ଆସିବେ ।
ରାଜା ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁ ।
ସମସ୍ତେ ବେଶ ପୋଷାକ ଓ ଚରବାସ ସବୁ
ଶୋଭା ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଶିଘ୍ର କାମ ସାରି ରାଜାଙ୍କ
ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ
ଯୋସ୍ତା ପାଖରେ ତ ଚରବାସ ନଥାଏ ।

କ'ଣ କରିବ ? ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମାଲେ, କିନ୍ତୁ
କାହାର ପାଖରେ ଅଧିକା ଚରବାସ ନ
ଥାଏ । ସେ ଚରବର ହୋଇ ଜଣେ ବଢ଼େଇ
ପାଖକୁ ଯାଇ କାଠର ଚରବାସଟିଏ ବନାଇ
ନେଇ ଆସିଲା । ସେଇଟିକି ଶୋଳରେ ପୁରାଇ
ଅଣ୍ଟାରେ ଲୁଚାଇ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଗଲା ।

ରାଜା ପୁରଦିନ ରାତିରେ ଦେଖିଥିବା
ଗୁରୁଜଣ ଦୁଜାର୍ଙ୍କୁ ଚିହ୍ନି ନେଲେ ଓ ଯୋସ୍ତା
ଆଡ଼େ ବେଶି ଗୁହୁଆ'ନ୍ତି ।

ସେହୁ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଦୁଜାର୍
କାଗଜାରରେ ବନ୍ଦୀ ଥିଲା । ସେ ଏକ ଭୀଷଣ
ଅପରାଧ କରିଥିବା ଯୋଗୁ ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ଦଣ୍ଡ
ଭୋଗଣା କରା ଯାଇଥିଲା । ସେ ପାଣୀ
ଅପେକ୍ଷାରେ ଥାଏ । ରାଜା ସେହୁ ବନ୍ଦୀକୁ

ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ । ରାଜସେବକମାନେ ଚତୁଷଶାଳୁ ରାଜାଙ୍କୁ ପାଳନ କଲେ ।

ରାଜା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେହି ବନ୍ଦୀର ମୁଣ୍ଡକାଟ କରିବାକୁ ଯୋସ୍ଥାକୁ କହିଲେ । ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶ ଶୁଣି ସେ ଭୟରେ କମିଲ । ସେ କପରି ବା କାଠର ଚରବାଣୀରେ ମୁଣ୍ଡ କାଟିବ ? ଟକିଏ ନୀରବ ରହି ସେ କହିଲା, “ମହାରାଜ, ଯୁଦ୍ଧ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରରେ ରକ୍ତପାତ କରିବା ମୋର ଧର୍ମର ବିରୁଦ୍ଧ । ଆପଣଙ୍କ କଥା ନ ମାନିବା ଯୋଗୁ ଦଣ୍ଡ ସ୍ୱରୂପ ଅଧିକ ଗୂରବର୍ଷ ଦୁଜାର୍ ହୋଇ ଖଟିବ । କିନ୍ତୁ ଏହି ଦୁଜାର୍‌ର ମୁଣ୍ଡ କାଟିବାର ଆଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ ।”

ରାଜା ରାଗିଯାଇ କହିଲେ, “କ’ଣ, ତମେ ମୋ ଆଦେଶ ଅମାନ୍ୟ କରିବ ?”

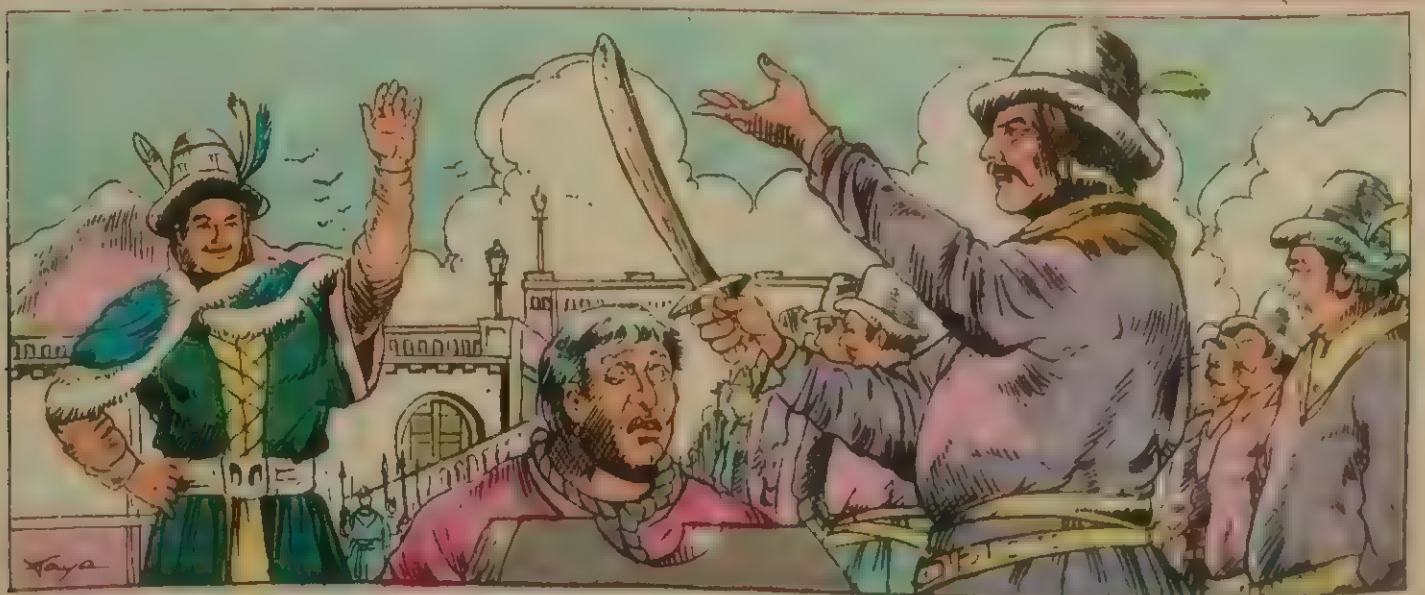
ଯୋସ୍ଥା କହିଲା, “ମହାରାଜ, ଆପଣଙ୍କ ଆଦେଶ ଯଦି ପାଳନ କରିବ ତେବେ ତା’

ପୁଅକୁ କିଛି ମମୟ ପାଇଁ ଭରସା କରି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ ।”

ରାଜା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ପାଇଁ ତାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ଯୋସ୍ଥା ଗଭୀର ନିଶ୍ୱାସ ନେଇ ବିକଳ ହୋଇ ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ଘୁଞ୍ଚି ହାତ ଧୋଡ଼ି କହିଲା, “ହେ ଭଗବାନ, ଏହି ଧନୁର ଦୁଜାର୍ ଉପରେ ଦୟା କର । ମୁଁ ଏହାର ପ୍ରାଣ ନେବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ । ତେଣୁ ପ୍ରଭୁ ଦୟାକରି ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଚରବାଣୀକୁ କାଠ ଚରବାଣୀ କରିଦିଅ ।”

ଏତିକି କହି ସେ ଖୋଲରୁ କାଠ ଚରବାଣୀ ବାହାର କରି ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା, “ଦେଖନ୍ତୁ ମହାରାଜ, ଭଗବାନ ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣିଲେ ।”

ରାଜାଙ୍କୁ ହସ ଲାଗିଲା । ସେ ମନେ ମନେ ଯୋସ୍ଥାର ବୁଦ୍ଧିକୁ ଖୁବ୍ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ଓ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକଥା ଭୁଲି ଯାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କ୍ଷମା ଦେଲେ । ଅବଶ୍ୟ ପରେ ରାଜା ଜଣେ ଦୁଜାର୍‌ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଲେ ।

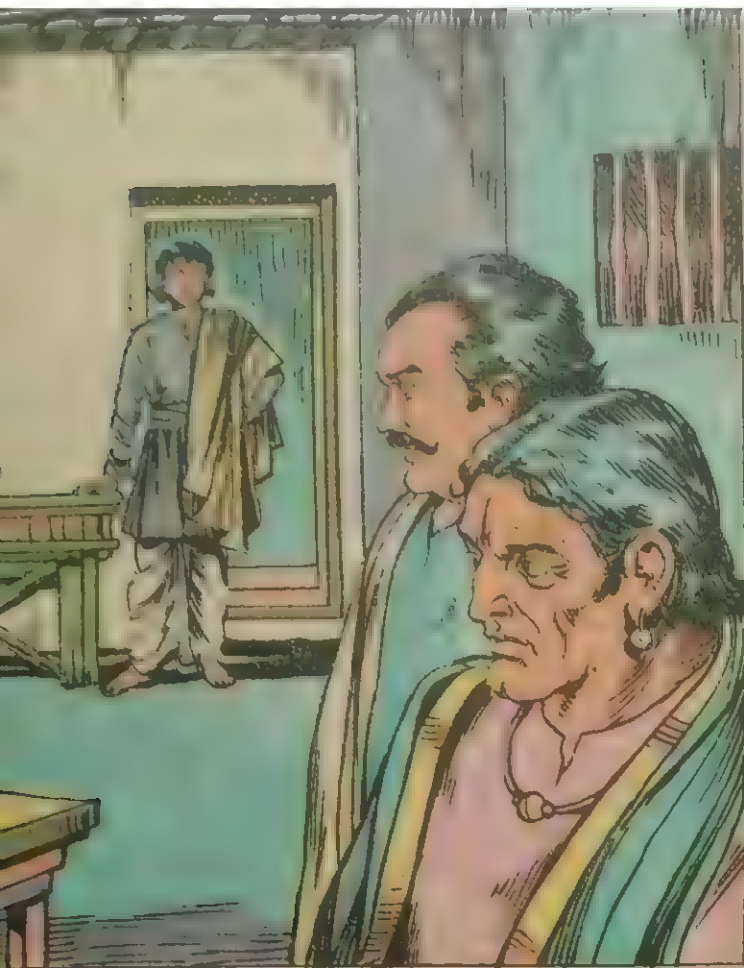
ଜାମାତା ନିର୍ବାଚନ

[*]

ଗ୍ରାମବାସୀମାନଙ୍କୁ ଦୁଇ ମୁଖିଆ ବୁଝାଇଦେଲେ
 ସେ ରାଜଦାପ ଜଣେ ତାଲିକ । ତେଣୁ
 ସେ ଯାହା ଉପକାର କରେ ତାହା ମଧ୍ୟ
 ଅନୁଷ୍ଠାନକାରକ । ସେହୁ ସମୟରେ ଗୋଟିଏ
 ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଶ୍ରୀନିବାସର ସ୍ତ୍ରୀ ତା'ର
 ଗହଣା ଗୁଡ଼ିକ ବାନ୍ଧି ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣା କରି
 ରଖି ଦେଇ ଗ ଥୋଇଗଲା । ଫେରି ଦେଖେ ତ
 ତାକୁ କିଏ ନେଇ ଯାଇଛି । ବହୁଶ୍ରା କାନ୍ଦକାଟି
 ଅସ୍ଥିର । ଏ ଖବର ରାଜଦାପ ପାଇବା ମାତ୍ରେ
 ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇ ଗୁରୁଆଡ଼ି ବୁଲି ଦେଖିଲା ।
 ବୁଲୁ ବୁଲୁ ଏକ ସଦ୍ୟ ଖୋଲି ହୋଇଥିବା ଗାତ
 ଘର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲା ।
 ସେ ଶ୍ରୀନିବାସକୁ କହିଲା ତାକୁ ଖୋଲିବାକୁ ।
 ଖୋଲିବାରୁ ଦେଖାଗଲା ସେଇଠାରେହିଁ ଗହଣା
 ପୁରୁଣିଟି ପୋତା ହୋଇଛି ।

ରାଜଦାପ ଏହି ହିତକାରୀ କରିଥିବାରୁ ତାକୁ
 କୋଡ଼ିଏ ପାହାର ପିଟିବା ଦରକାର । କିନ୍ତୁ
 ଶ୍ରୀନିବାସ ସେପରି କଲ ନାହିଁ । କାରଣ
 ସେ ଦେଖିବାକୁ ଗୁଡ଼ୁଥିଲା ରାଜଦାପକୁ ନ
 ବାଡ଼େଇଲେ ଫଳ କ'ଣ ହେବ । ପୁଣି
 ରାଜଦାପକୁ ସେ ଅତିକ୍ରମ ଭଲ ପାଉଥିଲା ।

ଏକଥା ମୁଖିଆ ଦୁହେଁ ଶୁଣିଲେ । ରାଜଦାପ
 ଦୁଇ ମୁଖିଆ ଶ୍ରୀନିବାସର ଧାନ ଖେତକୁ ଲୁଚି
 ଲୁଚି ଯାଇ ଗୋଟିଏ ଧାନଶଦ୍ଦରେ ନିଆଁ
 ଲଗାଇ ଦେଲେ । ସକାଳୁ ଶ୍ରୀନିବାସ ଯାଇ
 ଦୁଇ ମୁଖିଆକୁ ଏ ସମ୍ବାଦ ଦେଲା । ସେମାନେ
 ସବୁ ଶୁଣି କହିଲେ, “ଶ୍ରୀନିବାସ, ତମେ ଆମ
 କଥାକୁ କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ଦେଲ ନାହିଁ । ତାହାତ
 ଫଳ ଭଗବାନ ତୁମକୁ ଦେଲେ । ଯଦି ତୁମେ
 ଅଳଙ୍କାର ପାଇବା ପରେ ରାଜଦାପକୁ କୋଡ଼ିଏ

ପକାଇଛନ୍ତି । ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଶ୍ରୀନିବାସରେ ଚାନ୍ଦି
ଧୁରଣ କଲେ, ନଚେତ୍ ଆପଣଙ୍କୁ ଦୁଇବୁଣେ
କ୍ଷତି ସହକାରୀ ପଡ଼ିବ ।”

“କ’ଣ, ତମେ ଆମକୁ ଧମକ ଦେବାକୁ
ଆସିଛ ? କୁହ ତେବେ ଆମର କ’ଣ କ୍ଷତି
ତମେ କରିବ ?” ଜଣେ ମୁଣ୍ଡିଆ କହିଲେ ।

“ଆଜି ରାତିରେ ଆପଣଙ୍କ ଘରେ ଥିବା
ଗୋଟିଏ ଧାନବସ୍ତା ପୋଡ଼ିଯିବ । ତଥାପି
ଯଦି ଆପଣମାନେ ନ ବୁଝନ୍ତି ତେବେ
କାଲିଠାରୁ ସବୁଦିନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ
ଧାନବସ୍ତା ପୋଡ଼ିବ ।” ରାଜଦଣ୍ଡ କହିଲା ।

ସେଦିନ ରାତିରେହିଁ ସେମାନଙ୍କ ଘର
ମଝିରେ ଥିବା ଧାନବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ
ଫସୁର୍ଣ୍ଣି ଜଳି ଯାଇଛି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ଏହି
ଯେ ନିଆଁ କେହି ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ପୁଣି ଅନ୍ୟ
ସବୁ ବସ୍ତା ଭଲ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି । ଏସବୁ
ଦେଖି ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡିଆ ମନରେ ଟିକିଏ ଭିତ୍ତିଗଲେ
କିନ୍ତୁ ବାହାରେ ବହୁତ ବଣ ଦେଖାଇ ରାଜ-
ଦାସକୁ ଡାକି ପଚାରିଲେ, “ସତ ସତ କହିଦିଅ
ତ ତମେ କିଏ ?”

“ମୁଁ ଯିଏ ବି ହେଲେ ଆପଣମାନଙ୍କର
ସେଥିରେ ଯାଏ ଆସେ କ’ଣ ? ମୁଁ କାହାର
କ୍ଷତି କରୁନାହିଁ । ଆପଣ ଦୁହେଁ ଏହି ଗାଁରେ
ନିଜର ପ୍ରଭୁତ୍ବ ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି
ବୋଲି ଆପଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବେକବୋଧ
ବୋଲି କହି ନାହିଁ ?” ରାଜଦଣ୍ଡ କହିଲା ।

ପାହାର ପିଟିଆ’ନ୍ତୁ ତେବେ ଏ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗ
କରି ନଥା’ନ୍ତୁ ।”

ଏକଥା ସାଗ ଗ୍ରାମରେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଲେ ।
ସେମାନେ ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡିଆଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି
କହିଲେ, “ମହାଶୟ, ଆମେ ଯଦି ଶ୍ରୀନିବାସ
ପରି କୌଣସି ଭୁଲ କରିଥାଉଁ ତେବେ ଆମକୁ
କ୍ଷମା କରିବେ । ଯାହା ଆପଣମାନେ କହିବେ
ତାହା ଆମର ଶିରୋଧାରୀ ।”

ଏସବୁ ଘଟଣା ଶୁଣି ରାଜଦଣ୍ଡ ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡିଆଙ୍କ
ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲା, “ମହାଶୟ, ଆପଣ-
ମାନେ କାହିଁକି ଏପରି ଅନ୍ୟାୟ କରୁଛନ୍ତି ?
ମୁଁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିଛି ଯେ ଆପଣ ଦୁହେଁ
ରାତିରେ ଯାଇ ଶ୍ରୀନିବାସର ଧାନ ପୋଡ଼ି

“ଠିକ୍ ଅଛି । କେବେ ଆମେ କ’ଣ
କରିବୁ ଆମକୁ ଏହିପରି କୁହ ।” ଜଣେ
ମୁଣିଆ ପଚାରିଲେ ।

“ଏବେ ଆପଣ ଯାଇ ଶ୍ରୀନିବାସକୁ ବୁଝନ୍ତୁ
ତେ ସେ ମୋତେ କେଉଁଠି ପହଞ୍ଚାଇ ମାରି ।
ଏହାର ଫଳ ହୁଏତ ବାହାର ଗୁମ୍ଫାରେ
ଆପଣମାନେ ଯାଇ ତା’ର ଶର ଫୋଇଥିବା
ଧାନଚକ ପୂରଣ କରିଦେବେ । ବାସ୍ ଆପଣଙ୍କ
ମୁଣିଆ ପଦ ବି ରହିବ । ବରୁଣ ଶ୍ରୀନିବାସ
ମଧ୍ୟ ତା’ର ଶର ଫୋଇଥିବା ଜନିଷ ପାଇବ ।
ଆଉ ମୋର ମାଡ଼ ଖାଇବାରେ କିଛି ଆପଣ
ନାହିଁ । ମୁଁ ସହଯିବ । କିନ୍ତୁ ଗ୍ରାମବାସୀ-
ମାନେ ଭଲ ରୁହନ୍ତୁ ।” ରାଜଦାସ ଏପରି
ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲେ ।

ମୁଣିଆମାନେ ସେ କଥା ମାନିଗଲେ ।
ଶ୍ରୀନିବାସ ରାଜଦାସକୁ କୋଡ଼ିଏ ପାହାର
ପିଟିଲା । ବାସ୍ ତା’ ପରଦିନ ସେ ତା’ର
ଧାନ ପାଇଗଲା । ସାବ ଗ୍ରାମରେ ଏକଥା
ଗୁଣିଲା ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ କଲା । ଯାହା ବି ଦେଉ ମୁଣିଆ
ଦୁହେଁ ନିଜ ନିଜର ସମ୍ମାନ ଫେରି ପାଇଲେ ।

ଆଉମୁରୁ କିନ୍ତୁ ଜୟ ବିଜୟ ନିଜ ନିଜ
ବାପାଙ୍କ କଥା ମାନି ରାଜଦାସଠାରୁ ଦୁଇରେ
ରହୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ
ରାଜଦାସ ମହା ଚାନ୍ଦିକ ଓ କିଛି ଟିକିଏ
ଅସାବଧାନ ହୋଇଗଲେ ସେମାନେ ମହା
ବିପଦରେ ପଡ଼ିବେ ।

ଦିନେ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଘଟଣା ଘଟିଲା । ଜୟ ଓ
ବିଜୟ ନଦରୁ ପାଣି ନେଉଥିବା ଗ୍ରାମର ଝିଅ
କମଳ ସହଚର ବହୁତ ଅସବୁ ବ୍ୟବହାର କଲେ ।
ସେମାନେ ତା’ଠାରୁ ମାଠିଆ ଛଡ଼ାଇ ନେଇ
କହିଲେ, “ଏ କମଳ, ଏ ଆମ୍ଭଗଛ ଉପରକୁ
ଉଠିଯା ଆଉ ଚାରିଆଡ଼ା ଆମ୍ଭ ତୋଳି ଆମକୁ ଦେ ।
ନହେଲେ ତୋ ମାଠିଆ ନଈକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେବୁ ।”

କମଳ ଭୟଭୂତ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ ।
ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲା
ରାଜଦାସ । ସେ କମଳ ମୁହଁରୁ ସବୁକଥା
ଶୁଣି କହିଲା, “ତମର ଆମ୍ଭ ଦରକାର କି
ମୁଁ ତୋଳି ଦେବି । ତୁମେ କମଳକୁ ତା’
ମାଠିଆଟି ଫେରାଇ ଦିଅ ।

“ପ୍ରଥମେ ଆମ୍ଭ ଦିଅ, ତେବେ ଯାଇ ଆମେ ମାଠିଆ ଫେରାଇବୁ ।” ଜୟ ବିଜୟ କହିଲେ ।

ପ୍ରକୃତରେ ସେତେବେଳେ ଆମ୍ଭର ସମୟ ନଥିଲା । ଗଛରେ ଗୋଟିଏ ବି ଫଳ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ରାଜଦାସ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଗଛ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲା ଓ କିଛି ସମୟ ପରେ ଆଠଟି ପାଚିଲା ଆମ୍ଭ ଧରି ଆସି ସେଗୁଡ଼ିକ ଜୟ ବିଜୟକୁ ଦେଲା ।

ଏ ଘଟଣା ଦେଖି ଜୟ ବିଜୟଙ୍କ ମଥା ଘରାଇଗଲା । ସେମାନେ ପଚାରିଲେ, “ଏ ହେମନ୍ତ ଋତୁରେ ଆମ୍ଭ ତମେ କେଉଁଠୁ ପାଇଲ ? ଗଛରେ ତ ଗୋଟିଏ ଆମ୍ଭ ନାହିଁ । ତମେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ପାଚିଲା ଆମ୍ଭ ସବୁ କେଉଁଠୁ ଆଣିଲ ?”

ରାଜଦାସ କହିଲା, “ଦେଖ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସ୍ୱାର୍ଥ ନ ଥାଇ କାହାର ସହାୟତା କରେ ତେବେ ସେ କୌଣସି ଗଛକୁ ମାଟିଲେ ସେ ଫଳ ଦେବ, ଆଉ ସେ କୌଣସି ପାହାଡ଼କୁ ମାଟିଲେ ସେ ଧନରହୁ ଦେବ ।”

“ତେବେ ତ ଆମ ପାଇଁ କିଛି ଧନରହୁ କୌଣସି ପାହାଡ଼ରୁ ମାଟି ନେଇ ଆସ ।” ବିଜୟ କହିଲା ।

“ଦେଖ, ମୁଁ ତମକୁ ଫଳ ଦେଲି ସେଇ ଯଥେଷ୍ଟ । ରହୁ ମୁଁ ଦେବି ନାହିଁ । ପ୍ରଥମେ କମଳକୁ ତା’ର ମାଠିଆଟି ଫେରାଇ ଦିଅ ସେ ଘରକୁ ଯାଉ ।” ରାଜଦାସ କହିଲା ।

ଜୟ ବିଜୟ କିଛି ନ ଶୁଣି ଧନରହୁ ପାଇବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଧତ କଲେ । ରାଜଦାସ କମଳକୁ କହିଲା, “ଭଉଣୀ, ତୁମେ ତୁମର ମାଠିଆ ଏମାନଙ୍କଠାରୁ ନେଇ ଘରକୁ ଯାଅ ଏମାନେ ତମର କିଛି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।”

କମଳ ମାଠିଆଟି ଧରି ଘରକୁ ଗଲା । ଜୟ ବିଜୟ ତାକୁ ଧରିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ହାତପାଦ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିଲାପରି ଲାଗିଲା । କମଳ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯିବା ପରେ ପୁଣି ହାତପାଦ ଚଳିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ତମେ କ’ଣ ଜଣେ ଚାଳକି ?” ଜୟ ବିଜୟ ପଚାରିଲେ ।

“ମୋର ମନ୍ତ୍ର ଚଳେ ହେଉଛି ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର ।” ରାଜଦାସ କହିଲା ।

“ଆମେ ମଜା କରୁଥିଲୁ । ତମେ ସେଥିରେ ବାଧା ଦେବା କ’ଣ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାରର ଲକ୍ଷଣ?” ଜୟ ବିଜୟ କହିଲେ ।

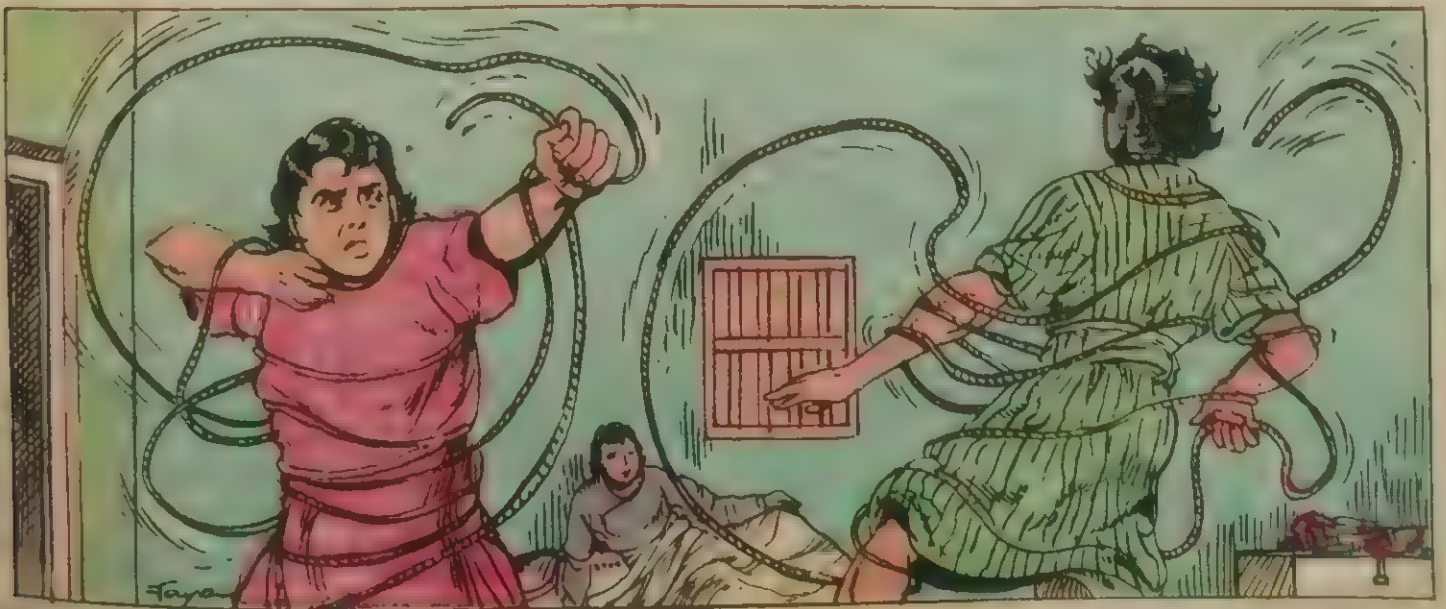
“ତମେ ମଜା କରିବ ଅନ୍ୟାର ଅନାସୁ କରି? ଅନ୍ୟକୁ କଷ୍ଟ ଦେଇ ? ସେପରି ଭବିଷ୍ୟତରେ କେବେ ମଧ୍ୟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ ତ ତୁମର ହତ ପାଦ ଚଳିବ ନାହିଁ । ମନେ ରହିଲା?” ଏହି ଚେତାବନୀ ଦେଇ ରାଜଦାସ ଚାଲିଗଲା ।

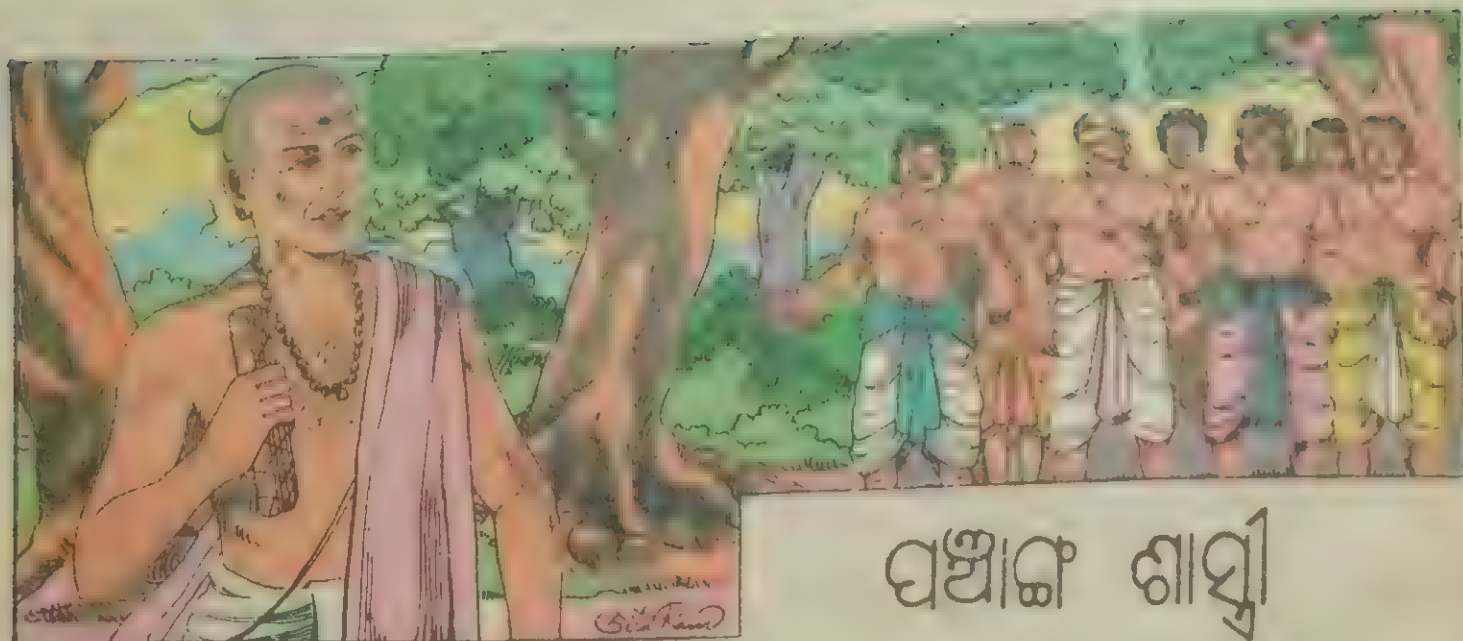
ତା’ପରେ ସେମାନେ ଅନେକଥର କିଛି ଦୁଷ୍ଟାମୀ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ତାଙ୍କର ହାତ ପାଦ ଅଚଳ ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ ସେମାନେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଆଉ କଷ୍ଟ ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ପରେ ସେମାନେ ବାପା-ମାନଙ୍କୁ କହିଲେ ଯେ ରାଜଦାସ ସେମାନଙ୍କ ସ୍ବାଧୀନତାରେ ବାଧା ଦେଉଛି । ମୁଖିଆମାନେ ମଧ୍ୟ ମନେ ମନେ ଖୁସି ହେଲେ ଯେ ରାଜଦାସ ଏପରି ବନ୍ଦ କରିବା ଦ୍ଵାରା ପୁଅ ଦୁହେଁ ତମେ ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରକୃତ ଛାଡ଼ି ଦେଉଛନ୍ତି । ତେଣୁ

ସେମାନେ ତାଙ୍କ କଥା ଉପରେ କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେଲେ ନାହିଁ ।

ତା’ପରେ ଜୟ ବିଜୟ ରାଜଦାସକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ ଓ ରାଗିଲେ । ଦିନେ ସେମାନେ ରାଜଦାସକୁ ଖୋଜିବା ଆବଜ୍ଞାରେ ବାନ୍ତି ନଦୀରେ ଯିବାକୁ ଦେବାକୁ ମନ ଛାଡ଼ି କଲେ । ସେମାନେ ଦଉଡ଼ି ଧରି ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ଦଉଡ଼ି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ଗୁଡାଇ ହୋଇଗଲା ଓ ସେମାନେ ଚିତ୍କାର କଲେ । ଚିତ୍କାର ଶୁଣି ରାଜଦାସ ଉଠି ପଡିଲା ଓ ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଦନ ଖୋଲିଦେଇ କହିଲା, “ମୋତେ ଠକିକରି ଏପରି କଷ୍ଟ ଦେବାକୁ ଯେ ଭାବେ ସେହିଁ କଷ୍ଟରେ ପଡ଼େ । ମୁଁ ନିଜେ ନ ଗୁହୁଲେ ମୋତେ କେହି କଷ୍ଟଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।”

ଜୟ ବିଜୟଙ୍କ ମୁହଁ ଲଜ୍ଜା ଓ ରାଗରେ ଲଳି ପଡିଗଲା । ସେମାନେ ମୁହଁ ତଳକୁ କରି ଚାଲିଗଲେ ସିନା, ଭାବୁଥା’ନ୍ତି କିପରି ରାଜଦାସକୁ ସେମାନେ ମାରି ଖେପ କରିଦେବେ । (ତ୍ରମତ୍ୟ)

ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ଶାସ୍ତ୍ରୀ

ଗୋଟିଏ ଜଙ୍ଗଲରେ ପାତକୀ ତାକୁ
ରହୁଥା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ
ଗୋଟିଏ କରବାକୁ ଯିବାବେଳେ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ
ସହ ରାସ୍ତାରେ ଦେଖାଦେଲେ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ
ଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖିବାକୁ ମଧ୍ୟାବସ୍ଥୁ, ମୁଣ୍ଡ ଲଣ୍ଡା
ପଛକୁ ବୁଟିଟିଏ ପଡ଼ିଛି, ହାତରେ ଲେଟା
ଅନ୍ୟ ହାତରେ ପଞ୍ଚାଙ୍ଗ ଶାସ୍ତ୍ରର ପୋଥି ।
ଶାସ୍ତ୍ରୀଜୀଙ୍କର ଏପରି ରୂପ ଦେଖି ତାକୁଦଳ
ହସି ପକାଇଲେ ।

ଶାସ୍ତ୍ରୀଜୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ
ବୁଝିଗଲେ ଏମାନେ ତାକୁଦଳ । ମନରେ
ଚାହୁଁଛନ୍ତି ତାକୁ ଦେଲେ । ଏମାନେ ଯଦି ପଛପା
ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କଷ୍ଟ ଦିଅନ୍ତି, ସେ କ'ଣ
କରିବେ ? ଏପରି ବିପଦରେ ତାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ
ବୁଦ୍ଧି ଦିଶିଲା । ସେ ତାକୁଦଳକୁ ଡାକି
କହିଲେ, “ଭାଇମାନେ, ମୋ ପାଖକୁ ଆସ ।

ତମେ ସବୁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବାହାରିଛ
ମୁଁ ସବୁ ଜାଣି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥା । ଯଦି
ଭଲ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେଖି ଯିବ ତେବେ କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି
ହେବ, ନହେଲେ ବିପଦ ପଡ଼ିପାରେ । ଆଜି
କାର୍ଯ୍ୟ ସିଦ୍ଧି ହେଲେ ତ ଆରାମରେ ଘରେ
ବସି ଶାୟିବ ।”

ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ତାକୁମାନେ ଶୁଣି
ହୋଇଗଲେ ଜଣେ କହିଲା, “ମହାଶୟ,
ଆମେ ଆପଣଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ
କରିବୁ । ଏବେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦେଖି ଆମ ପାଇଁ ଶୁଭ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଠିକ୍ କରନ୍ତୁ ।”

ସେହିଦିନଠାରୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀଜୀ ଶାସ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ଶୁଭ
ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଠିକ୍ କରନ୍ତି ଓ ତାକୁମାନେ ଯାଇ
ଗୋଟିଏ, ଡକାୟତ, କରନ୍ତି । ତଦ୍ୱାରା
ସେମାନେ ବହୁତ ଧନ ଅର୍ଜନ କରନ୍ତି ଓ
କେବେ ମଧ୍ୟ ଧରା ପଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । ପଣ୍ଡିତଙ୍କର

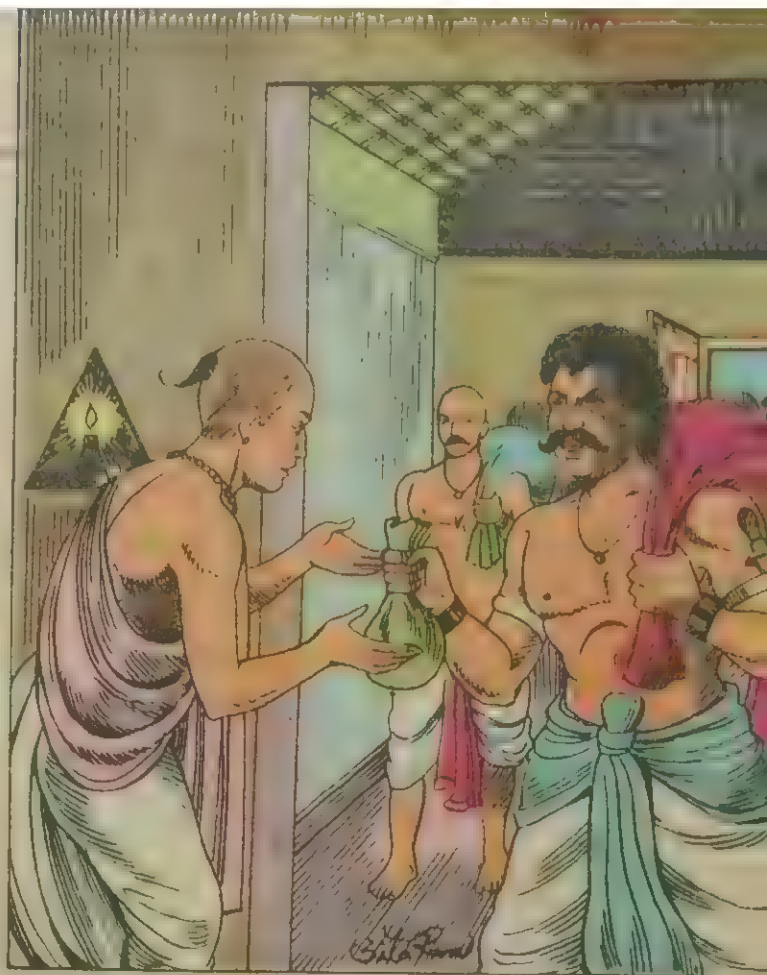
ଏହି ଉପକାର ବଦଳରେ ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧନରୁ କିଛି ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ଏମିତି କିଛିଦିନ କଟିଗଲା । ଧନ ପାଇବା ଯୋଗୁ ତାଙ୍କର ଲେଉଟ ବଢ଼ିଗଲା । ଦିନେ ସେ ଭାବରେ ଡାକୁମାନେ ଆଶୁଥିବା ଧନରୁ ମାତ୍ର ଦଶୋଟି ମୁଦ୍ରା ସେମାନେ ପଣ୍ଡିତଙ୍କୁ ପାରିଶ୍ରମିକ ଭାବରେ ଦେଉଛନ୍ତି । ଯଦି ସେ ନିଜେ ଡାକୁଦଳରେ ମିଶି ଶ୍ରେଣୀ କରନ୍ତେ ତେବେ ତ ତାଙ୍କର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଅଂଶ ମିଳନ୍ତା । ତା'ପରେ ଟଙ୍କା ଏକାଠି କରି ସେ ତାଙ୍କ ଝିଅର ବିବାହ ଦିଅନ୍ତେ ।

ଏକଥା ମନରେ ବଞ୍ଚେଇ କରି ଦିନେ ସେ ଡାକୁଦଳକୁ କହିଲେ, “ଭାଇମାନେ, ତୁମେମାନେ ଶ୍ରେଣୀ କରିବାକୁ ଯିବାବେଳେ ମୋତେ ମଧ୍ୟ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଯାଅ । ତେବେ ମୁଁ ସମୁଦାୟ ଧନରୁ ମୋ ଅଂଶ ପାଇ ପାରିବି ।”

ଡାକୁମାନେ କହିଲେ, “ପଣ୍ଡିତଜୀ, ଏ କୁଳମି କାର୍ଯ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ପରି ଜ୍ଞାନୀ ଲୋକ କରିବେ ? ଆପଣଙ୍କର ଯଦି ଟଙ୍କା ଦରକାର ତେବେ ଆମେ ଆପଣକୁ ଏକହଜାର ମୁଦ୍ରା ଦେଇଦେବୁ, ଆପଣ ଝିଅର ବିବାହ କରାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଶାସ୍ତ୍ରୀ କହିଲେ, “ନା, ନା, କାଲି ଏକାଦଶୀର ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦିଗରେ ହେବ । ସେଥିରେ କେବଳ ଲାଭହିଁ ଲାଭ । ମୁଁ ତ ନିଶ୍ଚୟ ତୁମ ସହଚାରି ଯିବି ।”

“ପଣ୍ଡିତଜୀ, ଆପଣ ଜାଣିଛନ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକ ଏତେ କାମ ଓ ଏତେ କଷ୍ଟ କରିବେ ? ଏ କାମ ସବୁଦିନ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ । ବରଂ କାଲି ଆମେ ଯାହା ପାଇବୁ ସବୁ ଆପଣଙ୍କୁ ଆଣି ଦେଇଦେବୁ ।” ଡାକୁମାନେ ବୁଝାଇଲେ, କିନ୍ତୁ ପଣ୍ଡିତଜୀ ନଚ୍ଛେଡ଼ ବନ୍ଦା । ଶେଷରେ ସେ ଡାକୁଙ୍କ ସହଚାରି ଗଲେ । ପୂର୍ବ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀଜୀ ଓ ଅନ୍ୟ ସାତଜଣ ମିଶି ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଦେଖି ଉତ୍ତର ଦିଗକୁ ଶ୍ରେଣୀ କରିବାକୁ ଗଲେ । ଗୋଟାଏ ଗ୍ରାମରେ ପହଞ୍ଚି, ସବୁଠାରୁ ଧନବାନ ବ୍ୟକ୍ତି ରଜନାଥଙ୍କ ଘରେ ସେମାନେ ପଶିଲେ ।

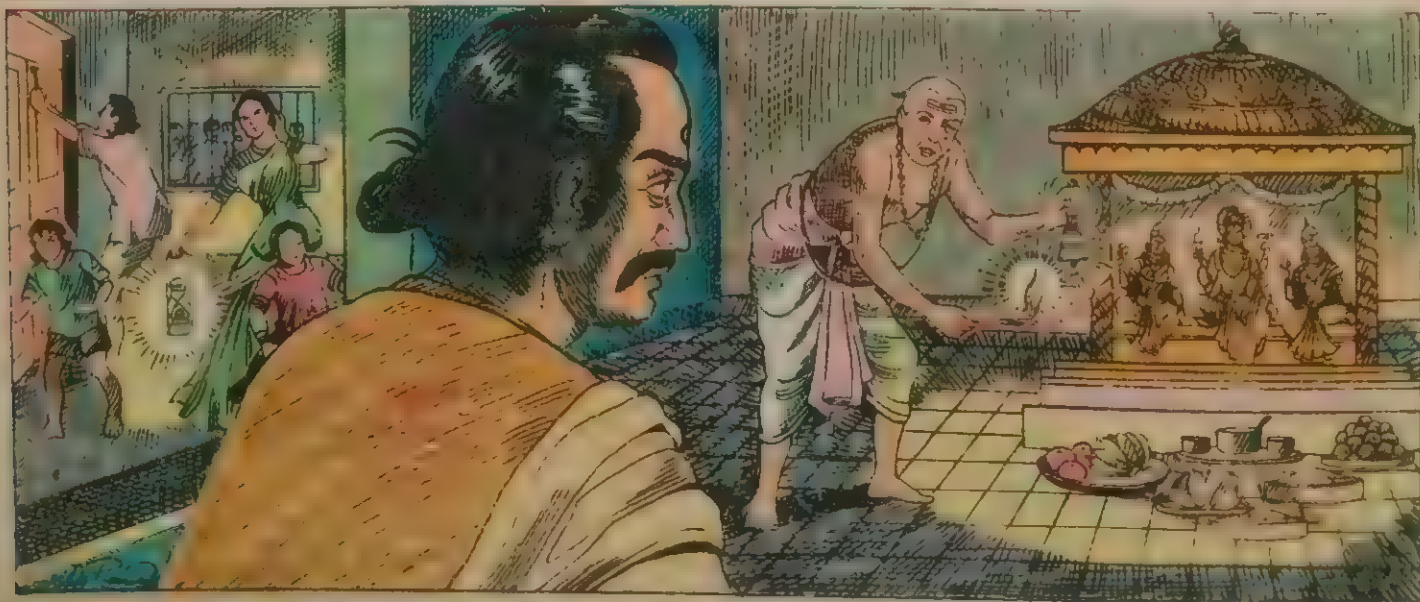
ସେଦିନ ଏକାଦଶୀ ଉପବାସ ଥାଏ ।
 ପରଦିନ ଦ୍ଵାଦଶୀ ପାଞ୍ଚଦଶ ପାଇଁ ସମସ୍ତ
 ଶାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ସଜଡ଼ା ହୋଇ ରଖା ହୋଇଥାଏ ।
 ଘରର ସମସ୍ତ ଲୋକ ଉପବାସରେ ଶୋଇ
 ପଡ଼ିଥା'ନ୍ତି । ଡାକୁମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଧନସମ୍ପତ୍ତି
 ଲାଟି ନେଲେ । ଶାସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଖୋଜିବାବେଳକୁ
 ସେ ସେଠେ ଘରେ ବସି ଶାଦ୍ୟ ସବୁ
 ସଜାଉଛନ୍ତି । ସେ ଡାକୁମାନଙ୍କୁ ଦେଖି
 କହିଲେ, “ହଁ ହଁ, ଏ ଘର ଭିତରେ
 ପଶନାହିଁ । ସବୁ ଶାଦ୍ୟ ଅପବିତ୍ର ହୋଇଯିବ ।
 ଟିକିଏ ଅପେକ୍ଷା କର ମୁଁ ତୁମକୁ ଶାଦ୍ୟ
 ଦେଉଛି ।” ତା'ପରେ ସେ ପତ୍ର ଖୋଜିବାରେ
 ଲାଗିଲେ ।

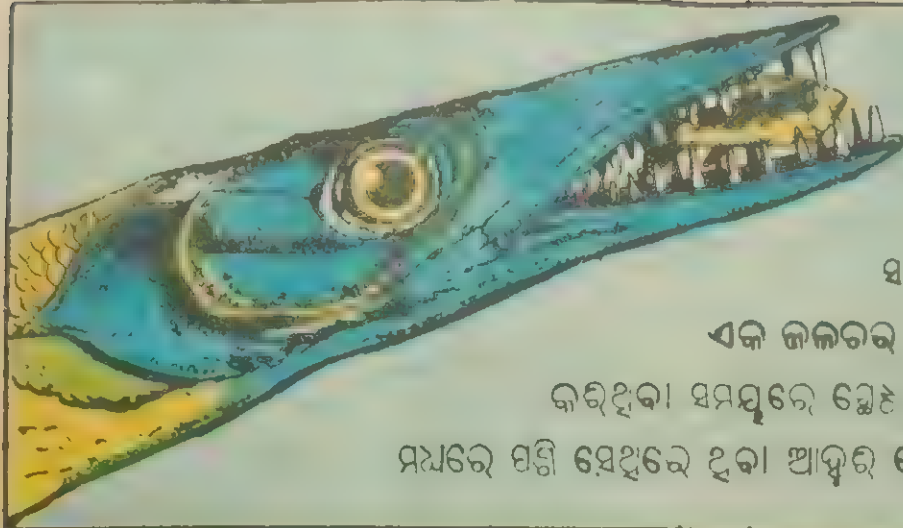
ଡାକୁମାନେ ସେତକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ,
 ସେତକ ବିରକ୍ତ ହେଲେ । “ପଣ୍ଡିତେ ! ତମର
 ପୁରୋହିତଗଣ କରବାର ବେଳ କ'ଣ ଇଏ ?
 ଶାସ୍ତ୍ର ଆସ, ନହେଲେ ତମେ ବି ମରିବ
 ଆମକୁ ବି ମାରିବ !”

କିନ୍ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସେମାନଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ମଧ୍ୟ
 କିଛି ବୁଝୁ ନଥାନ୍ତି ।

ଡାକୁମାନେ କହିଲେ, “ଯାହା ନେବାର
 ନେଇ ସାରି ଶିଳ୍ପ ବାହାର ଆସନ୍ତୁ । କେହି
 ଉଠିପଡ଼ିଲେ ସବନାଟି !” ପଣ୍ଡିତେ କିଛି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ
 ପତ୍ର ଖୋଜୁ ଖୋଜୁ ଠାକୁର ଘରେ ପଡ଼ିଲେ ଓ
 ଶ୍ରବିଲେ, “ଟିକିଏ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଘେନି ଲାଗାଇ
 ଦିଏ ।” ତା'ପରେ ଶାଦ୍ୟ ସବୁ ସଜାଇ ଘଣ୍ଟି
 ବଜାଇ ଘେନି ଲାଗାଇବାକୁ ଘଣ୍ଟି ଶବ୍ଦରେ
 ଡାକୁମାନେ ପଲାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଥା'ନ୍ତି ।

ଘରର ଲୋକମାନେ ଉଠି ପଡ଼ି ଏପରି
 ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ କିଏ ?
 ଏଠାକୁ କିପରି ଆସିଲ ?” ଭୟରେ ଧରି
 ଧରି ପଣ୍ଡିତଜୀ ସବୁକଥା କହିଦେଲେ ।
 ରଜନାଥବରୁ ଦୟାକରି ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ ଦଟିଟି
 ମୁଦ୍ରା ଦେଇ ତତ୍ସତ୍ତ୍ଵ ଗୌରମାନଙ୍କୁ
 ଖୋଜିବାରେ ଲାଗିଲେ । ଗୋଟିଏ ପରେ
 ଗୋଟିଏ ସବୁ ଗୌର ଧରପଡ଼ି ବନ୍ଦୀ ହେଲେ ।

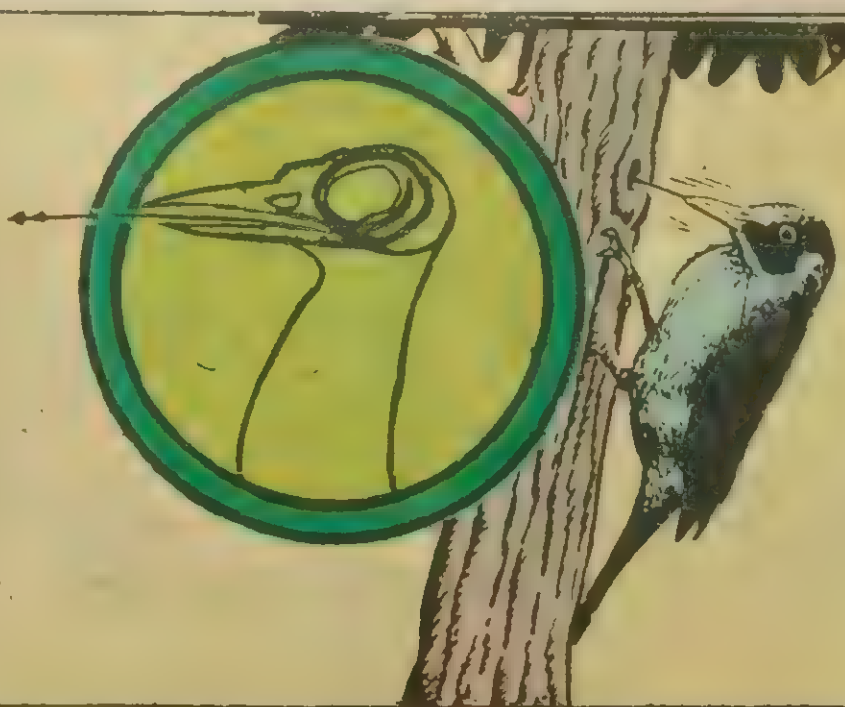

ବରାକୁଡ଼ା

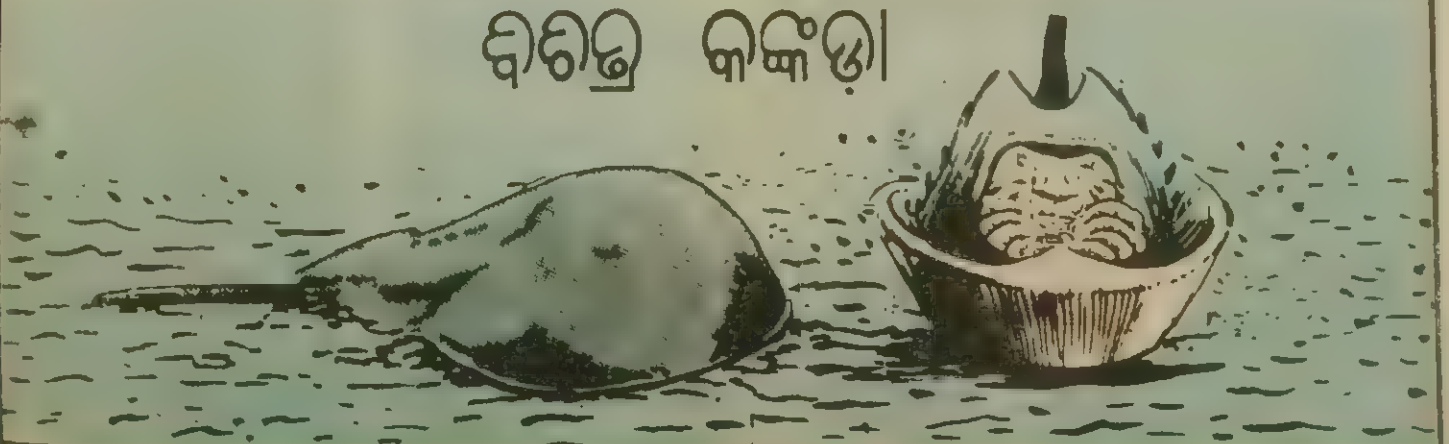
ସମୁଦ୍ରରେ ରହୁଥିବା ବରାକୁଡ଼ା ନାମକ
ଏକ ଜଳଚର ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭୟଙ୍କର । କିନ୍ତୁ ସେ ଆ
କରୁଥିବା ସମୟରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଜଳଚର ପ୍ରାଣୀ ତା'ର ଧାନ୍ତି
ମଧ୍ୟରେ ପଶି ସେଥିରେ ଥିବା ଆହାର ଛୋଟ ଛୋଟ କଟମାନକୁ ଖାଇଥା'ନ୍ତି ।

କାଠଡ଼ୁଣା ପକ୍ଷୀ

କାଠଡ଼ୁଣା ପକ୍ଷୀର ଜିଭ ଲମ୍ବା ଓ
ଗୋଜିଆ ହୋଇଥା'ଏ । ତା'ର
ମୁଣ୍ଡ ବହୁତ ଟାଣ । ତା'ର ଜିଭ
ଭିତରେ ଥାଏ । ଦରକାର
ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ତଟକରି ଲମ୍ବା
ଜିଭ ବଢ଼ାଇ ସେ ଯୋକ ସବୁ
ଧରି ଖାଏ ।

ଦିଗନ୍ତ କଙ୍କଡ଼ା

ଦ୍ଵାର୍ଷ ସୁକ୍ରାବ ନାମରେ କଙ୍କଡ଼ାପରି ଗୋଟିଏ ଜୀବ ଥାଏ । ପ୍ରକୃତରେ ସେ କଙ୍କଡ଼ା ହିଁ
ପ୍ରାୟ ତିନିଶ ପଚାଶ ଲକ୍ଷ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଥିବା ଚକ୍ରପାନ୍ଥ ନାମକ ଛେର ଏହା ଏକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ।

“ମେରୀ”

ବାଲୁକା କ୍ୟାରେଟ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାଚ୍ଛାଦିତ ଅଳଙ୍କାର ଜଗତରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଓ ବ୍ୟାପୀତ ନାମ !
ସତ୍ତା ଜନନ ଏବଂ ଅନୁଲଗ୍ନ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ! ସବୁ ପ୍ରକାର ଚାନ୍ଦି ଓ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଚଳି
ନାନା ବ୍ୟୁ ଅଳଙ୍କାର !

ମଗାଭର ବେଳେ ଅଳଙ୍କାରର ନମ୍ବର ଲେଖିବେ । ଭ. ପି. ଏସ୍ ଅଲଗା ।
ମାଗଣା ତାଲିକା ପାଇଁ ଲେଖନ୍ତୁ । (ଏକତ୍ର ଅବଶ୍ୟକ)

 No. 204 Rs 150 50 No. 57 Rs 75 50	 No. 95 Rs. 75 50 No. 98 Rs. 75 50 No. 99 Rs. 75 50 No. 102 Rs. 75 50	 No. 78 Rs. 50 50 No. 81 Rs. 50 50 No. 111 Rs. 25 50	 No. 117 Rs. 40 50 No. 118 Rs. 250 50 No. 119 Rs. 65 50
 No. 28 Rs. 225 50 No. 32 Rs. 200 50	 No. 136 Rs. 50 50 No. 140 Rs. 50 50 No. 129 Rs. 50 50	 No. 18 Rs. 250 50 No. 21 Rs. 250 50	 No. 181 Rs. 65 50 No. 44 Rs. 150 50 No. 41 Rs. 150 50
 No. 146 Rs. 100 50 No. 147 Rs. 100 50 No. 149 Rs. 100 50 No. 150 Rs. 100 50 No. 151 Rs. 100 50 No. 152 Rs. 100 50	 No. 165 Rs. 50 50 No. 167 Rs. 50 50 No. 145 Rs. 80 50	 No. 166 Rs. 50 50 No. 167 Rs. 50 50	 No. 168 Rs. 50 50 No. 169 Rs. 65 50

MERI GOLD COVERING WORKS
 P.O. BOX 1405, 14, RANGANATHAN STREET,
 T. NAGAR, MADRAS-600 017, INDIA.

ଫଟୋ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା: ପୁରସ୍କାର ଟ. ୫୦

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୮୭ ଅଂଶରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

S. B. Takalkar

K. S. Vijayaker

★ ଉତ୍ତମ ଚିତ୍ର ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ଦୁଇ ଗୁରୁ ଧାତୁରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବା ଏକ ପରସ୍ପର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବ
★ ଜୁଲାଇ ୧୦ ସୁଦ୍ଧା ପରିଚୟୋତ୍ତ ପଢ଼ିବା ଦରକାର ।
★ ସର୍ବାଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ପରିଚୟୋତ୍ତ ପାଇଁ ଟ. ୫୦-୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
★ ପରିଚୟୋତ୍ତ ସହ ପ୍ରେରକର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖା ହୋଇ ଚନ୍ଦାମାମା ଫଟୋ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ମେ ୮୭ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ଚିତ୍ର : ପ୍ରତିମା ନୁହେଁ ଏ ପୁଗଳ ବେଶ !

ଦ୍ୱିତୀୟ ଚିତ୍ର : ଜୀବନ୍ତ ଦଶର ମାଟି ଗଣେଷ !!

ପୁରସ୍କାର ଚିତ୍ର : ଶ୍ରୀ ସୁଧାଂଶୁ ଶେଖର ସାହୁ, ପୁସ୍ତପୁର ।

ଚିତ୍ରୋତ୍ତ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

ଜନ୍ମମାମୁ

କାଷ୍ଠିକ ଦେୟ : ଟ. ୩୦-୦୦

ମନଃପୂର୍ବକ ପଠାଇବା ଠିକଣା :

ଡିଲ୍ ଟର୍ ଏଜେନ୍ସିଜ୍, ଗୁଆମାମା ବଲ୍ ଡିପ୍ଟ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭

ଅନ୍ୟ ଦେଶ ପାଇଁ ଦେୟ ବିବରଣୀ ପାଇଁ ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ଲେଖନ୍ତୁ :

ଗୁଆମାମା ପବ୍ଲିକେଶନ୍ସ, ଗୁଆମାମା ବଲ୍ ଡିପ୍ଟ୍, ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦୦୨୭

ଜହ୍ନ ମାୟା

ଆଲୋକ ଓ ଆନନ୍ଦର ମାସିକ ପତ୍ରିକା

- * ଭବତର ପ୍ରାଚୀନ କାହାଣୀମାଳା ସହଜ ନୂତନ କାହାଣୀମାଳାର ଅପୂର୍ବ ସମନ୍ୱୟ ।
 - * ସରଳ ଓ ସପତ ଭାଷାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ—ଜହ୍ନମାୟା ।
 - * ଦ୍ଵାଦଶରସ ସହ ମାନବତା ଓ ନୀତିଶିକ୍ଷାରେ ସମୃଦ୍ଧ ପତ୍ରିକା—ଜହ୍ନମାୟା ।
 - * ଜହ୍ନମାୟା କେବଳ ଶିଶୁ ବା କଶୋରମାନଙ୍କ ପତ୍ରିକା ନୁହେଁ, ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏହା ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ।
 - * ସାଧାରଣଜନର ଉନ୍ନତ—ଜହ୍ନମାୟା ।
 - * ଇଂରାଜୀ ଓ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମେତ ତେରଗୋଟି ଭାଷାରେ ପ୍ରକାଶିତ ଏ ପତ୍ରିକା ଭାରତର ଏତୋର ପ୍ରଜାକ ।
- ‘ଜହ୍ନମାୟା’ ପଢନ୍ତୁ ଓ ପଢାନ୍ତୁ ।

ବାର୍ଷିକ ଦେୟ : ଟ ୩୦-୦୦

‘ଜହ୍ନମାୟା’ର ଛାତ୍ରଙ୍କ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ପୁରୁଷ ଠିକଣା ସହ ମନିଷ୍ଟର ତଳ ଠିକଣାକୁ ପଠାନ୍ତୁ :

ଡାକ୍ତର ଏଜେନ୍ସିଜ୍

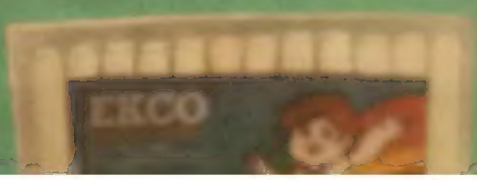
ଭଦ୍ରାମାଳା ବିଲ୍ଡିଂସ୍,

ବଡ଼ପଲ୍ଲୀ, ମାଳାମ - ୭୫୧୦୦୧

မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က

မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က

မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က
မင်း ဘဝိ မြို့က ဝိသု၊ ဝိသု မြို့က

Treat yourself to something special!

BON BONs from **nutrine**
Tasty, creamy, fruity delights
In four delicious flavours

NEW
GREAT BON BONs
from **nutrine**,
naturally!

MILK CREAM
LEMON COCONUT
FRUITY • CHOCOMINT

nutrine

India's largest selling sweets
Nutrine Confectionery Company Private Limited, Chittoor, A.P.

BON BON